Vlaams Parlement

vergadering **26**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 24 februari 2016

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING 5

VERONTSCHULDIGINGEN 5

ONTSLAG VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER 5

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN 5

ACTUELE VRAAG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de invulling van het concept van de gemeenschapsdienst
ACTUELE VRAAG van Mathias De Clercq aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de invulling van het concept van de gemeenschapsdienst 5

ACTUELE VRAAG van Sofie Joosen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vaccinatie-campagne tegen blauwtong 9

ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nieuwe uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval en het onderscheid dat daarin wordt gemaakt tussen rijkere en armere gemeenten 11

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over nieuwe besparingen in het landelijke jeugdwerk en de nood aan een wijziging van het Vlaamse decreet inzake jeugd- en kinderrechtenbeleid 14

ACTUELE VRAAG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de stand van zaken inzake het aangekondigde gecoördineerde vrijwilligersbeleid 17

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoede-bestrijding, over mogelijke maatregelen op Vlaams niveau om het uitblijven van een federaal actieplan voor armoedebestrijding op te vangen 19

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over valse bekwaamheidsattesten voor een voorlopig rijbewijs 23

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de medewerking van het CAW Noord-West-Vlaanderen aan een steun- en infopunt voor vluchtelingen in Zeebrugge
ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het net opgestarte zorg- en infopunt voor mensen zonder wettige verblijfsvergunning in Zeebrugge 26

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toegenomen wacht-lijsten bij de justitiehuizen
ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toegenomen wachtlijsten bij de justitiehuizen 32

ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van (cyber)pesten 37

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 40

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen", wat betreft de beginselen van het deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector
– 574 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 40
Artikelsgewijze bespreking 42

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid
– 607 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 4
Algemene bespreking 42
Artikelsgewijze bespreking 58

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 10 en 17 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten
– 608 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Algemene bespreking 59
Artikelsgewijze bespreking 59

ACTUALITEITSDEBAT over de uitvoering van het masterplan voor de hervorming van het secundair onderwijs
– 3 (2015-2016) 59

ROUWHULDE 80

HULDE 81

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen", wat betreft de beginselen van het deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector
– 574 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 82

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid
– 607 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 4
Aangehouden stemmingen 82
Hoofdelijke stemming 84

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 10 en 17 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten
– 608 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2
Hoofdelijke stemming 84

MOTIE van Chris Janssens tot besluit van de op 4 februari 2016 door Chris Janssens in commissie gehouden interpellatie tot viceminister-president Liesbeth Homans over de samenwerking met de Moslim-executieve
– 635 (2015-2016) – Nr. 1
Hoofdelijke stemming 85

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN 85

BIJLAGEN
Aanwezigheden 88
Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers 88

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: de heer Jan Peumans

– De vergadering wordt geopend om 14 uur.

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldigingen zijn ingekomen van de volgende leden:

An Moerenhout, Ann Soete, Wouter Vanbesien, Freya Van den Bossche: gezondheidsredenen;

Cindy Franssen: zwangerschapsverlof.

ONTSLAG VAN EEN VLAAMS VOLKSVERTEGENWOORDIGER

De voorzitter: Dames en heren, bij brief van 23 februari 2016 neemt mevrouw Ingrid Lieten met ingang van 29 februari 2016 ontslag als Vlaams volksvertegenwoordiger.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 60/18)

ACTUELE VRAAG van Jan Hofkens aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de invulling van het concept van de gemeenschapsdienst

ACTUELE VRAAG van Mathias De Clercq aan Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport, over de invulling van het concept van de gemeenschapsdienst

De voorzitter: De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, gemeenschapswerk is een belangrijk onderdeel van zowel het federale als het Vlaamse regeerakkoord, niet alleen omdat we iets terug mogen verwachten van mensen die kunnen genieten van onze sociale welvaartsstaat, maar ook en vooral omdat er op onze arbeidsmarkt een groep werkzoekenden is die een dusdanige afstand hebben tot die arbeidsmarkt dat ze specifieke instrumenten nodig hebben om die afstand te overbruggen. Gemeenschapswerk kan daar inderdaad een onderdeel van zijn, in het hervormde landschap.

Minister, u hebt al een aantal hervormingen in de steigers gezet, onder meer met betrekking tot de tijdelijke werkervaring. Ter zake hebt u fundamentele wijzigingen in het vooruitzicht gesteld. Ik meen te hebben begrepen dat u vorige week ook een conceptnota met betrekking tot gemeenschapswerk hebt ontwikkeld en voorgelegd aan de regering. Hoe ziet u de verhouding tussen het gemeenschapswerk en de andere instrumenten tot activering op onze arbeidsmarkt?

De voorzitter: De heer De Clercq heeft het woord.

Mathias De Clercq (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, elke mens bezit talent. Elke mens heeft unieke vaardigheden, die we moeten aanscherpen, ontwikkelen en valoriseren. Minister, het concept van de gemeenschapsdienst kan

daartoe inderdaad een uitstekend middel zijn, maar het kan ook een oplossing bieden voor maatschappelijke taken die vandaag de dag eigenlijk niet of weinig worden ingevuld. Dat is dus winst voor de maatschappij, maar ook voor de betrokkene. Daarom gaat het ons immers als liberalen: mensen sterker maken, emanciperen, ontwikkelen als een brug naar werk, activeren om mensen echt perspectief te bieden.

Dat staat inderdaad in zowel het federale als het Vlaamse regeerakkoord. Ik lees vandaag meningen daarover in de pers. Mij is een en ander niet duidelijk. Minister, voor ons is het belangrijk dat u bij het regeerakkoord blijft. Wanneer zult u uitvoering geven aan die belangrijke passage uit ons regeerakkoord? *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Geachte leden, ik ben blij met uw vragen. Ik heb me vanmorgen eerlijk gezegd immers twee keer in mijn koffie verslikt. Een eerste keer was dat toen ik mijn conceptnota gedeeltelijk in de krant terugzag. Die werd erin uitgelegd maar niet alles was meegenomen. Ook was er sprake van een andere auteur: niet mijn naam stond daarbij. Ik vond dat wel een beetje lastig. Een tweede keer was dat omdat die conceptnota werd gebruikt om te zeggen dat het federale regeerakkoord niet meer moet worden uitgevoerd. Dat is ook niet mijn bedoeling: ieder moet op zijn niveau doen wat moet.

Sta me toe daar inhoudelijk wat dieper op in te gaan. Wat moet er federaal gebeuren? Wat kan Vlaanderen niet doen? Als tegenprestatie voor een werkloosheidsuitkering gemeenschapsdienst opleggen aan iedereen die een werkloosheidsuitkering krijgt of bepaalde groepen die die uitkering krijgen. Dat is federale materie. Dat staat in het federale regeerakkoord en moet federaal worden uitgevoerd. Het is dus aan minister Peeters om dat daar uit te voeren.

Dan heb je het Vlaamse regeerakkoord, waarin staat dat ik iets zal opzetten met betrekking tot het doen van taken die nuttig zijn voor de maatschappij, maar ook nuttig zijn voor het individu, als een traject naar werk. Dat doe ik. Ik zet daar iets voor op. Ik heb daarover inderdaad een conceptnota gemaakt, die vorige week vrijdag door de regering is besproken. We zouden daarover in een interkabinettenwerkgroep met de diverse kabinetten nog even van gedachten wisselen. Normaliter wordt dat nu vrijdag opnieuw aan de regering voorgelegd.

Een van de zaken die ik voorstel, is de nieuwe benaming 'gemeenschapswerk', om het onderscheid te maken tussen de verplichting voor iemand die een uitkering krijgt, en – in dit geval – iets nuttigs. Ik heb daar ook iets over gelezen in de recente krantenartikels, maar dat stond al duidelijk in mijn conceptnota. Voor alle duidelijkheid kan het zijn dat de benaming later nog verandert.

Voor wie wil ik gemeenschapswerk organiseren? Ik wil ervoor zorgen dat we, voor wie nu zeer ver af staat van de arbeidsmarkt en met de klassieke instrumenten niet aan de bak komt, bijvoorbeeld omdat hij nog geen parttimejob kan doen, toch een instrument hebben. Dat is de basisbedoeling.

Er zijn een aantal randvoorwaarden waarover nog een discussie mogelijk is. Eén daarvan is dat dit geen werkloosheidsval mag worden. Het mag niet zo zijn dat iemand daarnaartoe geleid wordt en daar de rest van zijn leven in blijft zitten. De bedoeling is om werkervaring op te doen in een traject naar werk en om dan verdere stappen te kunnen zetten. Een mogelijke oplossing, die ik voorstel, is een beperking in de tijd. Een tweede randvoorwaarde is dat het reguliere werk hierdoor niet gehypothekeerd mag worden. We willen werken met een lijst, zodat we goed weten wat de maatschappelijk relevante taken zijn. Een derde mogelijk

discussiepunt is de vraag of de betrokkene boven op zijn werkloosheidsuitkering nog een vergoeding moet ontvangen.

Als we dit alles bij elkaar plaatsen, komen we, wat de bestaande wetgeving betreft, vrij dicht uit bij het PWA-stelsel. Ik pleit er ook voor dat de VDAB als regisseur zou optreden. Dan kunnen we de hervorming van het PWA-stelsel, die ook in het regeerakkoord is opgenomen, koppelen aan dit interessante idee van gemeenschapswerk.

Waar staan we nu? Vorige week hebben we een conceptnota besproken. Ik hoop dat die nu vrijdag zal worden goedgekeurd. Dan kunnen we het nodige wetgevend werk aanvatten, en ik wil het zeker uitgerold zien op 1 juli van volgend jaar. Dan zullen we wat in het regeerakkoord staat, ook op het werkveld kunnen uitvoeren.

Jan Hofkens (N-VA): Minister, ik dank u en ik ben blij te horen dat u de vlucht vooruit neemt en dat u niet wacht op uw federale evenknie, die ook een deel van het huiswerk moet doen. Net zoals u heb ik mij deze morgen in mijn koffie verslikt: ik dacht dat een van onze collega's in dit parlement van job veranderd was en op uw kabinet was komen werken als woordvoerder. Alleen had hij de boodschap op een slechte manier overgebracht, met een aantal wijzigingen in de tekst. Ik ben blij dat u de puntjes op de i hebt gezet en duidelijk uw visie op dat gemeenschapswerk hebt weergegeven evenals uw voornemen om daar effectief werk van te maken. Ik heb nog één bekommernis in dit verband: het moet wel degelijk een activeringsinstrument blijven, en het mag niet verworden tot een werkloosheidsval of een permanent systeem. Het moet een element zijn om de afstand naar de arbeidsmarkt te verkleinen in de hoop die mensen uiteindelijk in de reguliere economie aan werk te helpen.

Mathias De Clercq (Open Vld): Los van het pingpongspel tussen twee coalitiepartners waarvan we hier getuige zijn, is het voor ons van belang dat de burger erop vooruitgaat. We willen vooruitgang boeken voor de burger, en wij spiegelen ons aan Rotterdam. Daar is een schitterend integrerend project gelanceerd waar een warme hand wordt gereikt aan mensen die langdurig werkloos zijn. Ze kunnen kiezen uit een breed palet en een lange lijst van taken die maatschappelijk relevant zijn maar die niet overlappen met de privésector. Daar kunnen ze verantwoordelijkheid en werkervaring in opnemen. We willen dat het meer wordt dan het bestaande PWA-stelsel. We moeten ambitieuzer, voluntaristischer naar betere resultaten streven. Als dat het geval is, minister, dan hebt u daar onze steun voor.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik denk dat het voor een partij nog altijd niet verboden is om een eigen standpunt naar buiten te brengen. Enerzijds hoor ik collega Hofkens hier zeggen dat ons standpunt blijkbaar heel sterk op dat van hen en van zijn minister lijkt, anderzijds hoor ik dat de minister het dan weer niet eens is met een aantal elementen van dat standpunt. Dus, ofwel beschuldigt u ons van plagiaat, ofwel hebben we gewoon een andere mening, en moeten we daarover kunnen discussiëren om uiteindelijk tot een consensus te komen, wat toch normaal zou moeten zijn in een volwassen democratie, en binnen deze meerderheid perfect moet kunnen.

Wij willen invulling geven aan het regeerakkoord, en gemeenschapswerk als een zinvol instrument in het leven roepen voor VDAB voor twee doelgroepen: voor de mensen die nog veraf staan van onze gewone werkervaringsinstrumenten zoals een individuele beroepsopleiding (IBO) of opleidingstrajecten, en voor de werkzoekenden die een opstap nodig hebben naar een traject naar een reguliere job. We zijn ook niet blind voor de realiteit van de arbeidsmarkt. We hebben een heel

sterke VDAB die werk maakt van activering, maar een groeiende groep mensen valt daar uiteindelijk uit. Minister, u had het vorige week nog over de 5300 niet-toeleidbaren die achterblijven na alle activeringsinspanningen van VDAB. Wij denken dat gemeenschapswerk ook voor hen een eerder permanente vorm van activiteit zou kunnen zijn om hen niet in een sociaal isolement te laten en hen maatschappelijk te integreren.

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, collega Hofkens, het is niet de eerste keer dat we 's morgens, als we de krant openslaan, geconfronteerd worden met gekibbel in de meerderheid, dus wij verslikken ons niet meer in onze koffie als we daar opnieuw mee worden geconfronteerd. Het gaat hier wel over een belangrijke discussie. Het gaat over hoe we omgaan met werkzoekenden die ver staan van de arbeidsmarkt, hoe we ervoor kunnen zorgen dat ze versterkt worden en toch de stap kunnen maken naar de sociale economie of de reguliere arbeidsmarkt. Het lijkt alsof men vrijwilligerswerk nu pas ontdekt, terwijl het al jaren een manier is van zinvolle invulling. Heel veel werkzoekenden doen ook effectief aan vrijwilligerswerk en worden daar eigenlijk nog te weinig voor gewaardeerd, maar het mag geen einddoel zijn. Wat ik niet gehoord heb, of veel te weinig gehoord heb, is dat er ook een brug moet worden geslagen naar de sociale economie, zelfs als tussenstap naar de reguliere arbeidsmarkt. We mogen de werkzoekenden, ook degenen onder hen die het meest kwetsbaar zijn, niet parkeren in een uitkering. Zorg voor een stap naar de sociale economie. Dat lijkt me een belangrijk onderdeel dat veel te vaak wordt vergeten.

Minister Philippe Muyters: Dat vrijwilligerswerk is echt iets anders. Mijnheer Bothuyne, ofwel vraagt u dat we die 5300 niet-toeleidbaren verplicht gaan inzetten, maar dat moeten we op federaal niveau regelen. Ik kan niemand daartoe verplichten, en als het vrijwillig is, is het vrijwilligerswerk en moet ik het niet reglementeren. Maar ik ben het met u eens: laat ons vrijwilligerswerk daar ook in meenemen. De VDAB doet dat ook, maar in een traject naar het normale economische circuit, naar werk. Ook sociale economie kan daar in meespelen, geen enkel probleem.

Mijnheer Bothuyne, ik kan er niets aan doen, maar als je natuurlijk zelfs een aantal termen overneemt die ik heb gelanceerd, zoals gemeenschapswerk, dan ga ik ervan uit dat imitatie de ultieme vorm van appreciatie is. Ik apprecieer dan ook dat u dat op die manier hebt gedaan, maar vermeld volgende keer de auteur.

Collega De Clercq, in verband met de langdurig werklozen ben ik het helemaal met u eens. Ik doe het alleen in een ander concept. Ik ga ruimer. Voor mij is het eigenlijk eender: laat ons, bij iemand die dankzij deze kleine opstap de volgende opstap kan doen naar een traject van werk, toch niet wachten tot die persoon twee of vier of vijf jaar werkloos is. Laat ons dat traject naar werk dan invullen op het moment dat de VDAB ziet dat het nodig is. Dus ik ga ambitieuzer en anders dan de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen (PWA's). Als ik me niet vergis, zitten een 4000 van de 11.000 mensen die per jaar in de PWA zitten, er gewoon al tien jaar in. Een traject naar werk – en dat is ook het antwoord aan collega Hofkens – is een traject waarbij je dat beperkt in tijd en uitdrukkelijk naar voren brengt: geen werkloosheidsval, geen concurrentie met de private sector, maar iets waar iemand terug dat sociale contact krijgt, terug een aantal attitudes krijgt naar werk toe. Dat is onze bedoeling.

En dit kan pas een eerste stap zijn, een stap die je met andere instrumenten die er vandaag op de Vlaamse markt zijn, niet hebt. Dat is mijn bedoeling. Ik ben zonder twijfel ambitieus en ben blij dat ik op uw steun kan rekenen.

Jan Hofkens (N-VA): Collega Kherbache, het gebeurt wel eens dat wij van mening verschillen, maar vandaag kan ik mij volledig aansluiten bij wat u gezegd hebt, namelijk dat het geen eindstation mag zijn. Dat is voor ons cruciaal. Wij hebben er alle vertrouwen in dat die werkzoekenden voor een heel groot deel geactiveerd kunnen worden met de nodige instrumenten, die fijnmazig zijn.

U bewijst, minister, dat u met dit instrument iets hebt ontwikkeld dat een leemte opvult die er vandaag misschien nog kan zijn op de arbeidsmarkt. Ik ben ervan overtuigd dat het succesvol kan zijn en dat we daarmee nog meer mensen aan de slag krijgen op die arbeidsmarkt.

Mathias De Clercq (Open Vld): Minister, het is belangrijk dat die ambitie er is, want die mensen verdienen dat. Een uitkering mag niet langer een hangmat zijn, maar een springplank. Dat vinden wij als liberale fractie zeer belangrijk.

Mijnheer Bothuyne, u hebt een voorstel geformuleerd. U toont hier ook voluntarisme. Het zou goed zijn, mocht de bevoegde minister op federaal niveau ook zijn verantwoordelijkheid ter zake opnemen. *(Applaus bij de N-VA)*

Want stel u voor, minister, dat ze u op den duur nog 'mijnheer nee' zouden noemen. Dat moeten we samen voorkomen, nietwaar? *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sofie Joosen aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over de vaccinatiecampagne tegen blauwtong

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, de dreigende uitbraak van blauwtong komende zomer wordt zeer reëel. De ongerustheid bij onze landbouwers neemt toe. Dat is terecht, want een vorige uitbraak zorgde voor immense verliezen bij onze Vlaamse rundvee-, schapen- en geitenhouderijen. Als we uit die uitbraak iets geleerd hebben, is het wel dat vaccinatie een effectief preventie- en bestrijdingsmiddel is.

In cijfers die u eind januari ter beschikking stelde, was er sprake van 5 miljoen bestelde vaccins. In cijfers van federaal minister Borsus van 21 februari was er sprake van 2 miljoen vaccins voor rundvee en 100.000 voor schapen en geiten. Dat is toch wel een opmerkelijk verschil.

Zult u de federale minister aansporen om een proactiever beleid te voeren en om een permanente voorraad van het vaccin beschikbaar te houden? Intussen kocht Frankrijk immers de hele resterende voorraad op. Op die manier zouden we paniekvoetbal in de toekomst kunnen vermijden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega, het gaat hier om een puur federale bevoegdheid, van minister Maggie De Block en minister Willy Borsus. Het klopt dat de minister 5 miljoen vaccins gereserveerd heeft. Hij heeft er nu al 2 miljoen ingetrokken voor runderen, en dan nog eens 100.000 voor schapen en geiten.

Wij zijn betrokken bij het federale wetenschappelijke comité. Er zijn experten die advies verlenen aan de federale ministers. Het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), onze onderzoeksinstelling, is daar ook in vertegenwoordigd en geeft adviezen wanneer daarom gevraagd wordt.

Het feit dat er 5 miljoen besteld en gereserveerd zijn, duidt op een proactieve houding. Daar kan men ook aan. Die 2 miljoen vaccins zijn intussen ook

beschikbaar. Maar ik herhaal dat het al of niet verplichten om te vaccineren een puur federale bevoegdheid is. Ik ben ervan overtuigd dat dat binnen de Federale Regering bijzonder goed zal worden opgevolgd.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, bedankt voor uw toelichting. Ik weet dat u de problematiek van zeer nabij opvolgt. Ik kan het belang daarvoor voor onze Vlaamse sector niet voldoende onderstrepen. Er is regelmatig overleg tussen de federale en de gewestelijke administratie, vandaar dat het verschil tussen de cijfers die werden vrijgegeven, mij bijzonder opviel.

Het gaat over een bijkomende bestelmogelijkheid. Hoeveel vaccins en wanneer die dan ter beschikking zullen zijn, is dan uiteraard nog altijd koffiedik kijken. Ik neem aan dat de vaccins die besteld zijn, bescherming bieden tegen serotype 8, het type dat ook in Frankrijk is opgedoken. Maar het is ook mogelijk om in één vaccin bescherming te bieden voor meerdere types. Bieden de bestelde vaccins ook bescherming tegen andere types van blauwtong? Verwacht u een uitbraak van andere types, zoals het serotype 4, dat ook al in Europa is opgedoken?

De voorzitter: De heer Dochy heeft het woord.

Bart Dochy (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, het betreft inderdaad een puur federale materie. We willen ook aandacht vragen voor de kosten-baten-analyse. Op federaal vlak is men die aan het maken. Dat is belangrijk. Preventief vaccineren gaat gepaard met registreren en certificeren. Er zijn dus heel wat administratieve rompslomp en kosten aan verbonden. We willen daarvoor in elk geval heel duidelijk aandacht vragen.

We stellen overigens vast dat er vandaag in geen enkele andere Europese lidstaat wordt overwogen om over te gaan tot de verplichte vaccinatie, zelfs niet in die lidstaten waar er vandaag haarden zijn, zoals Frankrijk.

De voorzitter: De heer Vanderjeugd heeft het woord.

Francesco Vanderjeugd (Open Vld): Het is heel goed dat er vanuit de federale overheid preventief maatregelen worden genomen. In het kader van het debat dat we hebben gehouden in de commissie Landbouw, moeten we daar ook in dit huis de nodige aandacht aan schenken. We moeten op een goede manier met die antibiotica aan de slag gaan en die niet onnodig gebruiken. Daarom is onze blauwe fractie bezorgd dat er voldoende aandacht aan wordt besteed.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, uiteraard volgen ook wij de situatie op de voet op via het Wetenschappelijk Comité. Er zijn grote voor- en tegenstanders van het al of niet verplicht maken van het vaccineren van alle dieren. Er zijn voor- en tegenstanders en voor- en nadelen.

Die beslissing moet worden genomen door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), samen met de minister bevoegd voor de volksgezondheid.

U vraagt naar het type vaccin. Ik zal bij het Wetenschappelijk Comité navragen welke soorten vaccins er zijn aangevraagd voor welke types blauwtong en hoe die verschillende types kunnen worden bestreden.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, ik dank u.

We hebben heel wat lessen getrokken uit de vorige uitbraak. Ik hoop dat die lessen niet verloren gaan en dat de kennis niet verloren gaat. Ik hoop dat we voldoende vaccins ter beschikking kunnen stellen van onze landbouwers zodat de impact van een nieuwe uitbraak beperkt blijft.

Ik reken erop dat u die bekommernissen van onze landbouwers de komende maanden ernstig neemt en dat u hun alle beschikbare informatie op een snelle en efficiënte wijze ter beschikking zult stellen. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Nevens aan Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, over het nieuwe uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval en gelijkaardig bedrijfsafval en het onderscheid dat daarin wordt gemaakt tussen rijkere en armere gemeenten

De voorzitter: De heer Nevens heeft het woord.

Bart Nevens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, er is een nieuw huishoudelijk afvalplan op tafel gelegd. We stellen vast dat er daarin een onderscheid wordt gemaakt tussen rijkere en armere gemeenten, op basis van de Belfiusdoelstellingen. De Belfiusparameters worden gebruikt om dat onderscheid te maken.

Collega's, dat wil zeggen dat rijkere gemeenten meer afval buiten mogen zetten dan armere gemeenten. De gemeenten zijn verdeeld in een aantal clusters. Die clusters zijn geselecteerd aan de hand van die Belfiusparamaters. Daarin wordt er aangegeven dat bepaalde clusters in functie van hun vermogen meer afval mogen aanbieden dan andere gemeenten.

Minister, waarom gebruikt u die doelstellingen? Ik vind het wat pervers dat we het principe dat de vervuiler betaalt, vandaag overboord gooien en dat we die doelstellingen gebruiken. Het lijkt mij logisch dat gemeenten die er beter voorstaan, meer inspanningen zouden leveren om die afvaldoelstellingen scherper te stellen.

Minister, waarom die doelstellingen? Waarom motiveert u de gemeenten die er vandaag warm bij zitten, niet om die doelstellingen scherper te stellen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het gaat hier over het uitvoeringsplan huishoudelijke en vergelijkbare afvalstoffen, dat op dit moment in openbaar onderzoek voorligt. Wij willen de hoeveelheid afval in Vlaanderen nog verder beperken in uitvoering van het Materialendecreet. Wij willen zo weinig mogelijk restafval en zo veel mogelijk materiaal opnieuw in de kringloop brengen.

Om die doelstelling te bereiken, is een van de conclusies – en daar hebben een aantal studies over plaatsgevonden – dat we op maat moeten werken. Met andere woorden, we kunnen een kustgemeente niet vergelijken met een plattelandsgemeente. We kunnen de stad Antwerpen niet vergelijken met de gemeente Maldegem. Dat is de conclusie van de studie, en daarom staat er in het plan dat er in samenspraak met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) met clusters moet worden gewerkt van types van gemeenten. Dat heeft niets te maken met een rijke of een arme gemeente, integendeel. In de steden zitten we met een typeprofiel van afval waarmee we op een andere manier moeten omgaan. Er is in steden meer restafval omdat er minder mogelijkheden zijn om composthopen en dergelijke te plaatsen. Het zijn precies de steden die in dat maatwerk meer mogelijkheden krijgen dan andere gemeenten. Dat heeft niets met rijk of arm te maken.

Er zijn clusters van gemeenten geselecteerd. Wanneer de hoeveelheid restafval hoger ligt, is het logisch dat om de algemene doelstelling naar beneden te halen, de target wordt afgestemd op de doelstelling die men vandaag haalt.

Dit plan ligt momenteel voor in openbaar onderzoek. Daar zijn heel wat studies over geweest. We hebben die samen met de VVSG op die manier uitgewerkt. Het

heeft echter niets te maken met rijk of arm, het gaat over het profiel van de gemeenten. De steden zitten in de hoogste categorie, maar daarnaast hebben we verschillende andere clusters gedetecteerd in het plan dan nu voorligt. Het openbaar onderzoek loopt. Het is de bedoeling dat de Vlaamse Regering daar in april of mei een definitieve beslissing over neemt.

Bart Nevens (N-VA): Minister, ik dank u voor de toelichting, die echter een aantal vragen oproept. Ik vind het normaal dat we doelstellingen creëren op maat van de gemeenten. Dat stond ook in het vorige plan. Het aantal inwoners van de kustgemeenten bijvoorbeeld wordt vandaag aangevuld met heel veel toeristen die echter niet gedomicilieerd zijn aan de kust. Dat zorgt voor een vertekend beeld in de afvalcijfers. Dat was ook in het vorige plan zo, en dat lijkt me logisch. In steden met veel studenten, zoals Leuven, moet men maatwerk creëren. Vandaag veralgemeent u echter. Ik geef het voorbeeld van mijn eigen gemeente: de doelstelling voor 2015 was onder 148 kilogram afval per inwoners te blijven. Vandaag zitten we aan 77 kilogram per inwoner. Dat is ambitieus, en wij hebben daar lokaal sterk op ingezet. Vandaag echter ligt de nieuwe doelstelling voor onze gemeente op 116 kilogram per inwoner. Eigenlijk hebben wij vandaag de doelstelling voor 2022 al behaald, en dat is frustrerend voor de inspanningen die wij op lokaal niveau hebben gedaan. Vandaag zijn we niet voldoende ambitieus meer.

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Gwenny De Vroe (Open Vld): Minister, het plan ligt momenteel in openbaar onderzoek tot 10 maart. Uiteraard kijkt mijn fractie uit naar de reacties die daarop zullen komen. Ik vermoed dat we dat achteraf nog diepgaand in de commissie kunnen bespreken.

Mijn fractie staat uiteraard achter de doelstellingen die u wilt behalen. We gaan in eerste instantie voor preventie en zo veel mogelijk hergebruik en voor minder zwerfvuil en sluikstorten. Afvalverbranding en storten beschouwen we als de laatste optie. We staan daar volledig achter, en we kijken uit naar de reacties in het openbaar onderzoek.

De voorzitter: De heer Tobback heeft het woord.

Bruno Tobback (sp·a): Minister, er is iets niet juist in uw systeem. U hebt een systeem met 16 clusters en ongeveer 150 variabelen om te bepalen welke gemeente hoeveel afval mag produceren.

Zo'n systeem is a priori onverstaanbaar voor de meeste mensen, maar het wordt nog veel onverstaanbaarder als je de resultaten ziet. Ik geef twee voorbeelden. De gemeente Overijse, op 23 kilometer van Brussel, mag 158 kilogram afval per inwoner buitenzetten. In de gemeente Herent, op 27 kilometer van Brussel – er is dus maar 4 kilometer verschil daartussen, en echt geen kloof – mag elke inwoner 116 kilogram produceren. Dat is 30 procent verschil tussen twee gemeenten die ongeveer hetzelfde profiel hebben. Het enige verschil is het inkomensniveau van de bewoners.

Minister, als ik die resultaten zie, dan blijkt dat het afval van rijke bewoners een stuk zwaarder weegt dan dat van modale gezinnen, wat misschien nog verstaanbaar is. Wat niet verstaanbaar is, is dat een plan wordt opgesteld onder uw bevoegdheid dat dat ook nog eens bevestigt, betonneert en vasthoudt in plaats van van de rijkere gemeenten grotere inspanningen te vragen om op hetzelfde niveau te komen als de gemeenten met modale inwoners, die vandaag al een pak lager zitten en al meer hebben gedaan. U bevestigt de situatie zoals ze vandaag is. U blijft zeggen dat de rijke zak zwaarder mag wegen dan de arme zak. Dat is noch milieubeleid, noch sociaal beleid, noch efficiënt beleid. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

Hermes Sanctorum-Vandevoorde (Groen): Minister, ik ben blij dat er eindelijk nog eens een actuele vraag wordt gesteld die niet meteen verwijst naar het federale niveau, zoals de twee vorige vragen. Dit is zuiver Vlaamse materie. Inderdaad, het plan mist ambitie. Ongeveer 560 kilogram totaalafval per inwoner per jaar in Vlaanderen vandaag, zou tegen 2022 ongeveer 500 kilogram moeten worden.

Dit plan mist elke ambitie. Er wordt altijd gezegd dat we in theorie minder afval willen produceren, minder verbranden. Uiteraard willen we dat, maar dat moet dan ook in de praktijk worden omgezet. Vandaag zijn we misschien koploper, maar met dit plan organiseren we een standstill, een stagnatie. Dat wil zeggen dat we over tien jaar in plaats van voorloper, misschien wel achterloper worden, en dat zou een heel spijtige zaak zijn.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman – uit Maldegem – heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Als de naam Maldegem valt, voel ik me verplicht om te reageren. *(Gelach)*

Het zou heel jammer zijn om het nieuwe ontwerp uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval, om onze toekomstvisie inzake afval en het Materialendecreet te reduceren met holle slogans, alsof een rijke gemeente in de toekomst meer afval op straat mag zetten dan een arme gemeente.

Het nieuwe ontwerp wil rekening houden met een aantal nieuwe maatschappelijke trends en wil meer autonomie geven aan lokale besturen, meer maatwerk dus. De lokale besturen zijn daar vragende partij voor. Het nieuwe plan stapt af van een restafvaldoelstelling over heel Vlaanderen, maar wil op maat werken van de lokale besturen. Dat vinden we een goed principe, maar men zou ook kunnen denken aan een intergemeentelijke afvalnorm of een norm per afvalintercommunale, omdat alle lokale besturen deel uitmaken van een afvalintercommunale.

Kortom, het debat is geopend. Het openbaar onderzoek loopt tot 10 maart. We kijken uit naar alle reacties die binnenkomen en hopen daarover uitgebreid te discussiëren in de commissie Leefmilieu.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik ben het niet eens met de opmerking dat er geen ambitie in het plan zou zitten. Het huishoudelijk afval samen met dat van de kleine zelfstandigen zoals de bakker, slager en de supermarkt om de hoek, zit op 157 kilogram per inwoner per jaar. Het plan gaat naar 141 kilogram per inwoner per jaar. Daar zit effectief een daling in als we dat over heel Vlaanderen bekijken. Het is op vraag van de steden en gemeenten zelf dat we met maatwerk werken.

In het oorspronkelijke plan, dat nu nog altijd van kracht is, stond dat er eenzelfde doelstelling was voor heel Vlaanderen, terwijl we nu op maat werken. Het zijn heus niet de rijke gemeenten zoals u die noemt, mijnheer Tobback, die het meeste afval mogen buitenzetten, integendeel. Het zijn de steden, zoals bijvoorbeeld Gent, die het meeste afval zullen mogen produceren, net omdat ze met een typische problematiek zitten. Dat zijn absoluut niet de rijkste inwoners, integendeel. Ze kampen met heel wat problemen om de afvalberg te verminderen.

Het is dus op vraag van steden en gemeenten zelf dat we dat maatwerk hebben uitgewerkt. Ik herhaal het: in de hoogste categorieën zitten niet de rijkste gemeenten of de rijkste inwoners, maar het heeft met het typeprofiel van de stad of gemeente te maken. De steden zijn dus bovenaan, en daarnaast is er inderdaad een cluster gemaakt van een typeprofiel van steden en gemeenten.

Ik weet dat er in het openbaar onderzoek een aantal alternatieve vragen zullen worden gesteld. Bijvoorbeeld: kan er geen doelstelling worden gekoppeld, op maat van de intercommunales? We zullen met een open vizier en heel veel belangstelling al die opmerkingen heel graag en grondig onderzoeken en nagaan hoe we het plan definitief kunnen aannemen in de Vlaamse Regering, rekening houdend met alle opmerkingen die zijn geformuleerd.

De doelstelling blijft overeind: we willen zo veel mogelijk afval hergebruiken, terug in de kringloop brengen en zo weinig mogelijk restafval produceren in Vlaanderen.

Bart Nevens (N-VA): Minister, u hebt twee weken geleden in Davos in naam van de Vlaamse Regering een prijs mogen ontvangen, samen met de OVAM, in het kader van ons ambitieus materialenbeheer en afvalplan. De doelstellingen die vandaag voorliggen, zijn te weinig ambitieus. We moeten zorgen dat we meer maatwerk bieden aan de lokale besturen. Ik ben het eens met mevrouw Taeldeman om te denken in de richting van de intercommunales. Vandaag zijn er verschillende intercommunales die de doelstellingen van 2022 reeds hebben behaald. Het zou een fout signaal zijn als we vandaag bij de pakken blijven zitten en in Vlaanderen geen trendsetter meer wensen te zijn rond het afvalbeleid dat vandaag wordt gevoerd door onze gemeenten. *(Applaus bij de N-VA en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tinne Rombouts aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over nieuwe besparingen in het landelijke jeugdwerk en de nood aan een wijziging van het Vlaamse decreet inzake jeugd- en kinderrechtenbeleid

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, ik sta hier opnieuw in verband met de jeugdverenigingen.

Eind 2014 is er een reflectiegroep opgestart met als opdracht een evaluatie te maken van het decreet inzake jeugd- en kinderrechtenbeleid. Bij de bespreking van uw beleidsbrief 2016 hebt u gezegd dat als uit de evaluatie zou blijken dat er bijsturingen aan het decreet moeten gebeuren, u dat zou opnemen. Ik heb intussen een vraag om uitleg ingediend uit bezorgdheid over hoe het verder zou lopen.

Collega's, vorige week hebben alle organisaties een brief in de bus gekregen met de droge mededeling dat er zes nieuwe organisaties tot het decreet zouden toetreden, dat er geen bijkomende middelen zijn en dat, met andere woorden, deze organisaties geacht worden 1,5 procent op hun begroting te besparen. 1,5 procent lijkt misschien heel weinig, maar de afgelopen jaren zijn er al veel besparingen gebeurd en is er geen indexering geweest. Men vraagt dus opnieuw een serieuze inspanning van die organisaties waarvan we vorige week zo overtuigd waren dat ze zo belangrijk waren voor onze kinderen en jongeren.

Minister, de evaluatie van de reflectiegroep is afgerond. Intussen bereiden al deze organisaties reeds hun beleidsnota 2018-2021 voor, die eind dit jaar moet worden ingediend. We weten allemaal dat een decreet aanpassen enige tijd in beslag neemt.

Minister, de tijd dringt. De organisaties staan voor gigantische uitdagingen met deze extra besparing. Wat zijn de resultaten van de evaluatie? Hoe en wanneer ziet u de implementatie van de evaluatie-elementen die zijn aangereikt door de reflectiegroep?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Rombouts, we proberen in het algemeen in elk beleidsdomein, in dit geval Jeugd, een goed evenwicht te vinden tussen het behoud en de verdere ontwikkeling van bestaande verenigingen en het toelaten van voldoende nieuwe verenigingen in het systeem. We hebben dat gedaan. In het Jeugddecreet zitten we met een bijzonderheid, namelijk een modulesysteem waar jeugdinitiatieven gebruik van kunnen maken waardoor ze automatisch in het nieuwe systeem kunnen komen. Dat zijn interessante beleidspistes in tijden van groei maar moeilijke beleidspistes in tijden van budgettaire beperkingen. Dat is al een eerste uitdaging waarvoor we staan. We hebben daar trouwens zelf al iets aan gedaan via een kleine aanpassing van het decreet om dat opstapsysteem af te remmen. Ik zal niet zeggen dat dit van binnenin vernietigend is, maar we kunnen dat niet verder blijven beheren. Ondertussen is het wel zo dat we op 2 jaar tijd van 87 nationaal gesubsidieerde initiatieven jeugdwerk naar 99 zijn gegaan, met als nadeel het interen op de middelen van elke organisatie.

Op uw precieze vragen wil ik het volgende antwoorden. We hebben de adviezen van de reflectiegroep ontvangen. Wat betreft het landelijk jeugdwerk met de grote Vlaanderendekkende verenigingen, is er geen probleem met de eenduidigheid van de adviezen. Voor de verenigingen voor informatie- en participatie enerzijds en cultuureducatie anderzijds zit daar nog wat speling op. We zijn dit nu op het kabinet aan het bekijken, samen met de administratie. Het is nu een kwestie van dagen of maximum weken alvorens we de nodige stappen zullen zetten om het decreet bij te sturen volgens het advies zoals het door de reflectiegroep is gegeven.

Ik ben mij bewust van de timing omwille van de voorbereiding bij de jeugdverenigingen, maar we zouden die timing nog moeten halen.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, het doet me plezier dat u aangeeft dat de reflectiegroep een zeer grondige oefening heeft gemaakt en dat u daar heel duidelijk rekening mee wilt houden en wilt kijken op welke manier u de implementatie kunt bewerkstelligen, en dat liefst zo snel mogelijk. Elke dag zijn die jeugdorganisaties bezig met hun toekomstvisie. Vandaag worden ze geconfronteerd met de extra besparingen. We moeten zorgen dat de kwaliteitsnormen die in het decreet staan, op peil worden gehouden. De organisaties mogen op dat vlak niet in mindering gaan. Ze moeten daarvoor in de toekomst de nodige ondersteuning behouden.

Ik kijk uit naar het debat over de nieuwe initiatieven en uw verdere voorstellen. Ik hoop dat u mijn roep naar hoogdringendheid duidelijk meeneemt.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Tine Soens (sp·a): Voorzitter, vorige week is hier een actuele vraag gesteld over het belang van het jeugdwerk en het feit dat 94 procent van de ouders daar zeer tevreden over is. U was daar terecht ook de grote pleitbezorger van. Waarom weigert u dan vandaag om het nodige geld vrij te maken? Of vindt u ook dat de Fernand Hutsen van deze wereld dan ook maar moeten investeren in het jeugdwerk als de Vlaamse overheid dat niet wilt doen? *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Die mens wordt blijkbaar zeer veel gesolliciteerd dezer dagen … *(Gelach)*

In dit parlement heeft ooit een heel wijze mens gezeten – er zitten trouwens veel wijze mensen in het parlement, maar ze gebruiken niet allemaal Latijnse spreekwoorden – die zei: "Pacta sunt servanda." Ik heb geleerd dat dat ook de regel is die bijvoorbeeld bij de zonnepanelen en dit soort vergoedingen wordt

gebruikt. Helaas ontsnapt de zachte sector blijkbaar aan dat soort principes. Voor de zoveelste keer worden de partjes van de taart in kleinere stukken verdeeld. Het gaat blijkbaar niet over veel, maar als de taart al zo vaak in kleinere stukken is verdeeld, dan gaat het niet meer.

Ik betreur, minister, dat we dat deze week moeten horen, nadat vorige week in ditzelfde parlement het jeugdwerk met heel veel retoriek bejubeld werd, zoals het ook in het regeerakkoord staat. Maar als er in de praktijk iets meer mensen van de taart willen mee-eten, wordt een soort van verplichte solidariteit opgelegd en moet iedereen die binnen is, 1,5 procent inleveren.

Minister, ik hoop dat de aanpassing van het decreet in de nabije toekomst niet leidt tot een dusdanige verstrenging die de bedoeling heeft om vooral het budget onder controle te houden in plaats van om aan het jeugdwerk vleugels te geven. Dat is in een warm Vlaanderen het belangrijkste. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: Mevrouw Van Eetvelde heeft het woord.

Miranda Van Eetvelde (N-VA): Minister, u hebt hetzelfde bedrag ter beschikking gesteld voor het decreet, maar de koek wordt nu verdeeld onder meer organisaties. Dat zorgt uiteraard voor nieuwe instroom. We hadden natuurlijk ook liever gezien dat het budget mee kon stijgen. Als N-VA denken we dat u met het programmadecreet terecht een stap hebt gezet om deze situatie te vermijden in de toekomst. Dat kreeg ook de steun van de politieke meerderheid, maar onder andere ook van de Vlaamse Jeugdraad. In een nieuw toekomstig decreet moeten we goed bekijken hoe we hiermee omgaan. In een opinie lezen we dat wijzigingen in het decreet uitgesteld worden. Ik had daar van u graag wat meer duidelijkheid over gekregen.

Minister Sven Gatz: Ik dank de leden van dit parlement, kamerbreed, om meer middelen voor jeugd vrij te maken de komende weken en maanden. We zullen ons beste beentje voorzetten.

Mevrouw Soens, ik vind uw appel aan de heer Huts eerder ongepast. Wanneer ik op een creatieve manier probeer om de cultuursector met aanvullende financiering te versterken, dan is het zeker nooit mijn bedoeling geweest dat voor de jeugdsector te doen. Daar moet de overheid volledig haar verantwoordelijkheid kunnen nemen. Ik denk dat de parlementsleden goed de hand in eigen boezem mogen steken, niet u, want u bent vers verkozen. Het is allemaal goed om decreten te maken waarin automatische intrede van organisaties gebeurt zonder dat men daar de budgettaire consequenties van kent en op die manier de betrokken minister maar moet volgen. Dat is allemaal leuk, dat is een mooie belofte aan de sector, maar je moet die wel kunnen houden. Ik erken zeker dat het niet prettig is om 1,5 procent te moeten besparen, maar ik wil er nu wel degelijk werk van maken op basis van de voorstellen van wijzigingen van de reflectiegroep om ervoor te zorgen dat we enerzijds inhoudelijk wijzigingen doen die zij belangrijk vinden en anderzijds, mijnheer Caron, we het budget een beetje onder controle houden.

Deze regering heeft altijd gezegd dat 2015 en 2016 geen eenvoudige jaren zijn. Wil dat daarom zeggen dat het jeugdbudget de komende jaren niet de hoogte in kan gaan? Absoluut niet. Ik zal me daarvoor blijven inzetten. Maar dit is een bredere verantwoordelijkheid dan enkel die van de minister van Jeugd.

Tinne Rombouts (CD&V): Minister, dank u wel. Op het moment dat het decreet is goedgekeurd, was vanaf dag één een bezorgdheid: wat met het decreet en wat met de bevoegdheid als er meerdere organisaties zouden voldoen aan de modules? We kunnen er natuurlijk niet rouwig om zijn dat er goede organisaties zijn die op een goede manier het werk en de doelstellingen die we als parlement voor ogen hebben, bewerkstelligen. Anderzijds moeten we er wel rekening mee houden

dat het geen negatief effect heeft op de andere organisaties die er al jaar en dag staan en die ook al aan heel wat voorwaarden voldoen en hun kracht reeds hebben bewezen in het verleden. Dat is een belangrijk luik. We moeten erover waken dat organisaties die misschien wel ondersteuning nodig hebben, niet op een of andere manier de andere kunnen fnuiken in het hele verhaal. Dat is een bezorgdheid. Dat is ook de reden waarom in 2014 de reflectiegroep is opgestart voor de evaluatie. Daarom doe ik een oproep om daar snel samen over te kunnen nadenken en bijsturingen te doen zodat iedereen kan rekenen op wat hij nodig heeft om een krachtig jeugdwerkbeleid in de toekomst te kunnen blijven uitbouwen.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Caroline Bastiaens aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de stand van zaken inzake het aangekondigde gecoördineerde vrijwilligersbeleid

De voorzitter: Mevrouw Bastiaens heeft het woord.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, zaterdag start de jaarlijkse Week van de Vrijwilliger. Dit jaar is het motto 'Jij bent onze nummer 1'. Dat is een heel goed gekozen en treffende boodschap, want wat zou Vlaanderen zijn zonder het engagement en de belangeloze inzet van talrijke mensen in diverse sectoren?

Onlangs bracht de Koning Boudewijnstichting een rapport uit met heel wat interessant cijfermateriaal. Daaruit blijkt dat meer dan 1 miljoen Vlamingen een vrijwillig engagement hebben opgenomen. Gemiddeld besteden zij daar vier uur per week aan. Dat zijn cijfers waarbij wij best wel eens stil kunnen en mogen staan. We moeten ook aandacht hebben voor de diversiteit achter die cijfers. We kennen allemaal de vrijetijdsector waarin heel wat vrijwilligers actief zijn. Maar er zijn ook mensen die een engagement hebben opgenomen in het onderwijs, in natuurbescherming of in verenigingen die actief zijn rond bijvoorbeeld armoede en vluchtelingen.

De Week van de Vrijwilliger is ondertussen toe aan zijn dertigste editie. Dat is een stevige traditie. Maar het mag natuurlijk niet beperkt blijven tot een mooie campagne één keer per jaar of tot een schouderklopje, onder andere vanuit dit parlement. Er moeten ook daden volgen in het ondersteunen en beschermen van die vrijwilligers en verenigingen.

Minister, vorig jaar hebt u als coördinerend minister gezegd dat u werk wilt maken van een vrijwilligersbeleid dat gestoeld is op drie assen: het statuut van de vrijwilliger; het beperken van de regulitis waarmee heel wat verenigingen en vrijwilligers ondanks alle inspanningen nog geconfronteerd worden; en het samenbrengen van informatie voor en door vrijwilligers. Minister, wat is de concrete stand van zaken hierin? Welke concrete maatregelen hebt u al genomen of zult u daarin binnenkort nemen?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Mevrouw Bastiaens, met de Week van de Vrijwilliger was het mij duidelijk dat u op de afspraak zou zijn. Dat siert u. Dat ben ik gelukkig ook, want het is inderdaad wel degelijk de bedoeling dat we vandaag nieuwe stappen kunnen zetten en aankondigen om met betrekking tot dat gecoördineerd vrijwilligersbeleid vooruitgang te boeken.

U hebt het juist aangegeven: het statuut van de vrijwilliger is een zaak – niet uitsluitend maar vooral – van het federale niveau. Informatie voor de vrijwilliger is in grote mate een zaak van het Vlaamse niveau. De regulitis, een beetje overal, kan ook op het gemeentelijke niveau meespelen. Ik heb mij de voorbije weken

en maanden het hoofd gebroken over hoe ik als minister voor het gecoördineerde vrijwilligersbeleid dit moeras – wat het toch wel een beetje is – veilig kan oversteken, veilig niet voor mezelf maar voor de sector.

Een vlot dat me daarbij zou kunnen helpen, bestaat inderdaad uit de drie net genoemde inhoudelijke assen en uit de drie bevoegdheidsdomeinen. Op die manier moeten we bekijken welke de prioriteiten zijn die we met betrekking tot statuut, informatie en regulitis in elk beleidsdomein – federaal, Vlaams en gemeentelijk – kunnen uitwerken.

Dat is nu zo goed als klaar. Dat zal zeer binnenkort op de agenda van de regering komen. We zullen de komende maanden aan een actieplan werken. Dat zal heel belangrijk zijn. Wij zullen keuzes moeten maken wat we eerst doen. Daarom sprak ik over een moeras: er zijn misschien wel vijftig of honderd dingen te doen. Het zal nog een afweging zijn wat we eerst zullen doen. Het regulitisdossier van De Ambrassade zal mij daar zeker bij helpen wat betreft de jeugdsector. Maar u weet dat de vrijwilligerssector breder is dan alleen maar de jeugdwerking. Ook daar zullen we bekijken wat de prioriteiten zijn per inhoudelijk gegeven en per bevoegdheidsdomein.

We zijn daarmee zo goed als klaar. We kunnen er de komende maanden hard aan werken, zowel op het terrein als met een stuurgroep, die dat verticaal en horizontaal – want dat komt er ook nog eens bij – in de goede richting kan sturen.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik ben tevreden dat u los van de gecoördineerde aanpak wilt komen tot concrete acties. Dat is inderdaad heel belangrijk. We kunnen stap voor stap het verschil maken zodat de mensen die zich engageren in allerlei sectoren, dat in alle vrijheid kunnen doen.

Binnen uw bevoegdheidsdomeinen zijn er heel veel vrijwilligers actief. U hebt een heel aantal werven lopen, zoals het nieuwe decreet Sociaal-cultureel Werk en het Erfgoeddecreet. In die sectoren zijn enorm veel mensen actief in heemkundige kringen, in lokale musea en ook in de grote musea in de publiekswerking, in ondersteuning, als vrijwilliger. Ik zou de nodige aandacht willen vragen om hun in die sectoren een plek te geven die ze absoluut verdienen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Yamila Idrissi (sp·a): Voorzitter, ik sluit me heel graag aan bij de terechte lofbetuigingen van mevrouw Bastiaens en minister Gatz voor al die vrijwilligers. De samenleving zou er totaal anders uitzien zonder die duizenden vrijwilligers die dag in dag uit hun steentje bijdragen.

Minister, het klopt dat u bijna exact een jaar geleden een conceptnota hebt aangekondigd voor het najaar. Ik ga ervan uit dat er een beetje vertraging op kan zitten. U spreekt niet meer van een conceptnota. Komt die er nog? Zal het een andere vorm aannemen?

Wat is voor u prioritair? U gaat een actieplan opstellen, maar waar gaat u het eerst de koe bij de horens vatten?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Vorig jaar werd dezelfde vraag gesteld, en als ik het goed voorheb, is ook hetzelfde antwoord gekomen. Herhaling is misschien niet slecht.

U hebt een actieplan en een conceptnota aangekondigd, wellicht voor de maand mei. In de maand mei worden de mooiste kinderen geboren.

Ik heb daar enkele opmerkingen bij. Het transversaal gecoördineerd vrijwilligersbeleid, daar zijn we allemaal voor, maar op de twee niveaus: Vlaams en lokaal. Het provinciale luik gaat wegvallen, maar het lokale vrijwilligersloket moeten we steunen bij de steden en gemeenten. Waar het nog niet bestaat, moeten we het installeren. We streven naar een Vlaams expertisecentrum om de expertise te delen en de informatiekanalen te bundelen om te zorgen voor eenduidigheid en eenvormigheid. Er moet een helder statuut komen voor de vrijwilliger. Wat is een vrijwilligersstatuut? Wat is semiagorale arbeid? Nog een punt is de regulitis, die ligt gedeeltelijk aan het federale niveau. Welzijn, Cultuur en Jeugd zijn domeinen waar heel veel vrijwilligers werken op Vlaams niveau. Over de vrijwilligers moeten we ook federaal denken. Het zou fijn zijn om dit alles naar het Vlaams niveau over te hevelen. Dat is een langetermijnvisie.

Ik kijk uit naar uw conceptnota. Ik vermoed dat er acties in staan waarmee we duidelijk aan de slag kunnen.

Minister Sven Gatz: De conceptnota is wel degelijk klaar. Ze moet nu op de regering komen, zo snel mogelijk. Wat mij betreft kan dat zeker deze week nog. Het is de bedoeling dat we over de bevoegdheidsdomeinen heen en over de drie inhoudelijke assen een aantal acties formuleren. Die zijn er al wel, maar we moeten keuzes maken: wat doen we eerst?

De suggesties van de heer Meremans zijn goede ideeën. Ik zal ze nog concreter maken. We hebben hier de discussie gehad over de btw-plicht op de jeugdhuizen. Die hebben we niet kunnen afronden zoals we droomden, maar toch beter dan oorspronkelijk voorlag. Over zulke werven gaat het dus. Ik wil die heel concreet afzonderen. Over het actieplan moet ik nog verder overleggen met de verantwoordelijke sectoren.

Maar de conceptnota is klaar. We zitten nu op het ritme van 2016 dat we voor onszelf bepaald hadden. Het zal dus niet mei zijn, maar nu. In elk geval wil ik, na het verdere overleg met de kabinetten en departementen, dat al is opgestart, zeggen wat de prioriteiten zijn. Daar zal in dit parlement zeker nog discussie over zijn, want als men sommige dingen doet, doet men andere dingen niet of pas in tweede orde.

Caroline Bastiaens (CD&V): Minister, ik kijk samen met de collega's uit naar de acties die we concreet zullen kunnen maken.

Ik wil u nog twee bekommernissen meegeven. De eerste betreft het statuut. We moeten er absoluut waakzaam voor zijn dat vrijwilligers, vrijwilligers zijn. We moeten ons ervoor hoeden dat we met goedbedoelde acties niet nog meer regeltjes opleggen. Dat is niet de bedoeling, maar het kan wel een ongewenst neveneffect zijn.

Twee, we spreken heel vaak over de vrijwilligers, maar we mogen ook de verenigingen niet vergeten waarin ze actief zijn. Ook daar zou ik uw bijzondere aandacht voor willen vragen. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Bart Van Malderen aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over mogelijke maatregelen op Vlaams niveau om het uitblijven van een federaal actieplan voor armoedebestrijding op te vangen

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Voorzitter, minister, collega's, het regent de laatste tijd berichten en rapporten over het feit dat we met een meer dan serieus

probleem zitten als het gaat over armoede. Het Planbureau bracht de welvaart in ons land in kaart aan de hand van meer dan zestig indicatoren.

Het zal u niet verbazen dat we het in de vierde meest welvarende regio van de wereld, in het algemeen eigenlijk goed doen. Op heel veel gebieden gaan we er zelfs op vooruit. Maar het is daarbij dan echt wel jammer te moeten vaststellen dat we er op het gebied van armoede op achteruit gaan.

Minister, u zou, terecht, kunnen opmerken: "Ja maar, de armoede is toch niet ontstaan op het moment dat ik minister geworden ben?" En dat is waar, maar een dag later waren er de Decenniumdoelen, en die maakten wel de rekening van uw beleid. Er werd vastgesteld dat de maatregelen die beide regeringen nemen, aan de 20 procent armsten in ons land een factuur voorschotelen van 525 euro op jaarbasis en dat de sociale correcties daarop achterwege blijven.

De vicieuze cirkel werd een paar dagen later compleet toen bleek dat mevrouw Sleurs, uw federale collega, in gebreke blijft met het invoeren van maatregelen om armoede op federaal niveau te bestrijden.

Als we die som maken, kunnen we alleen maar concluderen dat het vat van de geloofwaardigheid van elk armoedebeleid in dit land, de bodem kwijtgeraakt is. Er is gewoon geen geloofwaardigheid meer. We hebben een armoedeprobleem. U maakt het groter. En noch op het Vlaamse noch op het federale niveau wordt eraan geremedieerd.

Minister, bent u bereid om in het licht van al deze vaststellingen, een tandje bij te steken om fundamentele maatregelen te treffen die wel iets doen aan de armoede in Vlaanderen?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, mijnheer Van Malderen, ik heb de indruk dat u nu een deel van de vraag hebt gesteld die vorige week was ingediend, maar die niet ontvankelijk werd verklaard. Bon, alle gekheid op een stokje …

Ik maak deel uit van de Vlaamse Regering. Ik sta hier vandaag in het Vlaams Parlement. En ik denk dat de bevoegdheidsverdeling heel duidelijk is. De Vlaamse Regering heeft bepaalde bevoegdheden, de Federale Regering heeft andere bevoegdheden en nog andere regeringen hebben nog andere bevoegdheden. Ik meen dat de bevoegdheidsverdeling in dit land duidelijk is. We kunnen daar blij om zijn of niet blij, maar de verdeling is wat ze is.

Voor alle duidelijkheid, ik heb met het VAPA echt wel heel goed werk geleverd. Mijnheer Van Malderen, ik hoop dat u de intellectuele eerlijkheid hebt, maar ik ken u wel als iemand die dat ook kan zeggen als het waar is. Ik heb het middenveld ruim geconsulteerd, met heel veel inspraak, want ik vind dat zeer belangrijk. Ook heb ik opzettelijk het VAPA bij dit Vlaams Parlement ingediend twee weken voor ik dat eigenlijk moest doen, omdat het zomerreces er was en ik u allen hier aanwezig de gelegenheid wou geven om nog een debat te voeren. We hebben dat gevoerd en ik vind dat goed. We hebben dat regelmatig in de commissie. We hebben nu de diverse besprekingen over het VAPA in de diverse besprekingen. Ik vind dat zeer goed. Het VAPA zit goed in elkaar. Het is ruim bediscussieerd. Het zal in de toekomst nog meer worden bediscussieerd, en ik vind dat goed, want elk debat over armoede en elke insteek om armoede te kunnen voorkomen, vind ik zeer goed. Of dat nu van de oppositie of van de meerderheid komt, maakt me niet uit.

Ik heb mijn verantwoordelijkheid in dit Vlaams Parlement en als lid van deze Vlaamse Regering echter genomen. Ik heb mijn VAPA. Mijn VAPA was meer dan ruimschoots op tijd in orde, en ook ingediend in dit Vlaams Parlement.

Ik wil ook zeggen dat elke minister van de Vlaamse Regering, dus niet alleen collega Weyts, die hier nu toevallig aanwezig is omdat hij de volgende vraag moet beantwoorden, maar ook alle andere collega's, zijn of haar verantwoordelijkheid heeft genomen. We hebben het VAPA. U kunt het daarmee oneens zijn, en dat is uw recht als oppositielid. Voorzien we in sociale correcties? Ja. Is ons VAPA uitgebreid? Ja. Wil deze Vlaamse Regering iets doen om armoede te voorkomen? Ja. Als u me echter nu de vraag stelt wat ik vind van of zal doen aan het feit dat er federaal geen armoedeplan is, dan kan ik u alleen maar antwoorden – en ik ga u teleurstellen met mijn antwoord – dat u die vraag morgen in de federale Kamer moet stellen, waar ze eigenlijk thuishoort. *(Applaus bij de N-VA)*

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, u kunt de toekomst voorspellen: uw antwoord stelt me inderdaad teleur. Het VAPA, waarnaar u verwijst, is ondertussen immers eigenlijk achterhaald. U schermt met sociale correcties die er niet zijn: 525 euro voor de 20 procent armste gezinnen. In het VAPA gaat u uit van een aantal maatregelen die federaal worden genomen. In de debatten die u voert, maakt dat deel uit van het kader. Nu blijkt dat dat federale kader gewoon niet wordt ingevuld. Ik vraag aan u van de gelegenheid gebruik te maken om een tandje bij te steken. Binnenkort is er de begrotingscontrole, en u kunt eigenlijk kiezen. U zou iets kunnen doen aan de elektriciteitsfactuur. U zou het gratis kilowattuur voor de minstbedeelden kunnen behouden. U zou de 'Turteltaks' socialer kunnen maken. U zou de heel onrechtvaardige verhoging van de bijdrage aan de zorgverzekering kunnen terugschroeven. U zou bijvoorbeeld de ongelooflijk schandalige verhoging van de ouderbijdrage voor kinderopvang voor de armsten kunnen terugschroeven. Dat zijn enkele voorbeelden. Als u dat alles doet, dan zult van ons gejuich krijgen. Als u er één van doet, zal ik ook tevreden zijn. Grijp echter alstublieft die gelegenheid aan. Benut die begrotingscontrole en maak eindelijk eens werk van een armoedebeleid dat die naam verdient. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Mijnheer Van Malderen, uw bekommernis siert u. Daar hebben we het al vaak over gehad. Niemand twijfelt eraan dat die oprecht is. Ik in elk geval niet. Opnieuw kan ik echter niet anders dan zeggen dat uw verontwaardiging, en het nummertje dat u hier bijna opvoert, zowel selectief als hypocriet is. U bent het niet gewoon van mij om zulke scherpe bewoordingen te horen, maar ik kan vandaag niet anders.

Ik verduidelijk me. Het is selectief omdat u een beleidsniveau viseert waarop u op dit ogenblik inderdaad geen beleidsverantwoordelijkheid draagt, maar vergeet dat het jongste goedgekeurde Brusselse armoedebeleidsplan van 2012 dateert. Dat is een beleidsniveau dat u, uw fractie en uw geestesgenoten zeer vertrouwd is. Het is echter ook hypocriet. U zaait daarmee opnieuw wat paniek, diezelfde paniek die u eigenlijk al bent beginnen te zaaien voor het VAPA werd aangekondigd en hier werd besproken. Dat er nog geen federaal armoedeplan is, klopt. Wat dat betreft, hebt u gelijk. Voor u komt dat er echter op neer dat er niets gebeurt. U weet echter net zo goed als ik en iedereen in dit parlement dat dat niet zo is. Ik geef opnieuw een voorbeeld dat u misschien niet prettig vindt: het is deze Federale Regering die de welvaartsenveloppe voor 100 procent benut, wat onder een vorige Federale Regering niet is gebeurd.

Het is deze Federale Regering die de welvaartsenveloppe voor 100 procent benut, wat met de vorige Federale Regering niet is gebeurd. Het is deze Federale Regering die, twee jaar na elkaar, de leeflonen met 2 procent zal verhogen en die een enveloppe van meer dan 1,2 miljard euro uittrekt om de lage pensioenen en de laagste uitkeringen op te trekken. Het is deze Federale Regering die met een taxshift, volgens voorlopige ramingen, ongeveer 65.000 jobs extra creëert. Dat zijn 65.000 gezinnen die een inkomen uit arbeid hebben. Dat zijn effectieve, doeltreffende maatregelen.

Is er nood aan een plan om dat allemaal op een rij te zetten? Graag, maar de effectiviteit van die maatregelen is wel duidelijk, denk ik. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Mijnheer Van Malderen, een plan om armoede te bestrijden mag niet enkel een plan op papier zijn. Het is uitermate belangrijk dat het gaat om concrete acties, die ook uitgevoerd worden. Met betrekking tot het federaal actieplan was er al in mei 2015 een resolutie die aangaf welke punten echt noodzakelijk waren om de armoede te bestrijding.

Minister, eind december is er een werkgroep opgericht tussen de federale kabinetten. Hebt u weet van de uitkomst van die werkgroep?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Het aantal mensen dat in armoede leeft neemt toe, het aantal mensen dat onder schuldbemiddeling valt neemt toe, het aantal mensen met een leefloon neemt toe, het aantal jongeren zonder werk neemt toe. De situatie voor éénoudergezinnen is volgens het Planbureau verontrustend. Dit zijn geen signalen die je zomaar naast je neer kunt leggen. Wat gebeurt er op het federale niveau? De federale overheid heeft wel de energie gevonden om de uitkeringen te beperken, maar een armoedeplan maken, dat lukt blijkbaar niet. Daar is geen politieke wil voor.

U kunt zeggen: in Vlaanderen hebben we wel ons huiswerk gemaakt. U hebt een armoedeplan, dat is waar. Het is te weinig structureel. Het is dweilen met de kraan open, want volgens de cijfers van deze week is het zo dat als mensen in armoede 50 of 100 euro per maand minder inkomsten hebben, dat ook te wijten is aan Vlaamse maatregelen: de zorgverzekering gaat omhoog, de maximumfactuur stijgt, de kinderbijslag wordt niet geïndexeerd, de kinderopvang wordt duurder, ... en we kunnen zo nog even doorgaan.

Als u het meent met de armoedebestrijding, en als u niet enkel met bevoegdheidsverdelingen wilt gooien tussen regeringen die op dezelfde manier zijn samengesteld, dan zet u uw schouders daar mee onder en dan stopt u met morrelen in de marge en dan komt u met een ernstig plan om de armoede mee aan te pakken. *(Applaus bij Groen)*

Minister Liesbeth Homans: Voorzitter, het wordt te gek voor woorden. Voor alle duidelijkheid: ons plan is af. Ik heb daarnet ook al gezegd dat we het opzettelijk vroeger hebben ingediend dan we moesten om jullie hier in dit parlement de kans te geven om daarover te debatteren.

Mijnheer Van Malderen, ik wil collega De Bruyn bijtreden: het siert u dat u dit aankaart. Wat u zegt, is oprecht, dat geloof ik ook. We doen wat we doen vanuit de meerderheid om het debat mogelijk te maken en dat zo te houden. Het is evident dat we van mening verschillen, maar hier insinueren dat wij in dit Vlaams Parlement en met deze Vlaamse Regering onze verantwoordelijkheid niet hebben genomen omdat er geen federaal plan is, vind ik een brug te ver. Collega's, wij hebben wel degelijk onze verantwoordelijkheid opgenomen.

Mijnheer Van Malderen, we verschillen van mening en dat mag. Maar op de vraag of er sociale correcties zijn, is het antwoord: ja. In dit forum is de tijd te kort om daar dieper op in te gaan, maar tijdens de bespreking van het VAPA in diverse commissies kan dat wel, bijvoorbeeld over de sociale correcties. Zullen die voor vele mensen voldoende zijn? Neen, ik betwist dat zelfs niet. Maar u kunt mij niet verwijten dat we op basis van onze bevoegdheden te weinig doen. Ik hoor veel collega's suggereren dat we bevoegdheden van het federale niveau moeten

overnemen. U weet wat het standpunt van mijn partij en van mijzelf daarover is. We leven nu eenmaal in de wereld zoals hij momenteel is en de bevoegdheidsverdeling is zeer duidelijk. Als we weten dat het federaal actieplan tegen armoede eigenlijk vooral focust op inkomen, uitkeringen en de toegankelijkheid tot de gezondheidszorg, dan is een zaak duidelijk: dat zijn onze bevoegdheden niet. Als u er samen met ons in het federaal parlement voor wilt pleiten om nog meer bevoegdheden naar de gewesten over te hevelen, zal ik uw eerste medestander zijn. In de wereld waarin we nu leven, hebben wij ons beperkt, zoals het hoort, tot onze bevoegdheden en wij hebben onze verantwoordelijkheid opgenomen.

Mijnheer Van Malderen, u weet dat ik open sta voor elk debat, niet alleen hier, maar ook in de commissie. Laten we ons dan alsjeblief focussen op onze eigen bevoegdheden. Die zijn al redelijk ruim, die kunnen nog ruimer, misschien in de toekomst, maar ze zijn al redelijk ruim. Neemt deze Vlaamse Regering collectief haar verantwoordelijkheid inzake armoedebestrijding? Ja. Moeten we daarover debatteren? Ja. Kunnen we in de toekomst eventueel nog correcties doen? Ja, absoluut met u eens. Maar laten we ons alsjeblief in dit Vlaams Parlement focussen op de bevoegdheden die we hier hebben.

Mevrouw Saeys, u stelde een bijkomende vraag over de timing van de federale werkzaamheden. Ik zit niet in de Federale Regering, en ik wil dat ook graag zo houden. Ik ben lid van een Vlaamse Regering. Als u daarover vragen heeft, dan stel ik u voor om ze morgen in de Kamer te laten stellen door een collega van u. Die kan morgen in het federale parlement perfect vragen wat de timing is qua werkzaamheden en wanneer het federale actieplan zal worden opgeleverd. Ik ga er echt niet op ingaan, want dat is mijn bevoegdheid niet.

Wij hebben onze verantwoordelijkheid genomen en, mijnheer Van Malderen, ik sluit af: u weet dat ik opensta voor elk debat en ik zal ook geen enkel debat met u uit de weg gaan.

Bart Van Malderen (sp·a): Minister, de resultaten van jullie beleid zijn bekend: 525 euro, maar er moet me iets van het hart. Als er een probleem is op het federale niveau met het inenten van schapen en geiten tegen blauwtong, dan komt uw partijgenoot hier pleiten om deze Vlaamse Regering in het gareel te brengen tegen de federale. Vorige week greep de heer Daems het uitblijven van een herenakkoord op het federale niveau aan om te pleiten voor een Vlaamse aanpak. Terstond zei minister Muyters: 'Ik ga initiatief nemen! Ik ben misschien wel niet bevoegd, maar ik ga initiatief nemen.'

Blijkbaar, als het over schapen en geiten gaat, als het over het breken van het sociaal verzet gaat, dan kleurt deze regering haar bevoegdheden wél heel breed in. Als het gaat over armoedebestrijding, dan gaat u achterover leunen en zegt u: ik ben niet bevoegd. Waarvan akte, minister.

Mijnheer De Bruyn, als het over selectiviteit en hypocrisie gaat, hebben we van niemand lessen te krijgen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lode Ceyssens aan Ben Weyts, Vlaams minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Vlaamse Rand, Toerisme en Dierenwelzijn, over valse bekwaamheidsattesten voor een voorlopig rijbewijs

De voorzitter: De heer Ceyssens heeft het woord.

Lode Ceyssens (CD&V): Voorzitter, minister, het is nog maar pas geleden dat de Vlaamse Regering een conceptnota goedkeurde om de rijopleiding categorie B te hervormen. Voor alle duidelijkheid: wij vinden dat een goede conceptnota, ook

omdat ze uitgaat van het principe dat een rijopleiding allesbehalve dient om mensen heel snel aan een rijbewijs te helpen, maar om onze jongeren te leren zich zo veilig mogelijk met een personenwagen in het verkeer te begeven. Daarom vinden we dat die conceptnota heel goede elementen bevat. Er zijn een achttal bouwstenen gebruikt om die conceptnota op te bouwen, onder andere, de fasering, een langere termijn voor de rijopleiding, aandacht voor de begeleider, en zo zijn er een aantal bouwstenen die er inderdaad voor moeten zorgen dat de jonge chauffeur veilig in het verkeer gaat. Dat bleek jammer genoeg deze week nog eens uit de cijfers van het BIVV een uitgangspunt te zijn dat meer dan nodig is. We moeten jammer genoeg vaststellen dat de voornaamste doodsoorzaak bij jongeren tussen 20 en 24 nog altijd verkeersongevallen zijn, niet minder dan één op drie.

Bij velen van ons rezen de haren ons dan ook ten berge toen we het verhaal vernamen over 150 attesten die zomaar door een rijschool waren afgeleverd om jongeren zelfstandig in het verkeer te laten bewegen. 150 mensen die een attest krijgen om alleen het verkeer in te gaan, zonder zelfs enige rijopleiding vooraf te hebben gehad: daarmee worden de levens van die 150 mensen in gevaar gebracht, maar ook van alle andere chauffeurs op de weg.

Minister, daarom mijn vraag: welke initiatieven wilt u nemen om dergelijke toestanden in de toekomst te vermijden?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik wil eerst voor alle duidelijkheid opmerken dat het gaat om fraude in het kader van voorlopige rijbewijzen, niet van permanente rijbewijzen. Diegenen die zo dom geweest zijn om een attest te kopen, zonder de rijlessen gevolgd te hebben, zijn natuurlijk tegen de lamp gelopen. Ze zijn niet alleen hun geld, maar ook nog eens hun voorlopig rijbewijs kwijt.

We zijn het erover eens dat de fraudeurs eruit moeten. Ik ben dankbaar dat ik daar in de sector zelf, namelijk Federdrive, de belangrijkste bondgenoot in heb. Hoe willen we dat doen? Ten eerste willen we de mazen in het net verkleinen. Dat wil zeggen dat we een eigen controledienst hebben die ook meer ter plaatse gaat afstappen, dus minder papieren controle doet van de rijscholen, maar meer ter plaatse gaat. Ten tweede is Federdrive sinds eind vorig jaar zelf gestart met een charter en met een controledienst. Zij vertegenwoordigen iets meer dan 85 procent of meer dan 500 van de rijscholen in Vlaanderen. Al hun leden hebben dat charter ondertekend. Ook alle nieuwe leden die toetreden, ondertekenen dat. Daarin staan enkele ethische bepalingen en natuurlijk ook antifraudebepalingen. Er wordt ook een ombudsman aangeduid. Zodoende kunnen wij in eerste instantie focussen op die 15 procent anderen, maar natuurlijk ook nog die andere 85 procent steekproefsgewijs controleren. We bundelen de krachten met de sector zelf, met één ambitie: de rotte appelen eruit halen.

Sinds de bevoegdheidsoverdracht – getuige Federdrive en de rijscholen zelf – zijn we ook consequenter en kordater in de sanctionering. Vroeger bestond er enigszins een gedoogbeleid en ging men iets losser om met het sanctioneren. Die tijd is nu voorbij. Er wordt vandaag, na vaststelling van een overtreding, heel kordaat opgetreden.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik ben blij dat u onmiddellijk wenst op te treden. Ik ben er ook van overtuigd dat de inspanningen van Federdrive ter zake meer dan goed zijn. Ze zijn ook meer dan welkom, want uiteraard lijden de goedbedoelende rijscholen hier ook imagoschade door. Het is dan ook goed dat de handen in elkaar worden geslagen.

Ik heb gezegd dat die conceptnota goed is. Wij kijken nu uit naar hoe we die verder kunnen omzetten. Wanneer mogen we ter zake verdere stappen verwachten

wat betreft de hervorming van het examen en de hervorming van de rijopleiding? Wij kijken daar reikhalzend naar uit.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Annick De Ridder (N-VA): Minister, het dossier is al langer bekend. We hebben uit respect voor het politie- en parketonderzoek uiteraard een en ander laten lopen en hebben daar niet te snel in detail over kunnen communiceren. Ik ben blij dat u opnieuw bevestigt, zoals u ook al deed in antwoord op mijn schriftelijke vraag, dat u stappen onderneemt en dat u wel degelijk met bijzonder grote vasthoudendheid die rotte appels eruit wilt halen.

Na het geïsoleerde geval in Antwerpen verneem ik dat men inmiddels nog andere meldingen maakt van malversaties die gebeuren, opnieuw in de Antwerpse regio. Hebt u daar weet van? Is het een optie om met digitale attesten te gaan werken, zoals we ook misbruiken bij De Lijn hebben kunnen aanpakken? Zit dat ook in uw koker? Bekijkt u dat mee, om een einde te kunnen maken aan mogelijke misbruiken, die slecht zijn voor de verkeersveiligheid en die de goed draaiende instituten die zich wel aan de regels houden, in een slecht daglicht plaatsen? Hoe krijgen we die misbruiken eruit?

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

Marino Keulen (Open Vld): Valse attesten afleveren en mensen het verkeer insturen, dat is spelen met mensenlevens. Dat zijn cowboys. Dat moet strafrechtelijk vervolgd worden. Daarover kan geen enkele discussie bestaan.

Minister, de Vlaamse Regering is eind juli 2014 gestart. We zijn nu eind februari 2016. Ik denk dat het nu tijd wordt om een aantal werven op te leveren en om de nieuwe rijopleiding nu ook af te ronden, om ruggenspraak te houden, maar dan ook knopen door te hakken en te tonen waar we voor staan en wat de nieuwe reglementering is.

Ik denk dat het publiek en het parlement dat in deze fase van de regering mag verwachten.

Minister Ben Weyts: Tegen medio dit jaar gaan we naar de omzetting in besluiten van de hervorming van de rijopleiding die we in de conceptnota hebben aangekondigd.

We bekijken inderdaad hoe we de procedure inzake rijbewijzen wat kunnen digitaliseren. In dezen zou dat echter geen oplossing hebben geboden, omdat attesten werden verstrekt zonder dat de rijlessen effectief werden uitgevoerd. Of je nu een attest verstrekt in papieren vorm of in digitale vorm, maakt niet uit. Het blijft een vorm van fraude.

Lode Ceyssens (CD&V): Minister, ik denk dat u hier kunt vaststellen dat u een mandaat hebt om er inderdaad voor te zorgen dat die uitwassen eruit gaan. We hebben er alle belang bij dat we in Vlaanderen onbesproken rijscholen hebben. Daar varen die rijscholen wel bij, maar vooral ook de verkeersveiligheid.

We kijken uit naar de hervorming van de rijopleiding. We verwachten ook heel snel initiatief inzake de hervorming van de rijexamens. We willen ter zake graag meedenken. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Stefaan Sintobin aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de medewerking van het CAW Noord-West-Vlaanderen aan een steun- en infopunt voor vluchtelingen in Zeebrugge

ACTUELE VRAAG van Björn Anseeuw aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over het net opgestarte zorg- en infopunt voor mensen zonder wettige verblijfsvergunning in Zeebrugge

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, enige dagen geleden werd in Zeebrugge ten behoeve van de illegalen een zorg- en infopunt opgericht door enerzijds Dokters van de Wereld en anderzijds het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) Noord-West-Vlaanderen.

Dokters van de Wereld zou moeten instaan voor het medische luik van dit infopunt en het CAW voor het informatieve, juridische aspect. Ze zouden de illegalen willen informeren over de asielmogelijkheden in ons land, over de vrijwillige repatriëring, de mogelijke gevaren van een oversteek naar Engeland enzovoort.

Minister, ik erken dat het CAW een autonome werking heeft. Maar er is natuurlijk ook een Vlaamse bevoegdheid. Vlaanderen is namelijk bevoegd voor het wettelijke kader rond het algemeen welzijnswerk: de erkenningsvoorwaarden, het kwaliteitsbeleid en de samenwerking en subsidievoorwaarden voor CAW's.

Gisteren werden zowel in de commissie Toerisme als in de commissie Algemeen Beleid een aantal vragen om uitleg gesteld over de problematiek van de transitmigranten aan onze Vlaamse kust en in het bijzonder de passage van heel wat honderden illegalen naar Zeebrugge, met alle gevolgen van dien voor het toerisme, de economie en de haven van Zeebrugge.

Toevallig was ik de vraagsteller in de commissie Toerisme. Uit het verslag van de commissie Algemeen Beleid kon ik opmaken dat de minister-president heeft geantwoord dat hij het initiatief van het CAW ongepast en ongecoördineerd vond. Hij verwees daarbij naar een antwoord dat u op hetzelfde moment zou geven in de commissie Welzijn op een aantal vragen over ditzelfde thema. Dat lijkt mij vreemd. Het is een eigenaardigheid, want minister, u had daarover geen vragen in de commissie. Ik heb mijn actuele vraag reeds vorige vrijdag ingediend. Voorzitter, ik denk dat er sprake is van een misverstand. Dat doet hier echter eigenlijk niet ter zake.

Minister, kunt u bevestigen wat de minister-president gisteren heeft gezegd over het ongecontroleerde initiatief van het CAW?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, er bestaat geen twijfel over: we moeten mensen in nood helpen. We doen dat al in dit land. Verschillende overheden doen dat al, niet het minst voor diegenen die op de vlucht zijn voor oorlog of vervolging.

Bovendien is er voor iedereen die op ons grondgebied verblijft en dat nodig heeft, in dringende medische hulp voorzien. Wie informatie wil over verblijfsrecht en dergelijke kan ook in Zeebrugge terecht, bij de federale politie.

Het CAW Noord-West-Vlaanderen vond het nu echter nodig om, uitgerekend in Zeebrugge, een aantrekkingspool op te zetten voor illegalen. Voor alle duidelijkheid: het gaat hier over illegalen. Het gaat hier niet om weerloze vluchtelingen op zoek naar bescherming, maar om mensen die elke vorm van bescherming

weigeren. Asiel in ons land interesseert hen helemaal niet. Niemand dwingt hen dan ook om op straat te slapen.

Maar toch, er is nu een CAW dat jaarlijks 8,4 miljoen euro Vlaamse werkingsmiddelen krijgt en het nodig vindt om zoveel mogelijk illegalen naar onze Vlaamse kust te lokken.

Welnu, voor eens en altijd wil ik hier namens mijn partij stellen dat dit een bijzonder kwalijke evolutie is. Voor ons kan dit helemaal niet, en we staan niet alleen met die mening. Ook het Brugse stadbestuur bij monde van burgemeester Renaat Landuyt heeft zijn bedenkingen geuit over de manier van werken van dit CAW. Ook de West-Vlaamse provinciegouverneur en uw partijgenoot, Carl Decaluwé, was bijzonder negatief over dat initiatief. Op federaal niveau wordt alles in het werk gesteld – vandaag zet minister Jambon opnieuw meer dan tweehonderd politiemensen in – om ervoor te zorgen dat onze Vlaamse kust geen tweede Calais wordt. En dan moeten wij met lede ogen aanzien hoe met Vlaamse welzijnsmiddelen toch wordt gewerkt aan een aantrekkingskracht van onze Vlaamse kust op illegalen. Ik heb het daar heel moeilijk mee en ik zou graag van u weten hoe u daarover denkt. U bent eigenlijk de enige die we in dit debat nog niet hebben gehoord, ook al bent u bevoegd voor de CAW's.

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Ik betreur de commotie die daar is ontstaan. Ik vind eerlijk gezegd dat u ook wel een intentieproces maakt dat misschien niet helemaal met de realiteit overeenstemt.

Het CAW heeft een wettelijke opdracht die uitvoerig is beschreven en die onder meer de organisatie inhoudt van het onthaal, ook van mensen met precaire verblijfsstatuten. Het decreet is expliciet en verwacht dat een CAW die opdracht uitvoert in overleg met de lokale actoren. En dat is natuurlijk het punt waar het hier over gaat.

Als we de geschiedenis bekijken, dan stellen we vast dat dit CAW een behoorlijke traditie heeft wanneer het gaat over hulp aan mensen met een precair of illegaal verblijfsstatuut. Dat CAW heeft ook een onthaalfunctie, is daar gevestigd en is nu betrokken bij een initiatief waarover het volgens mijn informatie niet de leiding heeft. Het gaat om twee halve dagen per week en achttien mensen die een contact hebben gehad. Daar wordt natuurlijk over meer gesproken dan over één soort antwoord of problematiek. Ook de humane terugkeer is zeker een onderwerp.

Het is nooit goed dat een CAW die opdracht invult zonder dat voldoende door en af te spreken met de lokale besturen. Het gaat hier over een spanningsveld waar wij ons momenteel allemaal in bevinden. Langs de ene kant kijkt men de kwetsbare persoon in de ogen en stelt men zich de vraag wat men kan doen, langs de andere kant is er de wetenschap dat een aantal initiatieven het risico vergroten op een aanzuigeffect enzovoort. Die spanning is bij velen in dit parlement een bekende spanning. Het gaat hier over de vraag wat men doet in een individuele situatie en wat men doet inzake algemeen beleid.

Wij hebben het CAW gevraagd om contact op te nemen met de gouverneur. Dat contact zal plaatsvinden. Het CAW heeft ons spontaan gecontacteerd toen het vaststelde dat zijn rol erg gecontesteerd werd. Men had natuurlijk ook kunnen zeggen dat men niet ingaat op de vraag van de initiatiefnemer, maar dan had die misschien ook gezegd dat men zich voor dat soort van zaken moet wenden tot het onthaal van het CAW.

Het CAW wil nu met ons praten over zijn rol en functioneren in deze zaak. Ik zal dat gesprek deze week nog met hen hebben. We willen hen helpen om een goed

vergelijk te vinden waarbij zij hun opdracht kunnen uitvoeren in goed overleg met de lokale en provinciale autoriteiten.

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord dat enigszins in tegenstelling is met het toch wel kordatere antwoord van de minister-president gisteren in de commissie Algemeen Beleid. De minister-president was heel duidelijk: hij veroordeelde het initiatief van het CAW in Zeebrugge en vond dat absoluut niet kunnen.

U danst een beetje om de hete brij. Het gaat niet om het opvangen van mensen in precaire omstandigheden waar ook wij natuurlijk achter staan, maar het gaat over illegalen die op een perfect legale manier asiel kunnen aanvragen in ons land. Als u niet wilt dat er in Zeebrugge opnieuw een aanzuigeffect wordt gecreëerd door transitmigranten vanuit Calais – wat ongetwijfeld zal gebeuren –, dan moet u hier niet komen zeggen dat we die mensen moeten opvangen en illegaliteit moeten legaliseren.

Dan moet u het initiatief nemen om dit infopunt op te doeken. Dat moet juist uw beleid zijn en dat van de Vlaamse Regering. U moet het infopunt opdoeken. Er zijn tal van andere manieren waarop mensen asiel kunnen en willen aanvragen. Deze mensen willen geen asiel aanvragen, met alle gevolgen van dien.

Ik voorspel u dat de komst van al die illegalen aan onze Vlaamse kust niet alleen voor de toeristische, maar voor de hele economische sector, en in het bijzonder voor de haven van Zeebrugge, nefaste gevolgen zal hebben.

Minister, welke initiatieven zult u nemen om het infopunt in Zeebrugge op te doeken?

Björn Anseeuw (N-VA): Minister, u betreurt de commotie die hierrond is ontstaan. Ik betreur vooral het feit dat het gebeurt, maar ik betreur ook uw antwoord.

U verwijt me een intentieproces te maken. Ik doe dat niet, ik spreek uit ervaring. Exact hetzelfde CAW heeft vier jaar geleden in 2010-2011 dezelfde miserie georganiseerd in Oostende. Ik stond er twee jaar aan een stuk met mijn neus op. Er waren schadelijke gevolgen voor de stad en haar inwoners, en ook voor de mensen daar, die niet op een hoop moeten worden geveegd met vluchtelingen die in nood zijn. Ze willen onze bescherming niet, want ze weigeren asiel aan te vragen. Ik betreur dat u die intellectuele eerlijkheid niet aan de dag wil leggen. Ik betreur dat heel erg, minister, want hier wordt miserie georganiseerd die niemand nodig heeft en die we aan de Vlaamse kust vooral niet willen.

Wat zult u doen om dit onmiddellijk te stoppen? U zit op ramkoers met alle andere overheden. De lokale overheid wil dit niet, de provincie wil het niet en de federale overheid zet alles op alles om van onze Vlaamse kust geen tweede Calais te maken. En u veegt er uw voeten aan. Ik vind dit bijzonder laakbaar. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): De CAW's doen goed, veel en zinvol werk, en niet zelden met uiterst moeilijke doelgroepen. Ze werken met verslaafden, daders, gedetineerden en daklozen. Het spreekt voor zich dat het hebben van een sterk netwerk en lokale inbedding, en ook afstemming met de lokale besturen voor ons cruciaal zijn. Dat is niet altijd even simpel, maar het is, zoals de minister zei, noodzakelijk.

Vanuit de Vlaamse overheid zijn er vijftig extra voltijdse werkkrachten ter beschikking gesteld van de CAW's om de woonbegeleiding en de psychosociale

ondersteuning van erkende vluchtelingen op zich te nemen. De CAW's beschikken met deze mensen over voldoende handvaten om zich toe te spitsen op die opdracht, die ze niet alleen hebben, maar die daar ook mogelijk wordt.

Minister, zijn die vijftig voltijdse werkkrachten die u ter beschikking stelt van de CAW's – tien per provinciaal CAW – toegekend? Zijn ze nu al actief op het veld?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Het CAW doet inderdaad heel goede dingen. Je kunt honderd dingen goed doen, maar als je een ding fout doet… Als ze worden gesubsidieerd door de Vlaamse overheid, als ze een slechte coördinatie doen die ook de gouverneur niet wil die ook een taak heeft van de Vlaamse overheid, als het stadsbestuur dit niet wil en hun werking in Zeebrugge die zo moeilijk loopt, doorkruist, dan moet u daar afstand van nemen en zeggen dat het CAW zich moet herpakken. Het CAW moet afspreken met de lokale overheid.

Minister, uw antwoord is wat ontgoochelend, want door de acties die ze voeren en door de polarisatie via tweets aan het adres van de burgemeester en die ze in de kranten verspreiden, maakt u dat het draagvlak voor de opvang van de 350 mensen die straks naar Zeebrugge komen, vermindert. Ik begrijp dat u het CAW wilt verdedigen, maar hier vind ik dat u totaal verkeerd bent en dat u het CAW moet terechtwijzen.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp·a): Collega's, minister, voorzitter, in Brugge worden we dagelijks geconfronteerd met een heel speciale niche van het probleem. Het gaat over 18- tot 35-jarige mannen die op zoek zijn naar een uitweg in de haven, die de omheining doorknippen, die de zeilen doorsnijden om plaats te maken voor een circuit. Wij doen er alles aan, in samenspraak met de Federale Regering, om dit tegen te houden. Wij laten geen kamp ontstaan en wij laten niet toe dat men onwettige methodes gebruikt. Wij controleren, conform de wetgeving, op een humane wijze iedereen die we aantreffen.

Nu worden we geconfronteerd met de hulpverlening die een Vlaamse bevoegdheid is. Met een persbericht hebben we de aankondiging gekregen dat vorige week vrijdag samen met de pastoor een infopunt zou worden opgericht. Wij vragen niet liever dan dat de politiemensen die zwaar en moeilijk werk doen, ondersteund worden bij wat ze al doen zoals informatieverlening, steunverlening. U denkt toch niet dat wij niet optreden als er medische problemen zijn? U kunt het vragen aan het AZ. Wij brengen zelfs de mensen naar het AZ als er een echt probleem is.

Mijn punt is dat men het stadsbestuur niet heeft gecontacteerd en dat men mij wel wist te vinden, tien minuten nadat ik op de radio had gezegd dat ik niet akkoord ga met deze werkwijze. Het was niet tien minuten later, maar om twee minuten over twee nadat ik in het nieuws van 13 uur was. Ik kreeg van het CAW, dat normaal goed werk levert, volgende tweet: "Kritiek@RenaatLanduyt. Misplaatst. CAW voert decreet Algemeen Welzijnswerk uit. Waar is sociaal in sp.a gebleven?" Dat lijkt mij een tweet die iedereen in een politiek debat mag versturen, maar niet een centrum algemeen welzijnswerk, dat mij, tussen haakjes, zeer genegen is want ik ben er eigenlijk lid van. Hier is toch wel duidelijk een fout gemaakt. De doelstelling volgens het decreet wordt nageleefd, maar de plaats van het initiatief en het feit dat men geen afspraken maakt met de overheid, past in het feit dat men de politiek voortdurend wil beschuldigen. Plots is de politie de vijand geworden en niet zij die de onwettige weg kiezen. Het gaat over 18- tot 35-jarige mannen. Het heeft niets te maken met het algemene vluchtelingenprobleem. *(Applaus bij sp.a, de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, u hebt de volle steun van Groen voor het antwoord dat u zonet hebt gegeven. *(Rumoer)*

Collega's, mag het nog? Gewoon menselijk zijn? Mag het nog om mannen, vrouwen, kinderen die op de vlucht zijn en in nood zijn, hulp te geven? *(Rumoer)*

Mijnheer Anseeuw, u hangt hier een beeld op alsof het hier gaat om meeuwen die worden gevoederd, maar het gaat hier over hulp en steun bieden aan mensen die op de vlucht zijn en die in nood zijn. *(Rumoer. Opmerkingen)*

De voorzitter: Collega's, mag mevrouw Van den Brandt haar ding doen alstublieft? Mevrouw Van den Brandt, begint u maar opnieuw.

Elke Van den Brandt (Groen): Het krijgen van dringende en medische hulp is een recht van iedereen, ook voor mensen die niet over de juiste papieren beschikken. Laat ons dat recht hier in België verdedigen.

Het CAW heeft dit niet gedaan omdat het zich verveelde of een folieke wilde doen. Neen, het CAW wordt dag in, dag uit geconfronteerd met mensen die hier zijn, mensen in nood. Ze hebben zich georganiseerd, ja, om douches en medische hulp te geven, om informatie te geven.

Minister Vandeurzen, ga alstublieft pal achter uw CAW staan, want zij hebben gedaan wat moet: menselijkheid getoond, warmte getoond. Zij hebben gedaan wat van hen wordt verwacht en wat in het decreet staat: hulp bieden ook aan mensen in precaire verblijfssituaties. *(Applaus bij Groen)*

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, voor alle duidelijkheid: als u een minister van Welzijn wilt die zich met de individuele hulpverlening gaat inlaten, dan moet u iemand anders zoeken, want daar ga ik niet aan beginnen. Dan moeten we de bijzondere jeugdzorg, alle centra voor geestelijke gezondheidszorg, het hele algemene welzijnswerk vanuit dat perspectief bekijken. Dat ga ik niet doen.

Ik ben het er wel mee eens – daar volg ik de burgemeester van Brugge en dat wil ik heel expliciet zeggen – dat een twitterbericht van die aard sturen vanuit een steunpunt, erover is. We hebben dat ook heel duidelijk aan dat steunpunt laten weten. Dat kan niet! *(Applaus bij CD&V, de N-VA, Open Vld, sp.a en het Vlaams Belang)*

Laat mij nog eens zeggen waarom dit niet kan: dat is omdat uw dilemma, mijn dilemma en het dilemma van velen hier aanwezig is dat je enerzijds echt wel begrijpt dat mensen miserie kunnen hebben, dat iets uitzichtloos is en dat ze wanhopig op zoek zijn en dat je daar als hulpverlener een bepaalde attitude en verantwoordelijkheid in hebt, maar dat je anderzijds weet, zeker als burgemeester, gouverneur en minister van Binnenlandse Zaken, dat als je bepaalde zaken laat gebeuren, deze effecten kunnen hebben die de individuele hulpverlening ver zullen overschrijden en maatschappelijk totaal onaanvaardbaar zijn. Dat is een verschrikkelijk dilemma. Ik begrijp zeer goed dat de burgemeester en de gouverneur daarin een heel duidelijke positie innemen.

Als je als minister van Welzijn merkt dat de hulpverleners op het terrein echt in conflict komen met de initiatieven van de lokale overheid en de provincie, dan moet je zeggen dat ze rond de tafel moeten gaan zitten en samen afspreken hoe de zaken georganiseerd moeten worden. Dat initiatief is door het CAW zeer expliciet naar ons genomen omdat ze natuurlijk ook gemerkt hebben dat ze erg gecontesteerd worden in iets wat ze waarschijnlijk niet in die orde hadden ingeschat. Maar dat laat ik nog voor hun rekening. We zullen met hen dat

gesprek voeren, en u mag er echt van uitgaan dat wij zullen aandringen dat men zijn missie en engagement waarmaakt in concertatie en afstemming met datgene wat door de bestuurlijke kant, gelet op de ernstige situatie, wordt verwacht. U moet daar niet aan twijfelen. We doen dat en dat is trouwens ook wat de wetgever naar de CAW's als expliciete verwachting heeft geformuleerd.

Ik hoop dat ze dat op het terrein ook zullen doen. Het volstaat niet om daar met ons over te spreken. Ze moeten afstemmen met de lokale overheid en de gouverneur. Ik hoop dat er een manier van samenwerken wordt gevonden die voor iedereen aanvaardbaar is. U mag er echt van uitgaan dat ik me daarvoor zal inzetten. Ik zal dat met hen bespreken. *(Applaus bij CD&V, de N-VA, Open Vld en sp.a)*

Stefaan Sintobin (Vlaams Belang): Mevrouw Jans, u praat totaal naast de kwestie. Het gaat hier niet over asielzoekers, maar over illegalen die hulp weigeren. Dat is net het punt. Er zijn tal van mogelijkheden voor deze mensen om asiel aan te vragen, maar ze kiezen er bewust voor om in dergelijke omstandigheden te leven.

Mevrouw Van Volcem, de bocht die u maakt op 24 uur is werkelijk uitzonderlijk. Ik stel voor dat u het verslag van gisteren en uw uitspraken van gisteren over de opvang van illegalen aan de kust erop naleest. U pleit voor huisvesting voor de illegalen die aankomen. Ik heb het verslag bij me. *(Opmerkingen van Mercedes Van Volcem)*

Het is een regelrechte schande wat u hier komt te zeggen en de bocht die u maakt.

Mevrouw Van den Brandt, het gaat over illegalen. Ons verwijten dat we inhumaan zouden zijn, is er ver over. Het is alleen onze bekommernis dat er geen Calais komt aan de Vlaamse kust. Ik zou niet willen dat u binnen een paar weken of maanden hier vragen moet komen stellen over toestanden in het tentenkamp van Zeebrugge, want daar zal het op uitdraaien als we op deze manier voortdoen en met het infopunt een aanzuigeffect creëren.

Mijnheer Anseeuw, ik heb gisteren in de commissie Toerisme dezelfde vraag gesteld over de negatieve impact van de illegalen op de toeristische en economische sector. Mevrouw Coudyser verweet me dat ik de zaken opklop. Dat u zich nu hier voor de camera's stoer op de borst komt kloppen, is uw zaak. U kunt misschien ook aan federaal minister Jambon en staatsecretaris Francken zeggen dat het sluitstuk van dergelijke politiek een efficiënt uitwijzingsbeleid is. Het volstaat niet om mensen tegen te houden…

De voorzitter: Mijnheer Sintobin, uw tijd is voorbij. U bent er al ver over. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin)*

Neen, uw microfoon staat uit. Als ik zeg dat het gedaan is, is het gedaan. *(Opmerkingen van Stefaan Sintobin. Gelach)*

De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Voor alle duidelijkheid, collega Sintobin, wat ik hier vandaag vertel, vertel ik al meer dan vier jaar, ook vanuit Oostende. Dit is voor mij helemaal niet nieuw, wel integendeel. Het is wel jammer dat ik nu hetzelfde nog eens moet vertellen over Zeebrugge.

Maar goed, minister, we delen blijkbaar niet dezelfde bekommernis. Tot daar aan toe. Maar collega Jans, u zegt dat u enorm bekommerd bent over de werking van het CAW. Ik ben dat eigenlijk ook. Als u dat echt zou zijn, dan zou u aan mijn

zijde komen staan en hetzelfde zeggen als ik. Weet u waarom? Datzelfde CAW heeft in 2011 van pure schaamte in haar eigen jaarverslag moeten schrijven dat haar reguliere werking helemaal was ingestort om de heel eenvoudige reden dat ze zich nog enkel hebben beziggehouden met illegalen. Wel, blijkbaar is dat de richting waar u met datzelfde CAW opnieuw naartoe wil. Wij niet. Voor alle duidelijkheid: we bedanken voor een tweede Calais aan de Vlaamse kust. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lorin Parys aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toegenomen wachtlijsten bij de justitiehuizen

ACTUELE VRAAG van Martine Taelman aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de toegenomen wachtlijsten bij de justitiehuizen

De voorzitter: De heer Parys heeft het woord.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, minister, 2100 is het aantal dossiers dat stof ligt te vergaren, alleszins op het einde van vorig jaar, bij onze Vlaamse justitiehuizen. Achter elk van die dossiers zit een verhaal van burgers die recht zoeken.

Stel u voor, minister – en ik wens het u uiteraard niet toe –, dat u scheidt en dat het een vechtscheiding wordt, en dat u net vader bent geworden van een baby. Als u er met uw vrouw niet uit geraakt over wat de bezoekregeling moet zijn in de gezinssituatie, dan moet u naar de rechter en die vraagt dan een advies aan de justitieassistent. Welnu, het duurt vandaag meer dan een jaar vooraleer u dat advies kunt krijgen. Dat betekent dat u misschien meer dan een jaar geen recht hebt op het zien van uw kind zoals u het graag zou hebben en zoals de rechter het uiteindelijk zal uitspreken.

Dat zijn toestanden die niet kunnen, maar ze gebeuren vandaag. Net zoals het gebeurt dat er geïnterneerden, dus mensen die ontoerekeningsvatbaar zijn maar ernstige feiten hebben gepleegd, vrijkomen op proefverlof en dat die niet worden opgevolgd door justitieassistenten. Of dat er werkstraffen zijn die binnen het jaar moeten worden uitgevoerd en nog niet eens aanvangen binnen dat jaar waardoor die opnieuw naar de rechter moeten gaan.

Minister, ik heb de woordvoerder van de justitiehuizen vanmorgen op de radio horen vertellen dat er nieuwe aanwervingen aankomen in de justitiehuizen. Mijn vraag is heel concreet: wanneer gaan wij alle Vlamingen recht in de ogen kunnen kijken en zeker zij die bijvoorbeeld te maken hebben met een vechtscheiding en een nieuwe bezoekregeling willen, en hen kunnen zeggen dat ze niet langer een jaar moeten wachten op het advies van een justitieassistent om recht te zien gedaan worden?

De voorzitter: Mevrouw Taelman heeft het woord.

Martine Taelman (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, we worden vandaag inderdaad opnieuw geconfronteerd met wachtlijsten. Die wachtlijsten grijpen voor sommige mensen, zoals collega Parys al gezegd heeft, wel echt heel diep in in hun persoonlijke situatie. Het gaat om kinderen die na een jaar nog geen uitspraak krijgen van de rechter en niet weten wat de bezoekregeling kan zijn, het gaat om ouders die hun kinderen niet kunnen zien, het gaat om geïnterneerden die op proef vrij zijn en niet worden opgevolgd, en het gaat ook om werkstraffen, waarbij we allemaal voorstander zijn van een lik-op-stukbeleid, maar die blijven liggen en lang niet worden uitgevoerd.

Nochtans konden we lezen in het jaarverslag van 2014, toen de justitiehuizen nog federale materie waren, dat er geen problematische wachtlijsten meer waren binnen de Nederlandstalige justitiehuizen. Zij zeiden op dat moment dat dat volledig te danken was aan de inspanningen van het personeel om de opdrachten waar te nemen. Spijtig genoeg moeten we vandaag vaststellen dat nu het een Vlaamse materie is, we opnieuw worden geconfronteerd met wachtlijsten. Daarom, minister, heb ik dezelfde vraag als de heer Parys: welke maatregelen zult u nemen om die wachtlijsten zo snel mogelijk weg te werken?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: Collega's, de cijfers van de justitiehuizen tonen dat er een grote stijging was in de jaren 2013-2014. De woordvoerder heeft terecht gezegd dat dit ook te maken had met het feit dat het federale niveau op een bepaald moment een wervingsstop heeft ingevoerd. Dat heeft zich vertaald in het niet kunnen aanstellen van mensen ter opvolging of vervanging, onder meer in onze Vlaamse justitiehuizen.

Wat de vrijheid onder voorwaarden en de bemiddeling in strafzaken betreft, denk ik dat in 2015 een kentering werd ingezet en dat de wachtlijsten aan het verkleinen zijn. Maar het is juist dat er een belangrijke beweging moet gebeuren in het invullen van de personeelskaders. Het eerste wat in Vlaanderen is gebeurd, is het opmaken van een personeelsplan. Daarvoor moet je uiteraard een kader creëren. Ondertussen is men begonnen met het aanwerven van de justitieassistenten die nodig zijn om dat kader maximaal in te vullen. Dat betekent dat heel wat vervangingscontracten werden omgezet in contracten voor onbepaalde duur, en dat er nieuwe vervangingscontracten en benoemingen moeten kunnen worden gerealiseerd. Uiteindelijk liepen er eind 2015 46 wervingsdossiers voor de Vlaamse justitiehuizen, dat wil zeggen: justitiehuizen slash Vlaams Centrum Elektronisch Toezicht. Deze dingen moeten gebeuren om een aantal behoeften in de Vlaamse justitiehuizen in te vullen en zijn nu in volle uitvoering.

Collega's, dit zal een belangrijke oplossing bieden en een duidelijke progressie mogelijk maken, maar het is duidelijk dat de behoefte aan bijkomende justitieassistenten ook wordt veroorzaakt door de manier waarop vanuit de actoren van justitie mandaten worden geformuleerd. Dat is geen bevoegdheid van de Vlaamse overheid. Het zijn de magistraten die dat doen. Het is heel duidelijk dat we op dat vlak uiteraard geleidelijk zullen moeten evolueren naar een situatie waarbij we een kader hebben dat compatibel is met wat aan mandaten en nieuwe mandaten wordt verwacht. We zien wellicht voor een aantal sectoren dat die mandaten zullen kunnen stijgen.

Dat betekent dat we ons personeelskader blijvend moeten evalueren. We gaan nu toch een belangrijk aantal aanwervingen doen. We zullen dat kader zeker moeten blijven bijsturen in functie van de externe signalen en kostendrijvers.

Het is belangrijk om weten dat de bijzondere wet bepaalt dat er na drie jaar een herijking gebeurt. We hebben uiteraard met de federale bevoegde minister onderhandeld over de telling die moet gebeuren. Die moet vanaf het eerste moment correct gebeuren. Dit moet ook met de Franse Gemeenschap worden besproken. Dat is ook gebeurd. Het Rekenhof heeft daar een opdracht. Dat wordt allemaal in de steigers gezet.

Dan nog een laatste punt en, mijnheer Parys, ik heb begrepen dat u daar in uw persbericht een beetje naar verwijst: er moet een debat komen over de taakstelling van onze justitiehuizen en de werkprocessen. U merkt zeer goed op dat de situatie in de justitiehuizen zeer uiteenlopend kan zijn. Dat betekent dat er met de magistraten in kwestie en met onze eigen directie Justitiehuizen moet worden gesproken over de wijze waarop men een en ander kan standaardiseren,

uiteraard met respect voor ieders bevoegdheden. We zullen nu aan de hand van het congres dat werd gehouden over de taakstelling van de justitiehuizen naar een concept gaan, een nota waarin we de toekomst van de Vlaamse justitiehuizen zullen uittekenen. Op dat moment zullen we ook moeten bekijken welke taakstelling, prioriteiten en standaardiseringen efficiëntiewinsten kunnen opleveren en ervoor zorgen dat we onze taak behoorlijk kunnen uitvoeren.

Lorin Parys (N-VA): Minister, dank u voor uw antwoord. U schrijft in uw beleidsbrief: "We bouwen de bevoegdheden die Vlaanderen heeft omtrent de justitiehuizen uit zodat wij een geloofwaardige partner worden in functie van de justitiële bevoegdheden die wij dan in Vlaanderen hebben." Dat iets Vlaams wordt, is uiteraard geen voldoende voorwaarde om eigen accenten te kunnen leggen en om beter te doen, maar het is wel een noodzakelijke voorwaarde. Als we die voorwaarde dan vervuld hebben, zoals vandaag het geval is, moeten we ervoor zorgen dat we snel genoeg ageren, zodat het vertrouwen van de burger niet wegebt. De burger vertrouwt de rechtsstaat maar voor zover hij denkt dat hem recht gedaan zal worden. Dit is iets wat vandaag in het gedrang komt. Dat vertrouwen komt te voet en gaat te paard. Minister, wij willen u absoluut aansporen om snel werk te maken van die personeelsinvulling.

Mijn concrete vraag aan u is: wanneer zal het volledige kader – die plusminus vijftig personen waar u over spreekt – ingevuld zijn? Zullen de huidige problemen dan opgelost zijn? Kunnen wij dan aan de burger zeggen dat hij van de Vlaamse justitiehuizen de dienstverlening zal krijgen waar hij recht op heeft?

Martine Taelman (Open Vld): Minister, omwille van besparingen is eind 2014 op federaal vlak een aanwervingsstop gebeurd. Dit heeft repercussies gehad op de werklast en -achterstand. Die zijn toen opnieuw gecreëerd. De wachtlijsten bij de justitiehuizen zijn toen gecreëerd. Eind november 2014 waren er geen wachtlijsten meer. Ik zie u 'neen' schudden. Ik lees op bladzijde 16 van het jaarverslag 2014 en op bladzijde 101: "Wachtlijsten werden het voorbije jaar weggewerkt. De dossiers worden snel opgenomen door een justitieassistent." Ik vind dat niet uit.

Daarom is het spijtig dat we op het moment dat het een Vlaamse bevoegdheid wordt, opnieuw met wachtlijsten geconfronteerd worden. We kunnen ons dat inderdaad niet permitteren; de burger verwacht van Vlaanderen dat we hem de diensten bieden die hij nodig heeft.

Dat geldt zeker voor de bevoegdheden en de taken van de justitiehuizen. Dat zijn geen faits divers. Dat gaat over ouders die hun kinderen moeten zien, over enkelbanden, over straffen. Als Vlaanderen op justitieel vlak iets wil betekenen, moeten we geloofwaardig zijn en niet alle heil verwachten van meer aanwervingen. Maar we moeten ook snel werk maken van een debat over de taken, de taakverdeling en de uitzuivering van de taken. Ik hoop dat we dit debat snel kunnen voeren en dat we de burger kunnen geven waar hij recht op heeft.

De voorzitter: De heer Landuyt heeft het woord.

Renaat Landuyt (sp·a): Voorzitter, ik begrijp dat de minister inspanningen doet om genoeg aanwervingen te krijgen en de realiteit achternaloopt samen met de justitiehuizen.

Het grootste probleem – u hebt de analyse al gemaakt, de oplossing baart me nu al zorgen – is dat de magistratuur op het vlak van burgerlijke materie veel taken geeft aan de justitiehuizen. Daar zitten dan zeer jonge mensen die over oudere mensen een oordeel moeten vellen. Tegelijk wordt men geconfronteerd met een federale regeringspolitiek die erop gericht is om enorm veel strafuitvoering af te schuiven, veel meer dan vroeger. Misschien is dat wel terecht, maar in elk geval wil men veel meer afschuiven op de justitiehuizen.

We hebben een debat nodig over de taken en de toekomst van de justitiehuizen. Ik maak me zorgen als ik zie wat er uit het congres komt. We gaan zeer veel intensief welzijnswerk op onze schoot krijgen, terwijl we zouden moeten beginnen denken over een eigen Vlaamse strafuitvoering en een eigen Vlaamse politiek inzake echtscheidingsbemiddeling die richting minder 'welzijnsbetutteling' gaat. Als ik dat zeg, vindt men dat een beetje misplaatst, maar het is onrechtvaardig dat men vandaag zoveel tijd steekt in individuele zaken, terwijl er zoveel werk is in algemene zin. Men wil de mensen veel te veel betuttelen in plaats van voor correcte maatregelen te zorgen.

Ik ben zeker vragende partij om u te ondersteunen in een echte Vlaamse strafuitvoeringsvisie. Ik vrees dat we richting welzijnsbetutteling gaan, en op dat vlak gaan we nooit volk genoeg hebben.

De voorzitter: Mevrouw Schryvers heeft het woord.

Katrien Schryvers (CD&V): Ik vermoed dat we allemaal onderschrijven dat de dienstverlening vanuit de justitiehuizen zo kort en zo correct mogelijk moet zijn. We hebben in de commissie al vaker besproken dat die overdracht niet probleemloos is besproken, dat er heel wat plaatsen niet waren opgevuld door de wervingsstop, dat er heel wat kortlopende aflopende contracten waren en dat er daardoor examens moesten worden georganiseerd, ook om tijdelijke krachten een contract van onbepaalde duur te kunnen geven en om open plaatsen in te vullen.

U zegt nu, minister, dat er momenteel ruim veertig mensen worden aangeworven. Is daarmee heel de personeelsformatie ingevuld? Is er dan nog een marge om ook een eventueel bijkomende nood op korte of middellange termijn, wegens de uitstroom van medewerkers of bijkomende taken, nog in te vullen? En wordt daarbij rekening gehouden met regionale verschillen?

De voorzitter: Mevrouw Van den Brandt, mijn excuses dat ik u niet zag. Ik heb slecht gekeken. Ik heb drie keer gekeken: van links naar rechts, van links naar rechts, van links naar rechts, maar ik had u niet gezien.

Minister Jo Vandeurzen: Het is moeilijk om nog te weten wie links en wie rechts is, voorzitter. *(Gelach)*

De voorzitter: Dat is genoteerd in het verslag.

Mevrouw Van den Brandt heeft het woord.

Elke Van den Brandt (Groen): Minister, ik denk dat ik vandaag toch duidelijk genoeg ben.

Mocht het niet zo ironisch zijn, dan zou het misschien grappig zijn dat zodra er een bevoegdheid naar Vlaanderen overkomt, er meteen ook een lange wachtlijst ontstaat. 'Wat we zelf doen, doen we met een wachtlijst', lijkt het motto binnen Welzijn.

U zegt, minister, dat u het probleem zult oplossen met extra aanwervingen en zo meer. Dat moet dringend gebeuren. Er moet ook duidelijkheid komen over het statuut van de mensen, want ook daarover zijn er nog veel vragen.

U hebt zelf het kerntakendebat aangehaald. De grote vraag is natuurlijk wat een justitiehuis moet doen. Zoals de heer Landuyt opmerkt, is er een conferentie geweest waar een aantal conclusies werden getrokken, maar er is nog geen beslissing genomen. Er is nog heel veel onduidelijkheid in de sector. Men vraagt zich af wat hun taak dan wel is. Men vraagt zich ook af wie de taken op zich zal nemen die afgestoten moeten worden.

Op welke manier zal het proces verlopen om de essentie van de justitiehuizen te vatten? En hoe wordt er samengewerkt met de andere actoren in het welzijnsveld om ervoor te zorgen dat het werk dat nu gebeurt en dat wel degelijk relevant is, niet verdwijnt?

Minister Jo Vandeurzen: Dames en heren, u stelt heel pertinente vragen. Ik heb een aantal elementen van antwoord.

Mijnheer Landuyt, ik kan uw redenering goed volgen, maar er is ook een andere evolutie bezig. Als ik naar de drugbehandelingskamer in Gent ga en ik hoor wat magistraten zeggen over de relatie tussen de hulpverlening en de strafrechtelijke keten waarin mensen zitten die verslaafd zijn, een welzijnsproblematiek hebben en een hulpverleningsvraag stellen, dan zijn er veel magistraten die vragende partij zijn voor een grotere interactie tussen hulpverlening en het openbaar ministerie – zelfs de zetelende magistraat.

Het is een beetje een nieuw fenomeen. Dit is nu rond de drughulpverleningskamer in Gent opgebouwd, maar we voelen heel duidelijk, trouwens ook in uw regio, dat gevraagd wordt om een grotere interactie te hebben met de sector van de hulpverlening. Het uitgangspunt is dat mensen beter gediend zijn met een beetje druk van het parket of de zetel als externe motivator om toch het leven in eigen handen te nemen en om in een begeleidingstraject te stappen. In die zin zijn er dus ook trends die misschien een groter appel doen op een welbegrepen afspraak tussen Welzijn en de actoren van Justitie.

Mevrouw Van den Brandt, het congres heeft inderdaad plaatsgevonden. De grote vraag daar was om niet te snel conclusies te trekken. Er is meer tijd nodig om de zaken uit te diepen. We zullen inderdaad relatief snel een soort discussietekst moeten hebben om over kerntaken te kunnen spreken. Het is mijn overtuiging dat we er, voor we een decreet maken, echt een lijn in moeten proberen te trekken.

Ik heb de justitiehuizen in Vlaanderen allemaal bezocht. Daar is me opgevallen dat de verschillen in manier van werken vrij groot zijn. Vaak heeft dat te maken met goede afspraken die men heeft met de lokale verantwoordelijke magistraat van het parket, de zetel, de voorzitter van de rechtbank enzovoort. Dat heeft wel tot gevolg dat het vaak niet gemakkelijk is om zaken met elkaar te vergelijken. In de burgerlijke opdrachten zien we bijvoorbeeld dat de ene dit in overleg met de actoren van justitie geprioriteerd heeft, en de andere dat, gegeven de impact op de werklast, net wat minder doet.

Ik volg in die zin wat de heer Parys zegt. We moeten trachten er een grotere uniformiteit in te krijgen. Zo niet, zullen we die grote verscheidenheid nooit in een ordentelijk beeld krijgen en dan kunnen we die verschillen ook niet voldoende verklaren.

Natuurlijk zijn er alle gevoeligheden. Magistraten zeggen natuurlijk ook dat ze autonoom zijn met betrekking tot de manier waarop ze hun beoordeling maken. Ook dat is uiteraard een stuk van het verhaal.

Collega's, we kunnen daar een geweldig debat over voeren, men kan daar tegen of voor zijn geweest, maar door de zesde staatshervorming is de Vlaamse Gemeenschap een actor geworden in de strafuitvoering. Dat betekent dat we ter zake onze verantwoordelijkheid zullen moeten aanvaarden, dat we inderdaad onze capaciteiten zullen moeten afstemmen op wat magistraten vragen. We trachten dit nu meester te worden, zoals u heel goed weet. We proberen opnieuw bij te benen als het gaat over een aantal zaken die in het verleden misschien een tijdje on hold zijn gezet. Er komt echter nog een nieuw debat aan, want federaal zijn er nog een aantal wetgevende initiatieven op komst. Het is heel duidelijk dat,

als men verwacht van de Vlaamse Gemeenschap dat dit wordt gehonoreerd en opgevolgd, we op ons niveau qua personeelsformatie en qua budgettaire consequenties daarvan ook een aantal dingen op ons zullen moeten nemen. Het is het ene of het andere. In die zin voel ik me erg gesterkt door het feit dat de leden die vragen stellen, want we zullen dat in de volgende jaren toch wel moeten meenemen, ook in de manier waarop we onze budgettaire prioriteiten leggen.

Lorin Parys (N-VA): Voorzitter, er zijn interessante dingen gezegd. Minister, u zegt dat Vlaanderen nu een actor is geworden in de strafuitvoering. Dat klopt, maar ik stel deze vraag net omdat ik er zo bezorgd over ben dat we nu die ene kans die we hebben om een eerste indruk te maken, aan het verkwanselen zijn. Wat mevrouw Taelman daarnet zei, is immers maar gedeeltelijk juist. Eind 2013 waren er wel degelijk nog een aantal wachtlijsten die zijn overgekomen van het federale niveau. 2013 was het beste jaar van de vijf voorbije jaren. Ik meen dus dat we moeten zeggen dat er nog altijd wachtlijsten waren. Die groeien aan nu Vlaanderen bevoegd is. Er wordt gezegd dat dat allemaal te maken heeft met de zesde staatshervorming. Goed, u zult me hier niet veel andere dingen horen zeggen dat wat ik hier al veel keren heb gezegd. We zijn nu echter al bijna twee jaar bevoegd. Dat betekent ook dat we ons moeten haasten om ervoor te zorgen dat dat vertrouwen in Vlaanderen als een actor in de strafuitvoering er ook daadwerkelijk blijft. Dát is mijn pleidooi.

Natuurlijk kan niet alles worden opgelost met meer geld. Minister, we hopen dat die vijftig of die veertig mensen die u gaat aanwerven, een grote oplossing zullen zijn voor de problemen die vandaag rijzen, maar er is niet alleen de capaciteit in termen van het aantal mensen, het gaat ook over de capaciteiten van de mensen die u aanwerft. Ik zie immers dat er bijvoorbeeld een aantal arbeidsauditeurs zijn die heel moeilijke zaken doorverwijzen naar strafbemiddeling en die na één vergadering eigenlijk opnieuw van het kastje naar de muur worden gestuurd, gewoon omdat de mensen in de justitiehuizen zeggen zulke moeilijke kwesties niet aan te kunnen. Ik hoop dus dat men bij de invulling van die vijftig mensen niet alleen rekening houdt met het aantal, maar ook met hun profiel en met wat ze kunnen, zodat we deze bevoegdheid niet verkwanselen.

Martine Taelman (Open Vld): Bijkomende aanwervingen kunnen soms inderdaad een oplossing zijn, op voorwaarde dat die aanwervingen kaderen in een objectieve werklastmeting en dat daardoor een oplossing wordt geboden voor de problemen. We kunnen inderdaad niet altijd meer mensen blijven zetten indien er problemen rijzen. Minister, daarom reikt Open Vld u de hand om dringend het debat te voeren van een uitgezuiverde taakstelling voor de justitiehuizen en meer uniformiteit, zodat de Vlaamse burger inderdaad datgene krijgt waarop hij recht heeft, namelijk duidelijkheid op korte termijn, bijvoorbeeld over de vraag wanneer hij zijn kinderen mag zien.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Katia Segers aan Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, over de aanpak van (cyber)pesten

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp·a): Pesten is verschrikkelijk. Pesten verwoest mensenlevens, letterlijk. Er gaat bijna geen week voorbij of we horen in de media berichten van mensen die zich om het leven hebben gebracht naar aanleiding van pesterijen. De strijd tegen pesten moeten we zeer hard voeren en intensief aanpakken. Sp.a is blij dat er gisteren in de Kamercommissie een wetsvoorstel is aangenomen dat het bestraffen van pesten makkelijker maakt. Bestraffen is belangrijk, maar

daarmee helpen we het pesten zelf niet de wereld uit, vooral ook omdat cyberpesten steeds meer voorkomt. Daarover staat er in het wetsvoorstel niets.

Minister, daarom richt ik mij tot u. De problematiek van cyberpesten wordt steeds acuter omdat vroeger het pesten stopte aan de schoolpoort, maar nu gaat het gewoon door. We zijn allemaal meer en meer online, niet enkel via onze computer maar ook met onze smartphone. Het pesten wordt ook ingrijpender voor de slachtoffers, want de berichten blijven bestaan en er zijn meer omstaanders of getuigen. We mogen daar dus niet licht over gaan.

Vorig jaar tijdens de Week tegen het Pesten heeft de Vlaamse Regering een integraal actieplan aangekondigd tegen pesten. Enkele weken geleden hebt u hetzelfde gedaan tijdens de Week tegen Pesten van dit jaar. Hoever staat u met dat actieplan? Hoever staat u met de oprichting van de werkgroep? Hoever staat u met het uitschrijven van een onderzoek rond cyberpesten?

De voorzitter: Minister Vandeurzen heeft het woord.

Minister Jo Vandeurzen: De Vlaamse Regering heeft inderdaad een nieuwe synthese gemaakt van de acties rond geweld en pesten, ook als het gaat over minderjarigen. We hebben dat gedaan met de collega's bevoegd voor cultuur, sport, onderwijs en uiteraard welzijn. Die aanbevelingen zijn natuurlijk in heel concrete uitvoering. Het is de bedoeling dat het vooruit gaat. Er is een budget om dat wetenschappelijk onderzoek te organiseren. Dat kennisplatform wordt opgericht.

Om u aan te tonen hoe snel het kan gaan, kan ik u zeggen dat een van de engagementen die wij genomen hebben, was om de 1712-hulplijn veel toegankelijker te maken voor minderjarigen. Welnu, de sites voor min 13-jarigen en plus 13-jarigen zijn online en in maart komt er een campagne rond de toegankelijkheid van de hulplijn, waarin ook het cyberpesten uitdrukkelijk meegenomen wordt. Op die manier hopen we een antwoord te geven op een van uw vragen over een grotere impuls in de preventie. We willen ook duidelijk maken dat niet alleen de betrokkene, als slachtoffer, maar ook zijn omgeving iets kan doen. Dat zou dan kunnen samenvallen met de inwerkingtreding van de nieuwe wet. Kortom, dat onderdeel van de engagementen zal concreet in maart worden uitgevoerd.

Katia Segers (sp·a): Ik ben blij te horen dat na een jaar ter plaatse trappelen in dit dossier er eindelijk een beetje schot in de zaak komt en dat er werk gemaakt wordt van een aantal maatregelen. Het zijn tot nog toe vooral losse maatregelen.

Minister, wanneer de problematiek van cyberpesten door de Vlaamse Regering wordt benaderd, spitst men dat vooral toe op kinderen en jongeren, maar ook onder volwassenen wordt er gepest. Veel volwassenen zijn pesters of worden online gepest. Beledigende berichten, gênante foto's worden vaak door volwassenen verstuurd of gepost. Ik vraag u dus inderdaad om werk te maken van een integraal plan dat niet alleen over scholen en jeugdverenigingen gaat, maar ook over sportclubs, de werkvloer en daarbuiten.

Ten tweede wil ik u vragen om vooral ook met uw federale collega's te gaan praten. Er zijn een aantal aspecten, bijvoorbeeld rond de anonimiteit van pesters, waarover u zou moeten praten met uw collega Tommelein. Cyberpesters blijven immers vaak anoniem en het is moeilijk om hun identiteit te traceren.

Ten derde zou ik u willen vragen om te gaan praten met de sociale netwerksites zelf. Ik heb nu immers gelezen dat Facebook behalve de 'vind ik leuk'-knop, zes andere knoppen gaat installeren, maar de meldknop op Facebook voor het aangeven van pesten zit ver weg. We weten uit het onderzoek van collega Heidi Vandebosch, dat wanneer jongeren die knop dan gebruiken, er geen opvolging is. De sociale netwerksites hebben daar dus ook een zeer grote verantwoordelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Ik wil zeker de ernst en de omvang van de problematiek van cyberpesten onderschrijven. We hebben er in de commissie Welzijn al enkele keren over gedebatteerd, onder andere over het kinder- en jongerenluik van de site 1712, het nummer dat je belt bij vragen over geweld. Ook in de commissie Onderwijs zijn er, onder andere met de Vlor, al hoorzittingen of gedachtewisselingen geweest waarin de problematiek naar voren kwam. De vraag die ik me stel, is of ook niet een bijzondere opdracht is weggelegd voor de minister van Media, die bevoegd is voor het Vlaams Kenniscentrum voor Mediawijsheid. Dat kenniscentrum bestaat drie jaar. Het heeft als een van de kernopdrachten om eenieder, kinderen en jongeren, maar eigenlijk ook hulpverleners, professionals, onderwijzers en noem maar op, kritischer en bewuster te laten omgaan met de zeer sterk gemediatiseerde samenleving. Dat aandachtspunt willen we vanuit onze fractie inbrengen, al heeft minister Gatz daar ook al positieve uitspraken over gedaan in zijn respectieve commissie.

De voorzitter: Mevrouw Saeys heeft het woord.

Freya Saeys (Open Vld): Zoals mevrouw Jans al aangeeft, is dit al meerdere malen aan bod gekomen in de commissie Welzijn. Vorig jaar had ik ook een vraag gesteld omtrent de problematiek voor het oprichten van een Vlaams kenniscentrum tegen pesten. De minister verwees toen naar de oprichting van een beleidsdomeinoverschrijdende werkgroep. Die werkgroep had als opdracht om de divers genomen initiatieven en lacunes in de verschillende beleidsdomeinen in kaart te gaan brengen en na te gaan welke strategieën een antwoord zouden kunnen bieden op deze problematiek. Men ging gebruikmaken van de verschillende actoren die men daarbij zou betrekken: de jongeren zelf, de experten inzake kinderrechten, en ook de mensen van op het terrein. Wat is de stand van zaken in verband met deze werkgroep?

De voorzitter: De heer Anseeuw heeft het woord.

Björn Anseeuw (N-VA): Het is een moeilijke knoop om te ontwarren, zeker als het over cyberpesten gaat. Het gaat onder andere niet alleen over pesten, maar ook over het veilig gebruik van internet. Er is ondertussen al heel veel kennis verzameld. Het is belangrijk om nu een lijn te trekken in de manier van aanpak, zowel naar slachtoffers toe, of het nu kinderen of volwassenen zijn, maar ook naar ouders van kinderen die slachtoffer zijn, naar onderwijsinstellingen en alle betrokken actoren. We moeten nu vooral werk maken van het delen en verspreiden van die kennis zodat we inderdaad die bijzonder hardnekkige kwaal de wereld uit kunnen helpen.

Minister Jo Vandeurzen: Collega Jans, vanuit het aspect media en mediawijsheid wordt er meegewerkt. Dat is heel duidelijk. Ze hebben daar trouwens een belangrijke rol, zeker als het gaat over de thema's die de collega in de vraag heeft aangebracht. Voor alle duidelijkheid, datgene wat ook in de commissie Welzijn aan bod is gekomen, is nu inderdaad in uitvoering. Als je kijkt naar het plan dat we in januari op de regering hebben gebracht, zult u merken, wat ook de heer Anseeuw aangeeft, dat de optie om alles te verzamelen en te integreren in een kennisplatform waarvan iedereen gebruik kan maken, en waar ook de beste praktijken worden uitgewisseld, in uitvoering is. Ik heb de exacte stand van zaken niet, maar het is heel expliciet meegenomen omdat we ook hebben vastgesteld – en we werden er trouwens ook door velen onder u op aangesproken – dat dat wel degelijk zinvol zou kunnen zijn op dit ogenblik.

De collega heeft een aantal vragen gesteld met betrekking tot de federale overheid. Ik zal aan de mensen die daarmee bezig zijn, vragen of het zich opdringt om daaromtrent contact op te nemen met de federale overheid. We

hebben een aantal zaken die met de federale overheid besproken worden in het kader van de kadernota integrale veiligheid en het interministerieel overleg. Als zou blijken dat daar echt specifieke punten zijn, ben ik uiteraard bereid om die ook vanuit Welzijn daar op de agenda te zetten.

Katia Segers (sp·a): Bedankt, minister. U hebt nog geen precies antwoord kunnen geven in verband met de werkgroep, noch in verband met het onderzoek.

Ik ben tevreden dat er een aantal acties zijn, maar van de geïntegreerde, globale visie die vorig jaar al werd aangekondigd en die dit jaar werd herhaald, zie ik eigenlijk nog niets concreets in uitvoering. Daarom roepen wij om er heel snel werk van te maken, want pesten is een ongelooflijk belangrijk maatschappelijk probleem, dat ons allemaal nauw aan het hart ligt, waar we samen tegen moeten vechten. U zult de volle steun van onze fractie krijgen, over alle beleidsdomeinen. U zult onze steun hebben, als u er nu werk van maakt. *(Applaus bij sp.a en CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, we schorsen de vergadering.

– De vergadering wordt geschorst om 16.22 uur.

– De vergadering wordt hervat om 16.40 uur.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen", wat betreft de beginselen van het deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector
– 574 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen", wat betreft de beginselen van het deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Daems heeft het woord.

Rik Daems (Open Vld): Voorzitter, dit lijkt op het eerste gezicht maar een tekstaanpassing, maar het gaat toch iets verder dan dat, los van het feit dat we ons moeten accorderen aan deugdelijk bestuur. Er zijn twee belangrijke elementen die hier aan bod komen. Een eerste is het veel duidelijker maken van de scheiding tussen enerzijds internationaal handelen – export en bedrijven internationaliseren – en anderzijds het aantrekken van internationale investeringen. Dat zijn twee taken die vandaag bij Flanders Investment & Trade (FIT) horen, maar het zijn wel twee zeer gescheiden taken. Ik wens in dit korte betoog aan te geven dat het belangrijk is dat die twee activiteiten voldoende slagkracht krijgen.

Het is geweten dat het aantrekken van internationale investeringen in Vlaanderen geen gemakkelijke aangelegenheid is. De laatste jaren was het helemaal niet gemakkelijk. Maar het zijn wel die investeringen die uiteindelijk voor heel wat economische groei en heel wat werkgelegenheid in onze regio zorgen. Ik wil bij dezen

aangeven dat FIT ook op deze deelactiviteit – die in het verleden wat onderbelicht is geweest, als we daar eerlijk in zijn – echt moet doorgaan, los van het andere.

Een tweede element is de wijziging van de raad van bestuur, die weliswaar zal ingaan wanneer de vandaag gangbare raad van bestuur zal eindigen, want die is pas ingesteld in 2014. Maar het is toch wel een goede zaak dat we hier vier onafhankelijke bestuurders aanstellen, tegenover vroeger twee, die op basis van hun externe capaciteit aantoonbaar door de Vlaamse Regering kunnen worden aangeduid. Dat neemt niet weg dat de andere acht bestuurders ook expertise moeten hebben, maar het is nu eenmaal zo dat in een raad van bestuur de onafhankelijkheid van bestuurders doorslaggevend kan zijn wanneer het over belangrijke strategische keuzes gaat, die, omdat het nu eenmaal een overheids-element is, vaak toch een kleine politieke component kunnen meedragen. In die zin is één derde onafhankelijke bestuurders gewoon een heel goede zaak om, wanneer strategische beslissingen worden genomen, die toch ook vanuit een algemeen economisch belang te nemen.

Ziedaar, voorzitter, twee opmerkingen die ik toch wilde maken bij een op het eerste gezicht vrij onbelangrijke, kleine aanpassingen bevattend ontwerp van decreet, maar het gaat wat mij betreft toch echt heel wat verder. Ik vind het essentieel dat dat ook gebeurt. Om die reden zullen wij dat uiteraard ook steunen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Mevrouw Turan heeft het woord.

Güler Turan (sp·a): Dit gaat inderdaad om een aanpassing in het kader van het decreet Deugdelijk Bestuur. Ik heb opmerkingen. Ik ben trouwens heel blij dat minister Muyters hier aanwezig is.

Ik heb het al verschillende keren herhaald tegenover minister-president Bourgeois: internationalisering is inderdaad een heel belangrijk aspect, dat deze legislatuur moet worden aangepakt. Ik heb altijd gezegd dat je maar kunt internationaliseren als je de kmo's daarover sensibiliseert en sterk maakt. Dat is niet alleen het werk van Flanders Investment & Trade (FIT), maar ook een deel flankerend beleid dat vanuit Economie moet komen. Ik had tegen de minister-president gezegd dat hij moest samenwerken en u erbij moest betrekken. Bij dezen, minister Muyters, geef ik ook u die boodschap mee.

De beheersovereenkomst wordt in het kader van de decreetwijziging vervangen door een ondernemingsplan. De beheersovereenkomst as such van FIT is ondertussen afgelopen. In dat ontwerp van decreet staat dat, ingeval de overeenkomst is afgelopen, de vorige wordt voortgezet. In het kader van deugdelijk bestuur zou ik er echt op willen aandringen om niet te lang meer te wachten en werk te maken van een nieuw ondernemingsplan zodat je niet moet terugvallen op dat artikel waarin staat dat de oude blijft gelden bij gebrek aan een nieuwe.

Minister, ik verwacht van u en van minister-president Bourgeois dat u snel daarrond een visie ontwikkelt en dat er asap een nieuw ondernemingsplan wordt opgesteld en aan het parlement voorgelegd.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ben het uiteraard eens met wat de heer Daems naar voren brengt. Beide instrumenten hebben belang. Doordat je het opsplitst, maak je het sterker en stel je de verschillen tussen de taken meer in het licht. Ik volg uw redenering daarin. Het is net een van de bedoelingen van dit ontwerp van decreet.

Mevrouw Turan, u zegt dat het flankerend beleid naar kmo's ook elders moet gebeuren. Dat gebeurt ook. De kmo-portefeuille en de kmo-groeisubsidie die we

vanaf 1 april invoeren, geven de mogelijkheid om het internationaal aspect, het internationaal ondernemen mee te ondersteunen, specifiek gericht op kmo's.

Ik garandeer u dat de minister-president en ikzelf zeer sterk samenwerken inzake deze dossiers. Zo kan ik u zeggen dat het ondernemingsplan ondertussen al werd goedgekeurd door de raad van bestuur van FIT, als ik me niet vergis op 16 januari. Het is nu voorgelegd aan de minister van Begroting en de Inspectie van Financiën. Nadien moet het gepubliceerd worden en dan is de zaak rond.

Er is dus zeker niet getalmd. Er zijn stappen gezet. U mag gerust zijn dat die visie verder wordt uitgedragen. Het gaat effectief om een meerjarenplan. Zoals u zegt, blijft dit plan gelden totdat er eventueel een aanpassing nodig is. Daarom is er die administratieve lastenvermindering. Dat wilde ik, mijnheer Daems, nog toevoegen aan de belangrijke punten die u al naar voren hebt gebracht.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 574/1-Erratum)

– De artikelen 1 tot en met 16 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid – 607 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 4

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid.

De algemene bespreking is geopend.

De heer Hofkens heeft het woord.

Jan Hofkens (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, vandaag is een historisch moment voor de Vlaamse arbeidsmarkt, en dit om twee redenen. Er ligt een ontwerp van decreet voor waarmee wij in Vlaanderen voor het eerst rechtstreeks zullen ingrijpen in de loonkosten en de bijdragen van werkgevers aan de sociale zekerheid zullen verminderen. Daarnaast vat de Vlaamse Regering vandaag een grondige hertekening aan van het beleid inzake activering en arbeidsmarkt. Dat zijn twee redenen om trots en blij te zijn dat dit ontwerp van decreet vandaag aan dit parlement wordt voorgelegd. Het is zonder meer een eerste zeer belangrijke stap in een fundamentele en ingrijpende hervorming van de Vlaamse arbeidsmarkt.

Dit ontwerp van decreet sluit aan bij een verlaging van de loonkost voor onze werkgevers en ondernemers. De taxshift heeft op federaal niveau de loonkost structureel voor alle werkgevers en werknemers en voor alle sectoren verlaagd van 33 naar 25 procent. Boven op die structurele loonkostenverlaging is er voor bepaalde kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt een extra financieel duwtje in de rug opdat ook zij op de arbeidsmarkt aan de slag geraken. Dat is een verdienste van dit Doelgroependecreet.

Dit alles zal de competitiviteit van onze ondernemingen vergroten en ertoe leiden dat er meer jobs worden gecreëerd. Vandaag lazen we dat de Nationale Bank heeft berekend dat er voor het eerst sinds jaren in de privésector, dus de niet-gesubsidieerde jobs, 23.000 jobs bij zijn gekomen. Deze loonkostenverlagingen zullen volgens de Nationale Bank op termijn voor 64.500 jobs zorgen. Dat is een fantastische realisatie. Dit ontwerp van decreet sluit aan bij die algemene beleidslijn van loonkostenverlaging en jobcreatie. Uiteindelijk is het creëren van jobs nog altijd de beste garantie om zo veel mogelijk mensen aan het werk te krijgen.

Bovendien en minstens even belangrijk zal dit ontwerp van decreet een fundamentele vereenvoudiging doorvoeren in het landschap van de loonkostenvermindering. In het verleden werd al te vaak gezorgd dat zowat iedereen ergens in een doelgroep terechtkwam waardoor het landschap versnipperd raakte en er meer dan dertig doelgroepmaatregelen allerhande bestonden waar niemand door de bomen het bos nog zag.

Vandaag wordt met deze koterijen komaf gemaakt. Er wordt ingezet op drie doelgroepen: jongeren, ouderen en arbeidsgehandicapten. Studies tonen aan dat wie op jonge leeftijd op de arbeidsmarkt komt, zo snel mogelijk werkervaring moet opdoen. Dat is cruciaal opdat zij werk zouden vinden en op de arbeidsmarkt alle kansen zouden krijgen. De maanden en jaren werkloosheid die zich op dat moment voordoen, worden later in de carrière dubbel en dik terugbetaald en vormen een blijvende handicap op de arbeidsmarkt. Daarom is het zo belangrijk dat in het voorliggende ontwerp van decreet de doelgroep van jongeren aanzienlijk wordt uitgebreid. Het potentieel dat werd bereikt in het verleden bedroeg ongeveer 18.000 jongeren. Naargelang de verdere uitvoering van de maatregelen, onder meer de inkomensgrens, is er nu een potentiële groep van meer dan 70.000 jongeren die van die doelgroepenvermindering gebruik kan maken. Ik vind dat een spectaculaire, structurele en zeer belangrijke wijziging in het beleid dat zijn effecten wel zal ressorteren.

Meer focus en meer transparantie zullen de effectiviteit van de doelgroepmaatregelen enkel ten goede komen. Sommige collega's suggereerden in de besprekingen tijdens de commissievergaderingen dat deze hervorming een aantal groepen op de arbeidsmarkt links laat liggen. Niets is minder waar. Men heeft het dan vaak over de laaggeschoolden of de langdurig werklozen. Welnu, deze hervorming past in een totale hervorming die ruimer is dan enkel dit ontwerp van decreet, dan de loonkostvermindering die hier wordt gerealiseerd. Natuurlijk is loonkostvermindering cruciaal, essentieel en belangrijk. Daarbovenop komt dat dit alleen niet kan volstaan. Het verleden heeft aangetoond dat maatregelen die erop gericht zijn via hoge loonsubsidies jobs te creëren, de langdurige werkloosheid ook niet verminderen. Men kijkt vaak, sommigen met enige weemoed, terug op de federale activamaatregelen die langdurig werklozen via een rechtstreekse loonkostensubsidie en een loonkostvermindering probeerden aan het werk te krijgen. Desalniettemin steeg de langdurige werkloosheid, en bleven de statistieken negatief.

Vandaar de omslag die vandaag wordt gerealiseerd: een beleid dat niet alleen inzet op loonkostverminderingen, maar dat daarbovenop een belangrijke hervorming realiseert ten aanzien van de tijdelijke werkervaring, waarover een aparte conceptnota door de minister werd gepresenteerd.

Het een kan niet los worden gezien van het ander. Een aantal groepen op de arbeidsmarkt moeten worden gevat met een begeleiding op maat om zo hun kansen op de arbeidsmarkt duurzaam te verbeteren. Die tijdelijke werkervaring die er zit aan te komen: die hervorming zal mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt vanaf dag één vastgrijpen en begeleiden, hun attitudes en competenties versterken om hun zo op de arbeidsmarkt meer kansen te geven

gedurende een traject van twee jaar, waarin ze diverse ervaringen op de reële arbeidsmarkt kunnen opdoen.

Onze fractie gelooft sterk dat het precies die combinatie is die de hervorming zo sterk maakt. Een doelgerichte, gefocuste, vereenvoudigde vermindering van de loonkost voor een aantal doelgroepen, gecombineerd met een sterke inzet vanaf dag één op het versterken van werkzoekenden om hun zo duurzaam op de lange termijn een betere positie op de arbeidsmarkt te geven en meer kansen op tewerkstelling.

Ik bestrijd dan ook ten stelligste – ik houd eraan om dat heel uitdrukkelijk te onderstrepen – de stellingen die door sommigen, met name vanuit de oppositie, in de debatten werden verspreid. Men zegt dat voor een aantal langdurig werklozen op de arbeidsmarkt de loonkost zal verhogen. Neen. Het traject zal anders zijn. Werkgevers zullen nog altijd die langdurig werklozen inzetten, maar wel in een begeleidingstraject van werkervaring, waarin de uitkering verder wordt genoten, maar waarin er een begeleiding is om de werkzoekenden met meer kans op succes te versterken.

Kortom, dit is een belangrijke en hoopgevende hervorming. Ik richt me nu even tot mevrouw Kherbache, met wie ik hierover in de commissie ook al enkele discussies heb gevoerd. Een paar weken geleden las ik een krant dat het Vlaamse tewerkstellingsbeleid u blijkbaar boos maakt. Welnu, mij maakt dit beleid helemaal niet boos, integendeel, het maakt me intens gelukkig, ik zou bijna zeggen, zelfs euforisch. Eindelijk worden in Vlaanderen de klemtonen gelegd waar ze moeten liggen. Geen oude federale wijn in nieuwe Vlaamse zakken, maar een nieuwe, smaakvolle grand cru, appellation Muyters.

Minister, u bent deze legislatuur begonnen aan een uitdagende verandering van de arbeidsmarkt. Dit decreet is de eerste pijler in dit traject. U hebt van onze fractie de volledige steun om met volle kracht op deze ingeslagen weg van verandering verder te gaan. *(Applaus bij de N-VA)*

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Mijnheer Hofkens, toen ik u bezig hoorde, merkte ik dat drie vierde van uw betoog plagiaat is. Het is exact hetzelfde als wat ik hier ging vertellen. Maar ik durf u daar niet zo openlijk van te beschuldigen: ik heb meer manieren dan dat.

Wat ik wil zeggen over dit toch wel bijzonder belangrijke decreet, is dat het tegemoetkomt aan een verzuchting die op deze tribune al vele malen is geuit. Ook in de vorige legislatuur ging het vaak over de competitiviteit die we wilden aanpakken maar waar we de middelen niet voor hadden, waar we de bevoegdheid niet voor hadden. Vandaag is die bevoegdheid er wel. Vandaag zal dit parlement van die bevoegdheid gebruikmaken om het verschil te maken op vlak van loonkost voor tienduizenden werknemers en duizenden werkgevers. Hetzelfde geldt voor het activeringsbeleid. We konden weliswaar opleiden en begeleiden maar we hadden te weinig middelen om een volledig beleid te voeren.

Dit ontwerp van decreet komt tegemoet – en collega Hofkens heeft het ook terecht beklemtoond – aan die aloude Vlaamse verzuchting. Minister, u gebruikt de bevoegdheden die de zesde staatshervorming Vlaanderen geeft, ten volle om ervoor te zorgen dat er een coherent beleid is, zowel op economisch vlak als op vlak van de arbeidsmarkt. Dit heeft een groot effect in Vlaanderen. Daar zijn wij alvast van overtuigd.

Met de keuze voor de drie doelgroepen die wordt gemaakt – mensen met een handicap, laag- en middengeschoolde jongeren en oudere werknemers –, komen

we tegemoet aan de grootste pijnpunten op de arbeidsmarkt. De drie doelgroepen die het het moeilijkst hebben op de arbeidsmarkt, worden hiermee substantieel vooruitgeholpen. Bijna 80.000 jongeren kunnen op deze manier sneller aan een baan geraken, zullen sneller worden aangeworven. De werkgevers kunnen vaststellen dat hun loonkost substantieel lager zal zijn dan voorheen. Dat zijn bijzonder belangrijke verdiensten van dit ontwerp van decreet.

Het werk is hiermee natuurlijk niet af. Het is één puzzelstuk in een ruimer geheel, in een ruimere puzzel die deze Vlaamse Regering en deze minister willen leggen. Het kwantitatieve gedeelte heeft hiermee een decretale basis. Het kwalitatieve gedeelte bevindt zich nog in de conceptuele fase. Het is bijzonder belangrijk om uit die conceptuele fase te stappen en de implementatie van dit nieuwe beleid, met de nieuwe bevoegdheden, zo geïntegreerd mogelijk te laten verlopen zodat er de doelgroepenkorting is maar zodat ook het kwalitatieve beleid rond werkervaring kan worden uitgerold.

Op dat vlak is er nog wel wat werk te doen. Het overleg met de sociale partners is bezig. Er moeten bijvoorbeeld op het terrein heel wat werkplekken worden gezocht en heel wat werkgevers moeten worden overtuigd om in te stappen in het nieuwe werkervaringsbeleid. We rekenen op deze regering om dat op een goede manier te doen. Op die manier kunnen we ook voor langdurig werkzoekenden – waar we lang en veelvuldig over hebben gediscussieerd in de commissie Economie – een antwoord op hun verzuchtingen bieden. Die noden moeten worden gelenigd met werkervaring, opleiding en begeleiding, maar wat ons betreft ook met loonkostmilderende maatregelen. Een echte aanwervingsstimulans die een brug kan slaan tussen het werkervaringsbeleid waar deze minister werk van zal maken en een duurzame job die wij al die langdurige werkzoekenden zo veel mogelijk willen garanderen.

We zijn dan ook blij met de toezegging van de minister om in zo'n aanwervingsstimulans te voorzien. We kijken uit naar de concrete voorstellen die op dat vlak uit het overleg met de sociale partners zullen komen.

Met diezelfde sociale partners bent u in overleg over de uitvoeringsbesluiten want die zijn ook bijzonder belangrijk. Op 1 juli 2016 moet dit alles in werking treden. Dat is echt niet veraf meer. We hopen dan ook dat het overleg met de sociale partners snel tot resultaten leidt en dat u terugkoppelt naar het parlement zodat we er een nuttig debat over kunnen voeren.

Misschien is nog belangrijker dat u zorgt voor heldere communicatie. We zullen een helder decreet hebben met een heldere afbakening van doelgroepen. Het is belangrijk dat we de vele kmo's in dit land zonder grote hr-dienst goed uitleggen wat de voordelen zullen zijn van dit nieuwe beleid. Evenzeer moeten we aan alle werkzoekenden uitleggen wat de voordelen zijn en hoe ze daar gebruik van kunnen maken. We rekenen erop dat u die heldere communicatie opzet zodat we op 1 juli effectief het verschil kunnen maken.

De voorzitter: De heer Beenders heeft het woord.

Rob Beenders (sp·a): Ik wil me aansluiten bij de oproep van de heer Bothuyne voor heldere communicatie. Dat is cruciaal in een decreet dat bijna als een publiciteitsmachine door de heer Hofkens te berde werd gebracht. Ik heb uiteraard veel respect voor de manier waarop hij dat doet.

Als we dan toch helder gaan communiceren, wil ik toch vragen, minister, dat u ook helder communiceert naar de sector van de sociale economie. Ik betreur het dat de maatwerkbedrijven geen beroep kunnen doen op deze doelgroepenkortingen. Het is niet logisch dat een maatwerkbedrijf dat op zoek gaat naar een personeelsdirecteur en iemand vindt van 57 jaar, voor die medewerker geen

beroep kan doen op dit decreet en dus geen korting krijgt omdat het een 55-plusser is, terwijl het 'reguliere' bedrijf ernaast dat ook op zoek gaat naar een personeelsdirecteur en iemand vindt van 57 jaar, daar wel een korting voor krijgt. Ik betreur ten zeerste dat die discriminatie door dit ontwerp van decreet tot stand is gekomen. Ik roep u dan ook op om helder en eerlijk te communiceren, ook naar de sector die er geen beroep op kan doen. Het is jammer dat dit onderscheid erin is geslopen en ik hoop ten zeerste dat dit in de toekomst kan worden weggewerkt. Voor beide functies moeten dezelfde voordelen gelden. Het kan niet dat één bedrijf wel een doelgroepkorting kan krijgen en een ander bedrijf niet.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Ik kom tot het budgettaire plaatje. We trekken hier een vrij ruim budget voor uit, maar dat zal in de komende jaren nog worden beïnvloed door de beslissing van de Federale Regering over substantiële loonlastenverlagingen onder leiding van de minister van Werk en Economie, Kris Peeters. De loonkost wordt structureel verlaagd en op deze manier worden extra middelen vrijgemaakt die Vlaanderen opnieuw zal kunnen inzetten voor bijkomende Vlaamse loonkostverlagingen. Dat kan gaan over het verder doortrekken van wat vandaag wordt beslist, maar misschien ook over een verruiming van de doelgroep. Op die manier kan misschien worden tegemoetgekomen aan een aantal zorgen uit bijvoorbeeld de sector van de social profit.

Met dit decreet en dit beleid kunnen we het verschil maken. We staan voor een enorme uitdaging om ons socialezekerheidsbestel en ons sociaal bestel een duurzame toekomst te geven en te verzekeren voor toekomstige generaties. We zijn ervan overtuigd dat Vlaanderen met deze nieuwe bevoegdheden en dit ontwerp van decreet mee het verschil kan maken om dat sociaal bestel en de sociale zekerheid te vrijwaren.

De voorzitter: Mevrouw Talpe heeft het woord.

Emmily Talpe (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het zal wel niemand verbazen wanneer ik zeg dat een kat haar jongen niet meer vindt in de tientallen banenplannen en doelgroepmaatregelen. Wij willen uiteraard geen kat die het noorden kwijt is, maar een kat die muizen vangt. Daarom steunt de Open Vld-fractie de minister in de vereenvoudiging van het doelgroepenbeleid.

Maar kiezen voor vereenvoudiging, dat betekent keuzes maken. Kordate keuzes in dit geval. Keuzes die logisch en complementair aansluiten op het federale werkgelegenheidsbeleid dat gericht is op een algemene lastenverlaging. Maar het zijn ook keuzes die ongetwijfeld reacties zullen uitlokken, zeggende: waarom kiezen we voor die groep en niet voor een andere groep.

De focus op de jongeren, de ouderen en de mensen met een arbeidshandicap, is een verantwoorde en onderbouwde beslissing. In Vlaanderen kennen we immers een vrij unieke situatie van de spitsuurgeneratie: 25- tot 49-jarigen met een bijzonder hoge werkzaamheidsgraad, die royaal de 80 procent overschrijdt. Dat is een stuk hoger dan de algemene werkzaamheidsgraad van 76 procent die we beogen. Als het enkel over de spitsuurgeneratie gaat, behoort Vlaanderen zelfs bij de Europese top. Het is dan ook logisch dat we voor de selectieve loonkostenverlaging binnen het kwantitatieve luik van het banenpact, focussen op die drie groepen waarvan de werkzaamheidsgraad gevoelig lager ligt dan de algemene werkzaamheidsgraad, maar ook lager dan het Europees gemiddelde.

Dankzij deze focus komt er ook een einde aan een wirwar van maatregelen waar werkgevers vaak kop noch staart aan krijgen. Door de vereenvoudiging zullen zij opnieuw het bos door de bomen zien. Meer eenvoud moet dan ook leiden tot meer effectiviteit.

Ook de sociale partners zijn mee in dit verhaal, dat is al gezegd, en dit is bijzonder positief, vooral omdat er nog een aantal uitvoeringsmodaliteiten zijn die we nu moeten finetunen in overleg met de sociale partners, zoals de inkomensgrenzen maar ook de periode voor toekenning van de premie en uiteraard de concrete timing van de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving.

We moeten de hervorming van het doelgroepenbeleid ook zien in een ruimere context. Samen met de federale taxshift kan het nieuw doelgroepenbeleid de sleutel zijn tot het verhogen van de globale werkzaamheidsgraad. Want de uitdaging is groot: in 2020 een werkzaamheidsgraad van 76 procent. Dat is niet niks. Het ontwerp van decreet dat hier voorligt, is ook de eerste in een reeks van andere geplande vereenvoudigingen waaronder het nieuwe statuut van tijdelijke werkervaring en evenredige arbeidsdeelname. We focussen dus echt op een totaalaanpak.

Er wordt in het debat vaak gehamerd op de langdurig werklozen. Het is hier al veelvuldig gezegd, en terecht. Niemand, ook wij niet, wil de langdurige werklozen in de kou zetten. Langdurig werklozen jonger dan 25, 55-plus of met een arbeidshandicap worden nog steeds gevat in de doelgroepen maar zijn geen doelgroep meer op zich. Waarom? We hebben vastgesteld in het verleden dat de aanpak niet naar behoren heeft gewerkt. Wij steunen de minister in de bewuste keuze om in het bijzonder te focussen op het kwalitatieve luik van het banenpact. Voorkomen is ook altijd beter dan genezen. Als we de jongeren vandaag aan het werk krijgen, vermijden we dat ze de langdurig werklozen van morgen worden. Een kwalitatieve aanpak maakt de werkzoekenden ook weerbaarder op de arbeidsmarkt. We willen in de eerste plaats mensen sterker maken.

Voorzitter, minister, collega's, de eerste teerlingen zijn geworpen. Als liberale partij zijn we uiteraard heel blij dat we inzetten op vereenvoudiging, dat we duidelijke keuzes maken en dat die passen in een breder beleid dat onze arbeidsmarkt moet hervormen met het oog op het maximaal creëren van bijkomende werkgelegenheid. Volgens de Nationale Bank zijn we inderdaad al op de goede weg. Het ontwerp van decreet dat voorligt, is de kapstok voor het nieuwe doelgroepenbeleid, dat nu uitgewerkt moet worden in uitvoeringsbesluiten, ook in overleg met de sociale partners. Vanuit het parlement zullen we erop toezien dat er snel werk wordt gemaakt van de uitvoeringsbesluiten en het kwalitatieve luik van het banenpact, want dat vormt inderdaad een groot geheel. Zodra het nieuwe beleid in de praktijk wordt omgezet, dan zullen we uiteraard nauwgezet opvolgen of het zijn vruchten zal afwerpen, en zullen we eventueel bijsturen indien dit nodig zou blijken.

Ten slotte, minister, wil ik een pleidooi houden voor rechtszekerheid. Diverse doelgroepmaatregelen doven uit en er zullen ongetwijfeld heel wat vragen rijzen bij onze ondernemingen. Ik zou willen oproepen om zeker voldoende aandacht te hebben voor en de werkgevers uitgebreid te informeren over de gevolgen van het nieuwe doelgroepenbeleid en om in voldoende lange overgangsperiodes te voorzien.

Voorzitter, minister, collega's, Vlaanderen staat voor een grote uitdaging: een globale werkzaamheidsgraad van 76 procent tegen 2020. Die doelstellingen zullen we niet op ons gemak realiseren. We gaan daar samen heel hard aan moeten werken, dag na dag. Dit ontwerp van decreet is een stap in de goede richting. Open Vld timmert alvast mee aan de ingeslagen weg. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Kherbache heeft het woord.

Yasmine Kherbache (sp·a): Voorzitter, minister, beste collega's, het werd al gezegd bij de overheveling van de bevoegdheid: door de doelgroepenmaatregelen te kunnen uitvoeren op Vlaams niveau krijgt Vlaanderen een zeer belangrijke bevoegdheid erbij om het arbeidsmarktbeleid te ondersteunen en uit

te werken op maat van de doelgroepen die een extra ondersteuning bij aanwerving kunnen gebruiken en om, op Vlaams niveau, de loonkost stelselmatig te verlagen. Dat is zeer belangrijk. Over die twee doelstellingen – de inzet voor doelgroepen die het het hardst nodig hebben en het kunnen verlagen van de loonkost – bestaat een zeer grote consensus.

Het voorliggende ontwerp van decreet beantwoordt helaas niet aan die twee belangrijke doelstellingen.

Ten eerste zien we dat de ambitie van dit ontwerp van decreet ten aanzien van de doelgroepen met een structureel probleem op de Vlaamse arbeidsmarkt, de laaggeschoolden en de langdurig werklozen, ruim onvoldoende is. De laaggeschoolde jongeren worden nu op hetzelfde niveau gebracht als de middengeschoolde jongeren. Men creëert voor de jongeren eigenlijk een vrij brede, lineaire doelgroepenmaatregel op Vlaams niveau, waardoor die laaggeschoolde jongeren nog meer in de verdrukking worden geduwd. Wij vinden dat een foute keuze. Er moet meer worden ingezet op extra ondersteuning van de laaggeschoolde jongeren. Uiteraard mag de rest van de jongeren niet worden vergeten. Niemand pleit daarvoor. Door de voorzichtige heropleving van de economie zien we dat de arbeidsmarkt voorzichtig volgt en dat de werkloosheid van de midden- en hooggeschoolde jongeren daalt. De laatste arbeidsmarktrapporten geven een systematische daling aan van de werkloosheid voor hoog- en middengeschoolde jongeren. Die zeer duidelijke daling tekent zich niet af bij de laaggeschoolde jongeren. Dat is een serieus knipperlicht. Daar moet op worden ingezet.

De andere doelgroep die in het Doelgroependecreet wordt vergeten, bestaat uit de langdurig werklozen. We hebben al herhaaldelijk gezegd dat de langdurige werkloosheid blijft stijgen. Het is een totaal verkeerde keuze om de aanwerving van langdurig werkzoekenden fors duurder te maken.

Er werd verwezen naar het alternatief dat men voor de langdurig werkzoekenden uitwerkt, het zogenaamde kwalitatieve luik: de tijdelijke werkervaring die men nu uitwerkt, waarbij men zegt dat we de competenties van de langdurig werkzoekenden moeten versterken. Uiteraard, niemand betwist dat. Het versterken van de competenties van langdurig werkzoekenden is broodnodig. Daarin hebt u in ons een bondgenoot om dat op een goede manier te doen. Maar dat is geen reden om de aanwerving van langdurig werkzoekenden fors duurder te maken.

De heer Hofkens zei dat de langdurig werkzoekende in de tijdelijke werkervaring al aan de slag kan bij werkgevers. Voor alle duidelijkheid, en laten we daarin geen verwarring creëren anders wordt het helemaal een zootje: individuele beroepsopleiding, werkplekleren, een tijdelijke werkervaring, dat zijn competentieversterkende maatregelen, dat is geen aanwerving. Werkgevers weten dat. Dus moet je dat aan werkgevers niet verkopen als een aanwerving.

Zij zijn een bondgenoot van u, minister, om mee de competenties van die werkzoekenden te versterken. Zij willen duidelijkheid. Wat is het gevolg als ze die werkzoekende na die tijdelijke werkervaring aanwerven? Uw antwoord is nu: die gaat fors duurder worden want we hebben zijn competenties versterkt. Dat is uw keuze en dat is een totaal verkeerde keuze.

Een samenhangende arbeidsmarkt bestaat uit competentieversterking en loonkostverlaging. Het is een en-enverhaal. Dat is ook wat de sociale partners unaniem gevraagd hebben als bijsturing. Ze hebben gevraagd om meer te focussen op de laaggeschoolde jongeren, zorg ervoor dat daar de grootste loonkostvermindering ligt. Bovendien hebben ze unaniem, vakbonden en werkgevers, gevraagd om een aanwervingsstimulans, een loonkostvermindering. *(Opmerkingen van minister Philippe Muyters)*

Die semantische discussie kunnen we nog voeren als u dat graag wilt. Het gaat zeer duidelijk over de loonkostverlaging en ze hebben daaraan toegevoegd: los van het tijdelijke werkervaringstraject. Minister, maak het niet nodeloos ingewikkeld. Zorg gewoon voor een verlaging van de loonkost. U hebt die bevoegdheid nu.

Jan Hofkens (N-VA): Mevrouw Kherbache, de langdurig werklozen zijn uiteraard ook voor ons een bekommernis. Weet u dat 65 procent van hen al in één van de drie doelgroepen zit? U komt hier beweren dat wij heel die groep duurder maken en in de kou zetten. 65 procent geniet al van de doelgroepenkorting.

Twee, u komt opnieuw pleiten, en dat ontgoochelt mij ongelooflijk van iemand die progressief is, voor het behoud van oud mislukt federaal beleid. U komt zeggen dat we los van de tijdelijke werkervaring moeten subsidiëren, dat we hen gedurende drie jaar goedkoop aan het werk moeten zetten en verder niets.

Wij draaien dat compleet om. Deze tijdelijke tewerkstelling gebeurt in een reguliere job, op een echte werkvloer. Wij vragen dat tijdens deze periode niet enkel de loonkost wordt verlaagd, maar dat er met engagement van beide kanten gewerkt wordt aan de versterking van die competenties. De werkgevers moeten zoals de heer Bothuyne terecht zei, voor de werkplek zorgen en in begeleiding voorzien. We moeten inzetten op het engagement van die werkzoekende om in die periode al naargelang de afstand tot de arbeidsmarkt aan zijn competenties te werken. Na drie jaar van loonkostensubsidie komt die persoon op de arbeidsmarkt en moet hij concurreren met de anderen aan volle loonkost. Wij gaan focussen op competentieversterking om na drie jaar sterker gewapend te zijn.

Ik begrijp echt niet dat u blijft beweren dat wij de loonkost voor die mensen verhogen. Wel integendeel, wij verlagen de loonkost in de periode dat we dat engagement vragen en verhogen de inzetbaarheid. Dat is helemaal anders dan vroeger. Geen oude recepten maar een nieuwe aanpak. *(Applaus bij de N-VA)*

Yasmine Kherbache (sp·a): Mijnheer Hofkens, u hebt onze amendementen duidelijk niet gelezen. Wij vragen helemaal niet om de oude aanpak te handhaven. Ik zal de amendementen straks nader toelichten. Ik hoop dat u dan tot inzicht komt, al is dat misschien ijdele hoop. Laten we proberen elkaar daar te vinden.

U wilt precies niet begrijpen dat er een groot verschil is tussen werkervaring op de werkvloer opdoen als werkzoekende en tewerkgesteld zijn als werknemer met een arbeidscontract. Loonkosten hebben we bij een arbeidscontract, dat weet u, mijnheer Hofkens. Het competentietraject daarvóór, dat is geen arbeidscontract.

Dat is geen arbeidsovereenkomst. Dat is de essentie. U creëert daar ontzettend veel verwarring over. De individuele beroepsopleiding (IBO) bijvoorbeeld, dat is een overeenkomst die gesloten wordt met drie partijen en waarbij de competenties worden versterkt. Nadien is er een aanwervingsverplichting.

Het grote drama vandaag is, daar is iedereen het over eens, dat er wat de langdurige werkzoekenden betreft een hoge nood is aan competentieversterkende maatregelen. We zien ook dat bij de bestaande instrumenten om de competenties te versterken, de laaggeschoolden en de langdurig werkzoekenden ondervertegenwoordigd zijn. Dus moeten we daar extra op inzetten. Daar vinden we elkaar.

Er zijn ook goede instrumenten zoals de IBO. Feit is dat er nu de verhoging is van de loonkosten voor de aanwerving van langdurig werkzoekenden. Op het moment dat het contract wordt gesloten en het engagement tussen de twee wordt aangegaan, worden ze fors duurder gemaakt. Daardoor hypothekeren we de toekomst van de IBO's! Werkgevers die willen investeren in de competentieversterking, krijgen nadien de factuur gepresenteerd. Dat is tegenwerking. Dat is geen consequent beleid.

U geeft aan, mijnheer Hofkens, dat de jongere en de oudere werkzoekenden nog in de twee leeftijdsdoelgroepen vallen. Dat is een magere troost. De grote groep tussen 25 en 45 jaar valt uit de boot!

Competentieversterkend werken is niet voldoende, ook de loonkost moet worden verlaagd. Dat is de tweede doelstelling die ik benadrukte. We moeten ter zake echt een duidelijke lijn aanhouden. Iedereen is het erover eens dat het eigenlijk onverantwoord is om de lasten op arbeid te verhogen. Onverantwoord! Als we dan een bevoegdheid in eigen handen krijgen, moeten we daar een duidelijke lijn in aanhouden. Het is prima om te hervormen en om te vereenvoudigen, maar laten we ervoor zorgen dat voor de loonkost ten minste een standstill wordt gerespecteerd, dat er geen verhoging van de loonkost komt, en al zeker niet voor groepen die het sowieso al moeilijk hebben op de arbeidsmarkt.

Voorzitter, voor ik de amendementen heel kort toelicht, wil ik nog even ingaan op twee argumenten van de heer Hofkens. Hij zei dat het goed is dat we nu vereenvoudigen. Uiteraard is het belangrijk om het doelgroepenbeleid te vereenvoudigen. Iedereen is het daarover eens. Niemand pleit voor een meer ingewikkeld systeem.

De vereenvoudiging die wordt voorgesteld met nog maar drie doelgroepen, jongeren, ouderen en arbeidsgehandicapten, is eigenlijk een valse vereenvoudiging. De werkgevers, de vakbonden en arbeidsmarktanalisten wijzen ons er terecht op dat we de langdurig werkzoekenden niet mogen vergeten, ook niet wat de loonkost betreft.

Nu wordt gezegd dat er op basis van het kwalitatieve aspect toch een model van aanwervingsstimulans zal worden uitgewerkt. Noem het dan geen doelgroepenmaatregelen, noem het dan een aanwervingsstimulans die erop gericht is om de loonkosten te verlagen na afloop van een tijdelijk werkervaringstraject.

De zaken worden hiermee nodeloos ingewikkeld gemaakt. Dit is geen vereenvoudiging. Nu er een ontwerp van decreet op tafel ligt, moeten we dat benutten om alle maatregelen die erop gericht zijn om de loonkost te verlagen, op een coherente manier te omvatten. Dat gebeurt niet.

De heer Beenders gaf al aan dat er onvoldoende afstemming is op de sociale economie. Dat klopt. Doelgroepmaatregelen zijn erop gericht om een extra impuls te geven aan groepen die het echt nodig hebben op onze arbeidsmarkt. De sociale economie beoogt dat ook, die heeft die doelstelling ook. Er moet voor een goede afstemming gezorgd worden. Werkgevers in de sociale economie zitten nu met de handen in het haar. Ze vragen zich af hoe het zit, waarom ze niet betrokken worden, waarom ze niet onder het toepassingsgebied vallen. Er wordt weer onduidelijkheid gecreëerd. Het is dus een valse vereenvoudiging.

Er was nog een ander argument dat werd aangehaald. Collega Hofkens haalde dat nog eens aan. Hij stelde dat ik altijd naar die langdurig werkzoekenden verwijs en ook altijd de impact van Activa benadruk. Ik heb toen in de commissie inderdaad verwezen naar het onderzoek van de RVA dat heeft aangegeven dat van de bestaande doelgroepmaatregelen de meest effectieve en doelmatige de combinatie is van de RSZ-vermindering voor langdurig werkzoekenden en Activa, de loonsubsidie. Het antwoord dat je daarop dan krijgt, is dat Activa toch niet heeft kunnen verhinderen dat de langdurige werkloosheid is gestegen. Met alle respect, maar dat is een ongelooflijke drogreden. Je zou dan net zo goed kunnen zeggen: de afgelopen jaren is door de crisis de werkloosheid gestegen en al die lastenverlagingen hebben dat niet kunnen verhinderen, dus weg daarmee. Uiteraard niet. Als u de arbeidsmarktrapporten grondig leest, dan zult u merken dat langdurig werklozen het hardst zijn getroffen door die crisis. Voor hen was het nog moeilijker om nog aan de slag te geraken. Nu de economie zachtjes

heropleeft, moeten we diegenen die het extra moeilijk hebben, ook een duw geven. Dat is de bevoegdheid die we nu in handen hebben. Dat is het onverantwoorde, dat men nu, na een jaar wachten op een Doelgroependecreet, opnieuw het signaal geeft dat er zeker voor de langdurig werklozen nu niets in zit. Ik meen dat de langdurig werkloze daar niet mee gebaat is. De werkgevers zijn dat ook zeker niet, met die loonkostenverhoging, maar de samenleving ook niet. Het is al zo moeilijk voor langdurig werklozen om aan de slag te geraken. Hen nu nog dieper de werkloosheid in duwen door die loonkosten te verhogen, is echt wel de foute keuze.

Jan Hofkens (N-VA): Collega Kherbache, ik vind het bijna aandoenlijk om vandaag uw pleidooi voor een loonkostenverlaging te horen, na al die jaren beleid waardoor Vlaanderen, waardoor België een van de landen is met de hoogste loonkosten ter wereld. En u komt hier nu al dertig minuten stellig pleiten voor een loonkostenverlaging. Wel, wij dóén dat. Ik heb dat in mijn uiteenzetting gezegd. Door de taxshift en het doelgroepenbeleid zijn die loonkosten aanzienlijk verlaagd, en dat creëert jobs. Dat hebben het Planbureau en de Nationale Bank berekend. Daarnaast hebben wij echter de analyse gemaakt, en daar gaat u aan voorbij, dat de loonkostprijs voor sommige categorieën op die arbeidsmarkt niet het enige is. Er zijn groepen waarvoor die competentieversterking prioritair is. U zult morgen iedereen aan de slag krijgen als u de loonkosten volledig verlaagt en alle jobs subsidieert. Dat is een ander soort economie. Daar passen wij voor. Als je echter het versterken van competenties van mensen prioritair maakt, gecombineerd met een loonlastenverlaging, waarvoor we ook staan, dan heb je het nieuwe beleid dat vandaag voorligt. U wilt dat niet begrijpen. U blijft maar herhalen dat we voor bepaalde groepen de loonkosten verhogen. Neen, we vragen wel het engagement om een werkervaring op te doen in de systemen en instrumenten die er bestaan, met nadien een duwtje extra indien mensen daadwerkelijk die trajecten van werkervaring, individuele beroepsopleiding (IBO), beroepsopleiding en noem maar op hebben doorlopen, om dan op die arbeidsmarkt te zijn gelanceerd voor een duurzame tewerkstelling, niet voor een fictief gecreëerde tewerkstelling. *(Applaus bij de N-VA)*

Yasmine Kherbache (sp·a): Ik stel voor dat ik meteen al overga naar de amendementen. Collega Hofkens, dat is dan meteen ook een repliek op uw betoog. Geachte collega's, er liggen vijf amendementen voor ter stemming. Amendement 6 is erop gericht om de non-profitsector toch mee te nemen in dit ontwerp. Het is echt wel een foute keuze om die sector uit te sluiten. We hebben die discussie ook gehad in de commissie. Daar werd gesteld dat men voor de non-profitsector in andere oplossingen of maatregelen zou voorzien. Opnieuw, elke keer komt men aanzetten met een soort correctie achteraf.

Doe dit gewoon op een serieuze manier in het basisdecreet zelf, dat zou al een enorme vereenvoudiging zijn. Zeker als het gaat over oudere werknemers, want daarover gaat het amendement, is het beleid dat nu wordt uitgetekend echt niet hoopgevend voor die groep. Aanmoedigingspremies worden beperkt, landingsbanen worden minder toegankelijk voor die groep, terwijl net een meer ontspannen loopbaan langer en beter werken zou kunnen garanderen. Vandaar dat dit eerste amendement een vraag is om toch de non-profitsector mee te nemen.

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik ga straks op de rest van uw betoog in zijn geheel reageren. Nu wil ik u het volgende vragen: als die non-profitsector voor u als partij zo belangrijk is, waarom is dat niet meegenomen op het federale niveau, toen u in de regering zat? Ik denk dat ik het antwoord weet. Men kan er altijd een laagje bovenop doen, een sociale Maribel, een lastenverlaging, dan nog dit en dan nog dat. Volgens mij is toen de juiste keuze gemaakt om in de non-profitsector te

werken met een sociale Maribel en hier, in de private sector te werken met een RSZ-korting. Dat is de juiste keuze, denk ik, en daarom blijf ik daarbij.

Mijnheer Beenders, voor die groep verandert er dus niets tegenover de situatie van het verleden. Er is geen verwarring, want zij kwamen niet in aanmerking. De beschutte werkplaatsen komen in aanmerking voor de sociale Maribel, niet voor de RSZ-korting. Dat is vandaag de situatie en dat zal morgen ook zo zijn.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, ik vind het ongelukkig, dat u, als we nu toch bezig zijn met het rationaliseren en beter organiseren van de doelgroepenmaatregelen, teruggrijpt naar een architectuur op federaal niveau die niet optimaal was. Laat dat duidelijk zijn. Bij elk sociaal overleg werd er ook altijd gezegd dat het niet goed was dat die non-profitsector steeds apart moest worden behandeld. U hebt nu de mogelijkheid om dat op een deftige manier te doen, grijp dan toch niet terug naar het recept van het verleden. Doe het zelf, binnen uw eigen bevoegdheid op een goede manier.

Amendement nummer 7 heeft te maken met doelgroepenmaatregelen voor ouderen. Ik heb gezegd dat één van de belangrijke doelstellingen zou moeten zijn dat we zeker de loonkost verlagen en te allen prijze vermijden dat de loonkost wordt verhoogd. Daar is een algemene consensus over. In het decreet wordt een brede delegatie gegeven aan de regering om het doelgroepenbeleid verder uit te werken. De Raad van State vond die delegatie te ruim. Vandaar dit amendement dat ertoe strekt om dat beter af te bakenen en meteen ook een loonkostnorm in te voeren, net zoals men dat ook op het federale niveau doet. We zijn het erover eens dat de lasten op arbeid te hoog zijn, dus laten we er dan in ieder geval in dat decreet een grendel op zetten, een standstill van loonkost: zeker niet verhogen, wel verlagen.

Amendement nummer 8 is de decretale basis voor de invoering van een lastenverlaging voor de langdurig werkzoekenden die ouder zijn dan 25 en jonger dan 55 jaar. Dat is een groep van werkzoekenden waarvan de werkloosheid almaar stijgt. Zoals ik al aangaf, is het onverantwoord om de aanwerving van die groep duurder te maken. In de bijlage bij de amendementen worden een aantal rekenvoorbeelden uitgewerkt. Collega's, u kunt lezen wat de impact van dit decreet zal zijn, zonder dit amendement voor de langdurig werkzoekenden. Dan zie je bijvoorbeeld dat een 46-jarige die anderhalf jaar werkloos is, met toepassing van de taxshift op kruissnelheid, de meest maximale invulling dus van de lastenverlaging die men op federaal niveau heeft doorgevoerd, zal leiden tot een loonkostverhoging van 59 procent als men ACTIVA afschaft. Als men de aanvullende aanwervingsstimulans dan toch toepast, blijft men nog met een verhoging van de loonkost van 23 procent zitten. Dat is onverantwoord en op geen enkele manier goed te praten.

Een ander voorbeeld. We hebben het daarnet ook gehad over de oudere werknemers. De leeftijd wordt aangepast. Dat betekent dat als je dit decreet toepast op iemand van minder dan 55 jaar, bijvoorbeeld 53 jaar, die zeven maanden werkloos is, de loonkost maar liefst 60 procent duurder is, omdat je dan ook nog met de tewerkstellingspremie zit, die ook beperkt is.

Dat zijn toch keuzes die totaal ingaan tegen alle analyses en adviezen in verband met de oudere werkzoekenden. Minister, u zegt dat de 55-plussers het heel moeilijk hebben, en u hebt gelijk, maar de 50- tot 54-jarigen hebben het ook nog moeilijk. Het is niet zo dat hun positie beter is dan de middengeschoolde jongeren, integendeel. Op dat vlak is het een verkeerde keuze om in ieder geval de loonkost te verhogen. Daarom zeggen wij: zorg voor een kap op de loonkost, en zorg voor een doelgroepenmaatregel voor de langdurig werkzoekenden.

Amendement nummer 9 komt tegemoet aan de vraag van de sociale partners om iets extra te doen voor de laaggeschoolde jongeren, omdat zij nu in concurrentie

worden geplaatst met de middengeschoolde jongeren, terwijl hun positie op de arbeidsmarkt nu al zeer kwetsbaar is. Het is een verkeerde keuze om die verdringing nog meer in de hand te werken door laaggeschoolde jongeren en middengeschoolde jongeren op hetzelfde niveau te plaatsen.

Amendement nummer 10 betreft de standstillclausule op de loonkostnorm. Ook voor de jongeren pleiten we ervoor om er in het decreet voor te zorgen dat we er op Vlaams niveau alles aan doen om de loonkost te verlagen, en dus in het decreet in een clausule te voorzien dat de regering verbiedt om de lasten, de loonkosten, te verhogen.

Op pagina 13 van de voorbeelden zult u zien dat er een fout staat. Er staat twee keer dezelfde zin. Ik heb, om ecologische redenen, niet gevraagd om alles nog eens opnieuw te laten afdrukken, maar ik heb wel gevraagd of dat kan worden verbeterd in de digitale versie. Op pagina 13 moet de voorlaatste alinea dus worden geschrapt.

Ik hoop, nu ik expliciet naar die voorbeelden verwijs, iedereen die voorbeelden grondig leest en bekijkt wat er effectief de impact van is. Het zijn berekeningen die gebeurd zijn op basis van de modellen die de sociale secretariaten ook hanteren. Het is ernstig werk, en tot nu toe heb ik als antwoord eigenlijk alleen maar drogredenen gekregen, terwijl we elkaar zouden kunnen vinden als we er minstens voor zouden zorgen dat we deze nieuwe bevoegdheid gebruiken om enerzijds de focus te leggen op de doelgroepen die op de Vlaamse arbeidsmarkt een extra impuls nodig hebben, en anderzijds als we hier nu echt een signaal geven dat we de bevoegdheid die we nu hebben, ook effectief aanwenden om de lasten op arbeid te verlagen.

Ik heb daarnet bij de eerste tussenkomst grote woorden gehoord: 'historisch, historisch!'. Minister, ik hoop dat u niet de geschiedenis wilt ingaan als de minister die zijn nieuwe bevoegdheid heeft aangewend om de lasten op arbeid te verhogen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Jan Hofkens (N-VA): Collega, mag ik nog even kort reageren op uw verwijzing naar de cijfervoorbeelden? Ik vind het toch niet correct dat u zegt dat tot op heden, buiten drogredenen, daar niet op gereageerd werd. In de commissie hebben wij een aantal van die voorbeelden punctueel beantwoord. We hebben eigenlijk de tijdslijn gemaakt van wat er in uw voorbeelden gebeurt met de langdurig werklozen, en met de loonkost ervan over de periode waarover u het u in uw voorbeelden hebt. Dat hebben we vergeleken met diezelfde tijdslijn voor het systeem waar het vandaag over gaat naar kost toe voor de werkgever, en dan is er geen verhoging in diezelfde periode.

Het enige verschil is dat met onze benadering de competenties in die periode versterkt worden. Maar er is geen loonkostenverhoging. Uiteindelijk, na een bepaalde periode, zal een loonsubsidie uiteraard stoppen, ook in uw systeem. Of gaat u alle langdurig werklozen te eeuwigen dage vrijstellen van socialezekerheidsbijdragen? Wat voor een absurd voorstel zou dat zijn? Op een gegeven ogenblik heeft de maatregel een effect gehad, namelijk: iemand heeft werk gevonden, is aan de slag, heeft die stimulans gekend en wordt dan – dat moet toch de doelstelling zijn – een reguliere werknemer, die dankzij de federale en Vlaamse maatregelen ook structureel goedkoper zal worden tewerkgesteld.

Het is niet juist om te zeggen dat die voorbeelden niet in detail beantwoord zijn. Ik besef dat dit een dovemansgesprek wordt, want ik herhaal mezelf en slaag er niet in om u op een of andere wijze te overtuigen. Misschien moet ik didactisch een andere aanpak nastreven. Maar het omgekeerde geldt ook. We zitten op een verschillende golflengte. Ik begrijp u totaal niet wanneer u blijft zeggen dat die loonkost verhoogt. Uw voorbeelden tonen dat ook helemaal niet aan. *(Applaus bij de N-VA)*

Yasmine Kherbache (sp·a): Laat ik dan op een didactische manier proberen om aan te geven waar u de bal misslaat. Jongeren hebben moeite om aan de slag te raken, omdat ze nog geen ervaring hebben. Vaak wordt er immers ervaring gevraagd. Als ze geen ervaring hebben, komen ze niet aan de bak. Gelukkig hebben we een arsenaal aan maatregelen die erop gericht zijn om jongeren werkervaring aan te bieden: stages, een individuele beroepsopleiding, tijdelijke werkervaring – allemaal instrumenten die erop gericht zijn om de competenties van de jongeren te versterken of om hen werkervaring te laten opdoen.

Als ze dat traject hebben doorlopen, worden ze aangeworven door de werkgever. En wat zeggen wij dan aan die werkgever? Dat we nog een arsenaal aan maatregelen hebben die erop gericht zijn om de loonkost van die jongere te verlagen. Het is niet zo, minister, dat men voor die groep van jongeren die een werkervaringstraject hebben doorlopen, of een individuele beroepsopleiding, of nog een andere competentieversterkende maatregel, de lasten niet gaat verlagen zodra ze aangeworven worden. Dat klopt toch?

Wel, dezelfde logica geldt voor de langdurig werkzoekenden. U zegt terecht dat we moeten inzetten op competentieversterking. Dat traject dat men doorloopt, wordt gefaciliteerd vanuit het beleid. De werkgever wordt daar ook bij geholpen. Maar wat zegt dit ontwerp van decreet zodra de werkgever er verder mee aan de slag wil en die persoon wil aanwerven? Dat het dan wel tot 60 procent duurder zal worden. En dat is fout, tenzij u zegt dat er naast het doelgroepenbeleid, met allemaal loonkostverlagende maatregelen, ook nog een aanwervingsstimulans is. Het is gewoon verkeerd om dat zo ingewikkeld te maken. U verhoogt dus wel de loonkost op het moment van de aanwerving. Als u dat niet ziet, wil dat zeggen dat u de realiteit niet onder ogen wilt zien. Ik vind dat op zich al onrustwekkend.

Jan Hofkens (N-VA): Wat baten kaars en bril als den uil niet zien en wil? We gaan elkaar niet overtuigen, collega Kherbache, spijtig genoeg. U hebt een goede poging gedaan, maar het is niet juist. Er is geen loonkostenverhoging. Ik ga het niet opnieuw herhalen, want ik geef het op wat dat betreft.

U brengt hier een verhaal, en eigenlijk is het zelfs niet eerlijk om het op die manier te presenteren. Die werknemer waar u het over hebt, die na de tijdelijke werkervaring op de arbeidsmarkt komt, is niet meer dezelfde werknemer. Dat is iemand wiens competenties versterkt zijn. Dat is een ander profiel. Die is sterker op de arbeidsmarkt en heeft meer kansen. Dat is een andere benadering dan de uwe.

De doelgroepmaatregelen zijn erop gericht om bijvoorbeeld jongeren sneller aan het werk te krijgen, omdat de analyse daar is dat een extra financiële prikkel kan volstaan om die jongere sneller in te zetten op de arbeidsmarkt en om de handicap bij het begin van de carrière weg te werken. Hier gaat het over een totaal andere doelgroep, waarbij, naast loonkostenvermindering, prioritair moet worden ingezet op versterking van de competenties. Maar goed, het zal toch niet lukken vandaag. I rest my case. *(Applaus bij de N-VA)*

Yasmine Kherbache (sp·a): Geachte collega's, als u de komende maanden discussies zult voeren over het arbeidsmarktbeleid en daarbij geloofwaardig wilt zijn op het vlak van loonkost, dan kunt u hier vandaag niet wetens en willens stemmen voor een forse loonkostverhoging van doelgroepen die het het zwaarst hebben. U kunt dat zo hard ontkennen als u wilt, maar dat zeggen niet alleen wij. Ook de werkgevers vragen uitdrukkelijk en unaniem om een loonkostenverlaging – het staat zwart op wit – en ook de vakbonden.

Het vraagt daarom niet veel politieke moed om tegemoet te komen aan de unanieme vraag van de sociale partners, aan de amendementen die er zijn. Het is een kwestie van politieke wil. Wij hebben nog heel veel werk om te proberen dat te veranderen.

Minister Philippe Muyters: Mevrouw Kherbache, de sociale partners spreken over drie doelgroepen voor RSZ-kortingen: de jongeren, de arbeidsgehandicapten en de 55-plussers. U pikt er hier en daar wat uit. De ene keer bent u het wel eens met de sociale partners, de andere keer niet.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, hoe zijn de drie doelgroepen tot stand gekomen? Waar zijn die voor het eerst verschenen? In het regeerakkoord. Dat was het kader waarmee u naar de sociale partners bent gegaan. Zij gingen akkoord met die drie doelgroepen, mits twee fundamentele bijsturingen, waar zij unaniem om hebben gevraagd: de laaggeschoolde jongeren en de langdurig werklozen. U kunt dat ontkennen, maar het staat zwart op wit. Ik vind dat een heel moeilijke discussie. Mijnheer Hofkens, als advocaat weet u ook dat u het nooit haalt als u tegen het dossier pleit. Het is daarom belangrijk dat we ten minste de feiten erkennen. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Voorzitter, collega's, minister, aangezien de heer Annouri ziek is, ben ik even teruggekeerd naar mijn oude liefde, het arbeidsmarktbeleid.

Ik zal het heldere discours van mevrouw Kherbache niet herhalen. Er is uitgebreid discussie over gevoerd in de commissie.

Ik onderstreep dat we, zeker met de competenties die we door de zesde staatshervorming naar Vlaanderen hebben gekregen, wel degelijk moesten snoeien in het arbeidsmarktbeleid. Daarin volg ik u. Op dat vlak was het, over de partijgrenzen heen, inderdaad de bedoeling om door het bos opnieuw de bomen te zien. Er waren inderdaad veel te veel maatregelen.

U weet – het is toegelicht in de commissie – dat we een aantal bedenkingen hadden bij het afbakenen van die doelgroepen. Uiteraard moet er in een doelgroepenbeleid worden bekeken wie er extra kan worden ondersteund. We hebben een alternatief op tafel gelegd, dat uitgebreid is besproken in de commissie. Ik wil de discussie niet heropenen, mijnheer Hofkens, want ik wil niet dat u vanavond met hoofdpijn naar huis gaat. Maar ik vind dat er een aantal gaten zitten in dat doelgroepenbeleid.

Mevrouw Kherbache, misschien kan het u op dat vlak wat verlichten. Laat ons kijken hoe dit in de praktijk zal werken. Laat ons kijken naar de resultaten. Ik ben er samen met u van overtuigd dat er een aantal haken en ogen zitten in dit doelgroepenbeleid die op termijn naar boven zullen komen. Dan zal het opnieuw aan ons zijn. U hebt daarover, collega, fantastisch werk geleverd. Als ik de onderbouw van uw amendementen zie, dan mag u trots zijn op het parlementaire werk dat u hier vandaag en ook in het verleden hebt afgeleverd in de commissie. Ik ben er samen met u van overtuigd dat we het doelgroepenbeleid van deze Vlaamse Regering zullen moeten bijsturen. De effecten die u beschrijft, zijn ook de effecten die wij verwachten van dit doelgroepenbeleid. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Ik heb getwijfeld of ik nog zou reageren, maar ik kan niet anders dan nog een reactie geven, hoewel ik besef dat die geen invloed zal hebben op het stemgedrag van de oppositie. Ik wil echter nog een poging doen.

Mevrouw Kherbache, we verschillen al maanden van mening en we weten dat ook van elkaar. Ik heb dan ook niet de intentie om u te overtuigen en u hoeft ook geen moeite te doen om mij te overtuigen. Ik wil wel nog eenmaal benadrukken wat hier voorligt.

Dit ontwerp van decreet is een onderdeel van een totaal banenpact. We beginnen met de RSZ-korting, dan volgt het kwalitatieve luik met enerzijds de werkervaring en anderzijds de opleiding en tot slot is er het duaal leren. Wat het duaal leren betreft, zit ik met minister Crevits op het goede spoor met het oog op die fundamentele hervorming, na de advisering van de sociale partners.

Ook wat de werkervaring betreft, ben ik niet stil blijven zitten. We hebben al een aantal zaken gerealiseerd. Zo hebben we WEP-plus vervangen door de tender intensief werkplekleren. Dat is een eerste belangrijke stap.

Verder is er de conceptnota over werkervaring en de conceptnota over de plaatselijke werkgelegenheidsagentschappen die nog moet worden goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

Wat de opleiding betreft, vragen de sociale partners tijd tot dit voorjaar. Ik heb geantwoord dat ik graag het tripartite-overleg met de sociale partners verder wil aanpakken.

Tot slot ligt vandaag een ontwerp van decreet over de RSZ-korting voor. Ik ben blij met de duidelijke steun van de meerderheid voor de vereenvoudiging die hier wordt doorgevoerd. Ik begrijp uw amendement dat nergens de loonkost mag worden verhoogd maar wanneer nergens de loonkost mag worden verhoogd, dan moeten we de 38 maatregelen die vandaag bestaan over RSZ-korting behouden. Zo niet, zal men er hier en daar wel eentje hebben die de RSZ verhoogt. En dat kunnen we niet doen.

Ik was op bezoek bij een groot bedrijf dat gebruikmaakte van een van de andere RSZ-kortingen, en die pleitte ervoor om ook die andere te behouden. We zullen al die 38 maatregelen moeten behouden omdat anders de loonkost verhoogt, en dat is niet de bedoeling. Zoals mevrouw Talpe zei, moeten we keuzes durven te maken. Toen ik dat uitlegde aan de mensen uit dat bedrijf, begrepen ze dat ook. We maken keuzes waar ikzelf en de meerderheid voor 100 procent achter staan.

Zoals de heer Bothuyne al zei, moeten we de uitvoeringsbesluiten nog verder uitwerken. We doen dat in overleg met de sociale partners. Ik probeer ook om met alle opmerkingen van de sociale partners rekening te houden. Elke vraag naar iets meer op de ene plaats betekent echter wat minder op de andere plaats. Mevrouw Kherbache, u zegt dat ik de sociale partners niet volg die een verschil vragen tussen laag- en middelgeschoold. Ik heb in de commissie en in het parlement gezegd dat ik het voorstel van de sociale partners zal honoreren, maar dit hoort thuis in een uitvoeringsbesluit. Ik ben het met u eens dat ik niet altijd luister naar de sociale partners, maar als ik u goed heb begrepen, doet u dat ook niet.

U zegt ook dat ik niet goed luister naar de sociale partners wanneer het gaat over een aanwervingsstimulans. Ik heb in de commissie en in het parlement al herhaaldelijk gezegd dat ik die aanwervingsstimulans binnen het kwalitatieve luik als een onderdeel van een totaal traject voor langdurige werklozen zal doorvoeren. Ik ga er nog altijd van uit dat werkgevers nooit iemand aanwerven als gevolg van een lage loonkost, maar altijd vanuit de competenties van die persoon.

U spreekt over studies. Ik heb dat ook gezegd in de commissie, maar u hebt alles herhaald, dus ik zal ook enkele dingen herhalen. Ik heb hier een studie van het The Institute for the Study of Labor (ISA) in Bonn. Ze hebben de evaluatiestudies uit zeer veel landen vergeleken en daaruit blijkt dat bij langdurig werklozen het grootste effect kan worden gevonden in opleidingsprogramma's en competentieversterkende designs. Dat is nu net wat ik wil.

Mevrouw Kherbache, u maakt vergelijkingen die er geen zijn. De langdurig werkloze krijgt vandaag niet de kans om een stage te doen of te worden aangeworven

in een bedrijf, zelfs niet met een lage loonkost. Die komt in veel gevallen niet in een individuele beroepsopleiding (IBO), want daarom blijven er zoveel langdurig werklozen. Ik wil wie in twee jaar tijd een traject naar een job kan krijgen, eerst met andere maatregelen en uiteindelijk met een IBO met een contract van onbepaalde duur – of in bepaalde gevallen van bepaalde duur – naar een job brengen. In die job werft de werkgever die persoon aan omdat hij iets kan en kent waar de werkgever voor wil betalen, niet omdat het gesubsidieerd is, maar omdat die persoon de competenties in zijn tweejarig traject heeft opgedaan. Dat is een fundamenteel verschil.

Ik ben het eens met de heer Rzoska. Laat ons het doen in de praktijk, we moeten ons die tijd gunnen. Ik ben ervan overtuigd dat dit een andere aanpak is dan in het verleden. Laat ons allemaal hopen dat we een beter resultaat zullen hebben dan tot nu toe het geval was.

Mevrouw Kherbache, de sociale partners hebben ook gezegd dat ze werken met die drie doelgroepen. U hebt gezegd dat ze dat doen omdat het al in het regeerakkoord staat. Ze hebben de kans gehad om bijsturingen voor te stellen. Ze hebben twee keer herhaald dat ze van hieruit werken.

Dan uw vijf amendementen. Ik had het al over de non-profit. Met de loonkostnorm ben ik het fundamenteel niet eens omdat je dan de bestaande 38 doelgroepmaatregelen moet bewaren. Een loonkostvermindering is niet voor iedereen de oplossing, integendeel. De laaggeschoolde extra absoluut, maar dat doen we niet hier, dat kan gerust in de uitvoeringsbesluiten. Daarmee heb ik op de juiste manier gereageerd op uw amendementen.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, de discussie gaat inderdaad voortduren over een aantal zaken. Wat mijn fractie hier en in de amendementen bepleit, is een samenhangend geheel van een beleid gericht op competentieversterking en lastenverlaging op arbeid. Het is de essentie dat het een combinatie is van de twee en dat er geen enkel excuus is om de nieuwe Vlaamse bevoegdheden te gebruiken om de lasten op arbeid te verhogen. Dat moeten we te allen prijze vermijden.

Voor de intellectuele eerlijkheid van het debat: dit is geen pleidooi om alle 38 doelgroepmaatregelen te behouden, helemaal niet. Je kunt een kap zetten, maar de maatregelen an sich kun je perfect rationaliseren. Het is geen pleidooi voor het behoud van het verleden, het is voor het beter organiseren van de toekomst van het arbeidsmarktbeleid, maar meer nog om werkzoekenden een betere toekomst te kunnen garanderen.

Minister Philippe Muyters: Ik heb toch nog twee bemerkingen. Ik heb u de hele tijd horen zeggen om de doelgroepenkorting uit te breiden. Uitbreiden naar de social profit, uitbreiden naar de langdurig werklozen, uitbreiden naar hier, uitbreiden naar daar, maar nergens een verlaging of de kans dat er een verlaging bij iemand teweeg wordt gebracht. Het mag niet. Uw amendement laat dat niet toe. U moet mij dan eens zeggen waar u het budget haalt. Het klopt niet meer. Als u de doelgroep vergroot, dan hebt u daar geld voor nodig, mevrouw Kherbache. Zegt u dat u zult schrappen voor de jongeren? Zegt u dat de tussenkomst voor anderen zult verlagen? Bespaart u op de kwalitatieve normen? Neen, u doet dat er bovenop. Dit is niet juist, mevrouw Kherbache. Uw eigen amendement klopt niet meer met wat u zegt. 38 doelgroepmaatregelen van vandaag moeten behouden blijven als u een loonnorm inzet waarbij niemand een stijging van de loonkost heeft.

Yasmine Kherbache (sp·a): Minister, toen u de bevoegdheid niet had, zei u dat u wel de middelen had. U zwaaide toen met de 125 miljoen euro die u had om in het kader van het competitiviteitspact de loonkost te verlagen. Helaas kan ik dat niet, zei u, omdat u de bevoegdheid niet had. Nu hebt u de bevoegdheid en u

had extra middelen. Die middelen hebt u geschrapt en uitgesteld. Dat is een foute keuze, maar die discussie hebben we al gehad. Nu zeggen dat het voor u onmogelijk is om in ieder geval een lijn aan te houden van zeker geen lasten te verhogen, is ronduit verkeerd. Ik denk dat u het amendement gewoon verkeerd leest. U kunt rationaliseren binnen een kader, maar u kunt er tegelijk voor zorgen – net zoals men met overgangsmaatregelen doet – dat de loonkost in ieder geval niet wordt verhoogd.

Minister Philippe Muyters: We kunnen natuurlijk de hele begrotingsbespreking gaan doen. Wij hebben 125 miljoen euro uitgesteld, niet afgeschaft, gedurende een aantal jaren om ervoor te zorgen dat het budget in evenwicht wordt gebracht of dichter bij het evenwicht wordt gebracht. U vindt dat duidelijk niet nodig. U zou ergens anders bespaard hebben. Ik weet niet waar, maar ergens anders. Of u zou de schuld voor de toekomst met 125 miljoen euro hebben verhoogd. Dat kan ook. Dat zijn de keuzes die deze regering niet heeft gemaakt. Zoals u zegt, zullen we fundamenteel van mening blijven verschillen.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet.

De door de commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 607/3)

– De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op artikel 4. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 607/4)

De stemmingen over de amendementen en over het artikel worden aangehouden.

Er is een amendement tot vervanging van artikel 5. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 607/4)

De stemmingen over het amendement en over het artikel worden aangehouden.

– Artikel 6 wordt zonder opmerkingen aangenomen.

Er zijn amendementen op artikel 7. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 607/4)

De stemmingen over de amendementen en over het artikel worden aangehouden.

– De artikelen 8 tot en met 31 worden zonder opmerkingen aangenomen.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 10 en 17 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten
– 608 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het ontwerp van decreet tot wijziging van artikel 10 en 17 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten.

De algemene bespreking is geopend.

Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, ik denk dat alles in de commissie vlot is verlopen. We hebben het ontwerp van decreet leuk en goed kunnen toelichten. We schrappen hiermee opnieuw administratieve overlast en maken het eenvoudiger voor iedereen die aan handel wil doen in deze sector.

De voorzitter: Vraagt nog iemand het woord? *(Neen)*

De algemene bespreking is gesloten.

Artikelsgewijze bespreking

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp van decreet. (Zie *Parl.St.* Vl.Parl. 2015-16, nr. 608/1)

– De artikelen 1 tot en met 3 worden zonder opmerkingen aangenomen.

De artikelsgewijze bespreking is gesloten.

We zullen straks de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet houden.

ACTUALITEITSDEBAT over de uitvoering van het masterplan voor de hervorming van het secundair onderwijs
– 3 (2015-2016)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is het actualiteitsdebat over de uitvoering van het masterplan voor de hervorming van het secundair onderwijs.

Het debat is geopend.

Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, dames en heren, minister-president, minister van Onderwijs, vandaag hebben we echt met u te doen, heel oprecht. De sp.a-fractie leeft met u mee omdat we oprecht bezorgd zijn over de toekomst van het Vlaams onderwijs. We hebben nood aan een ingrijpende en duurzame hervorming van het secundair onderwijs, op maat van alle talenten en alle interesses van alle kinderen in Vlaanderen. De doelstelling van een duurzame hervorming van het secundair onderwijs over de partijgrenzen heen is sterke leerlingen nog sterker maken en zwakke leerlingen echt sterk maken om ze een toekomst te bieden. Dat is ooit begonnen met Accent op Talent met voormalig minister Vanderpoorten en wordt vandaag herhaald in het regeerakkoord. We willen hun een toekomst geven in onze samenleving als burger en een toekomst op onze arbeidsmarkt om onze economie te doen groeien.

Ja, de analyses zijn bekend. Ons onderwijs doet het goed. We staan aan de wereldtop als we onze 15-jarigen laten lezen, laten rekenen en wetenschappelijke

inzichten laten verwerven. Maar – en dat moet ons allemaal bezorgen – we stagneren en gaan zelfs achteruit. Bovendien studeert 12 procent van onze jongeren af zonder diploma, zonder getuigschrift. Dat is een ongelooflijk probleem, uiteraard voor de jongeren zelf omdat dit hun toekomstkansen hypothekeert, maar ook voor de hele samenleving en de hele economie. Een ander probleem is dat we in ons onderwijs goed gemiddeld presteren, maar dat de kloof tussen de toppresteerders en de leerlingen die het wat moeilijker hebben, schrikbarend groot is. De analyse is gekend en gemaakt, het kader voor een oplossing ook. Althans dat dachten wij.

Minister, u hebt sinds uw aantreden heel erg duidelijk gemaakt dat u het onderwijs niet alleen zou hervormen. U hebt daar gelijk in. Onderwijs hervorm je alleen maar als je iedereen mee hebt, alle stakeholders, leerkrachten, leerlingen, ouders, directies en in dit geval zelfs werkgevers en vakbonden. Er was een draagvlak voor een ingrijpende hervorming en die was neergeschreven in het masterplan secundair onderwijs. Dat is onder de vorige regering – soms wel een beetje met de ijzers – tot stand gekomen en door deze regering gehonoreerd. U zei dat u daarbij doelgericht te werk zou gaan en stapsgewijs. U wilde mogelijkheden geven aan scholen om hun invulling te geven zodat het echt aangepast is aan het traject en de omgeving van leerlingen met een regionale spreiding. Bij een onderwijshervorming hebben we het niet in de eerste plaats over structuren, maar over de toekomst van alle kinderen. Die principes staven inderdaad het masterplan. De doelstelling is heel simpel: elk talent van elk kind maximaal prikkelen om elk kind de juiste studiekeuze te laten maken.

Deze doelstellingen en principes zijn breed gedragen. Ik geef enkele voorbeelden. Vandaag geeft de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) een opinie die zegt dat scholen op het terrein op dit moment bezig zijn om de hervorming in de steigers te zetten. Ze organiseren zich als domeinscholen met een bredere eerste graad om kinderen op 14 jaar een duurzame en goede keuze te laten maken. Lieven Boeve en Raymonda Verdyck, constructieve maar soms ook kritische waarnemers en partners in het onderwijsdebat, lieten begin september nog weten dat de invoering van het nieuwe systeem vanaf het schooljaar 2018 een goede zaak was en dat het zelfs vroeger mocht omdat er echt nood aan is. Het ouderpanel van de Koning Boudewijnstichting kwam tot aanbevelingen die heel erg stroken met wat in het masterplan staat. Voka riep in 2013 al op om snel door te zetten met die hervorming van het secundair onderwijs omdat onze arbeidsmarkt meer technische profielen nodig heeft.

Breed gedragen dus, maar helaas, mevrouw Rutten, heeft het er alle schijn van dat het draagvlak niet breed genoeg is.

Groot was onze verbazing bij de noodkreet die de liberale partijvoorzitter deze ochtend slaakte, over de hervorming van dat secundair onderwijs: de gesprekken liggen stil, en erger nog, het is onzin. De vraag die we ons dan moeten stellen, voorzitter, politiek en maatschappelijk, is: is dit een splinterbom die duizenden slachtoffers dreigt te maken, namelijk de kinderen in ons onderwijs? De vraag is dan ook heel simpel: minister, hoe serieus meent u het met de hervorming van ons onderwijs? Hoe in godsnaam gaat u alle partners in uw regering mee aan boord krijgen? Hoe denkt u dat dat in 2018 effectief gerealiseerd kan zijn?

Voor ons zijn dat vele vragen, voor die duizenden leraars en ouders zijn dat vele vragen, voor u hopelijk een weet. Alvast één geruststelling, minister, in deze ongetwijfeld moeilijke tijden voor u: op sp.a kunt u rekenen voor een goede hervorming van ons secundair onderwijs. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, ik dacht: er komt rust in het onderwijs. Ik denk dan ook dat we de debatten over het onderwijs in alle rust moeten voeren. Voorzitter, daarom vraag ik om niet onderbroken te worden.

Ik ben verrast dat ik vandaag hier sta, want we waren zeer intens aan het werken om de hervorming, de modernisering van ons secundair onderwijs te operationaliseren en te concretiseren, om ons secundair onderwijs, en bij uitbreiding ons volledig onderwijs, te versterken en om alle leerlingen, àlle leerlingen, te laten excelleren.

Ons onderwijs is vandaag goed, zoals collega Gennez heeft gezegd. Wij hoeven ons collectief geen onderwijsdepressie aan te praten dat we de laatsten van de wereld zijn. Neen, we doen het goed, maar, voor degenen die zouden denken dat de N-VA niets wil veranderen, we weten dat er een aantal pijnpunten zijn. Die pijnpunten willen we oplossen met doelgerichte en concreet uitvoerbare maatregelen.

Dat wil dus niet zeggen dat we gaan voor een gigantische structuurhervorming à la vernieuwd secundair onderwijs (vso). Voor wie niet goed weet wat dat was: vso was een dure, onorganiseerbare structuurhervorming die de kwaliteit geen goed heeft gedaan. Maar wat dan wel? Wel, een aantal concrete maatregelen, ook in het basisonderwijs, geen big bang. Collega Kris Van Dijck en ook de vorige minister-president hebben het nog gezegd: geen big bang in het onderwijs! Wel concrete maatregelen, zoals wetenschap en techniek in het basisonderwijs. Collega's, eindelijk, eindelijk zullen tso en bso de waarde krijgen die ze hebben, namelijk dat in het basisonderwijs wetenschap en techniek op dezelfde gronden worden bekeken als Nederlands en wiskunde. Eindelijk! Eindelijk gaan we het getuigschrift basisonderwijs laten getuigen van waar het voor dient. Van wat getuigt dat? Waarvoor staat het? We gaan de interdiocesane proeven gebruiken om een ijkpunt te hebben.

We gaan inzetten op de lerarenopleiding. Want, collega's, wij gaan het niet doen, het zijn de leraren die het gaan doen. Voor hen moeten we specifieke maatregelen nemen. Collega Celis heeft al een aantal keer op die nagel geklopt.

We gaan tso en bso waarderen. Ik heb het al gezegd, maar ik kom er nog eens op terug. In de eerste graad gaan we wetenschap en techniek opnemen in de basisvorming. Deze regering gaat zeggen dat wetenschap en techniek een basis is voor iedereen, voor iedereen! Daar gaat het over, collega's! In het regeerakkoord staat ook dat we in tso- en bso-scholen gaan investeren in de infrastructuur zodat mensen bewust en actief kiezen voor dat tso en bso.

Het gaat over inhoud, collega's, niet over ballonnetjes. Inhoud, daar gaat het over. Om die reden is er ook het debat van de eindtermen. Er is geen fundamentelere inhoud dan dat! De minister heeft dat samen met het parlement op gang getrokken. We gaan daarmee voort.

Oriëntering van leerlingen, daar gaat het toch over? Zit iedereen op de plaats waar hij hoort te zitten? Kijken we naar de interesses van leerlingen? Houden we rekening met hun capaciteiten? Wel, die oriëntering start in het basisonderwijs. We trekken het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) er mee in, met de audits. Mevrouw Krekels en mevrouw De Meulemeester zijn daar heel intens mee bezig. Er is de oriënteringsproef op het einde van het secundair onderwijs, om aan te geven dat jongeren geen kansen verspelen en niet onnodig blijven ronddwalen in een richting waar ze niet gedijen. Slechts 27 procent van de studenten die starten met hoger onderwijs haalt de eindmeet. Laat ons daar concreet op inzetten.

Het kluwen van alle studierichtingen in het secundair onderwijs. Ik hoor heel de tijd spreken van 'zoveel interkabinettenwerkgroepen (IKW's)' en 'wat gebeurt daar?' Het vraagt tijd om dat kluwen te ontwarren en om rekening te houden met die screening. Dat gaat niet van de ene dag op de andere. De N-VA wil naar buiten komen met iets dat afgewerkt is, afgerond, organiseerbaar en effectief duidelijk.

Het zal u niet verbazen dat ik toch nog even begin over het Nederlands. Kinderen die niet het Nederlands als thuistaal hebben, hebben drie keer meer kans om ongekwalificeerd uit te stromen. Daar willen wij ook op inzetten met een taalbad en met taalscreening. Laat ons daarop inzetten.

Collega's, wat wij nodig hebben in ons secundair onderwijs en in de totaliteit van ons onderwijs, is een onderwijs dat voortbouwt op de goede dingen die er zijn. Tene quod bene! Geen big bang! Geen eenheidsworst, maar gerichte maatregelen. Ik hoop dat we in die constructieve, doelgerichte en inhoudelijke sfeer kunnen voortwerken. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Collega's, waar we vandaag over debatteren, dat is zo essentieel! Wat doen wij aan die grote groep jongeren, zeker in onze steden, die de school verlaten zonder diploma en dus onvoorbereid aan het leven moeten beginnen? Welke maatregelen moet de Vlaamse Regering nemen om die jongeren onderweg niet te verliezen?

Toen ik deze morgen de voorpagina van de krant zag, dacht ik: nee, niet opnieuw! Niet opnieuw geruzie en politieke profilering op de kap van ons onderwijs, onze leerkrachten, onze scholieren. Niet opnieuw geroep zonder daadkracht, zoals de vorige regering hierover al vijf jaar ruzie heeft gemaakt, op een dossier waar leerkrachten, leerlingen en hun ouders nu echt oplossingen verwachten. Niet weer verwarring, chaos en onzekerheid voor iedereen die bij ons onderwijs betrokken is.

Het is echt niet zo moeilijk, beste collega's van CD&V, de N-VA en Open Vld. De analyse van de uitdagingen voor ons Vlaamse onderwijs is al tot in den treure gemaakt en iedereen deelt ze: we hebben goed onderwijs met leerkrachten die elke dag het beste van zichzelf geven. Maar er zijn een aantal knelpunten waar we echt iets moeten aan doen. Een veel te grote groep leerlingen – zeker in onze steden – verlaat de school zonder diploma. Iedereen is het daarover eens. Jongeren raken gedemotiveerd omdat ze geen studierichting kiezen op basis van hun talenten en interesses, maar op basis van hun afkomst. Ze zijn sociaal bepaald. Iedereen deelt die analyse. En de kwaliteit van ons onderwijs is nog steeds goed, maar dalend. Niet wij zeggen dat, de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) zegt dat.

Ook de oplossingen zijn ook duidelijk. Groen, maar ook de OESO in een zeer recent en duidelijk rapport over het Vlaamse onderwijs, zegt: ga de strijd tegen schooluitval aan door versterking van de kleuter en het lager onderwijs. We zijn het daarmee eens, we moeten dat doen. Maar de OESO zegt ook zeer duidelijk: stel de studiekeuze van leerlingen uit zodat ze positief en gemotiveerd kiezen. En doe iets aan het watervalsysteem. Want het foute idee dat in de hoofden van de mensen leeft, dat er een hiërarchie is tussen richtingen, dat aso beter zou zijn dan tso en bso, moet verdwijnen. Dat moet uit de hoofden van de mensen en wij moeten daar iets aan doen.

Maar in plaats van de aanbevelingen van de OESO ter harte te nemen, maakt deze Vlaamse Regering nog maar eens ruzie. En, minister-president, in plaats van met één duidelijke visie te spreken, uit één mond, zoals een regering die naam waardig hoort te doen, horen wij spreken met drie tongen en vanuit drie visies.

Eén, de elitescholen van de N-VA, een N-VA die het watervalsysteem wil laten bestaan en niet wil aanpakken. Twee, de afgezwakte 'modernisering' van minister Crevits gebaseerd op een draak van een politiek compromis uit de vorige legislatuur. En het 'speedy pass'-onderwijs van Gwendolyn Rutten dat sterke kinderen al vanaf tien jaar in aparte modules wil zetten.

Dat zijn drie stemmen, drie visies, waarbij de N-VA zegt: er is een masterplan maar we trekken er ons geen moer van aan, voor ons is het veel belangrijker wat er in de atomaschriftjes staat. *(Rumoer)*

CD&V zegt: er is een masterplan en we gaan het uitvoeren. En Open Vld zegt: er is een masterplan en we gaan het openbreken. Dat kan niet, minister-president, dat kan niet voor een Vlaamse Regering.

Groen wil op korte termijn zeer duidelijke taal, minister. Of uw regering komt voor de paasvakantie met een duidelijke visie, goedgekeurd en gedragen door de hele Vlaamse Regering of we halen het dossier uit de handen van de regering, naar het parlement. Groen wil oplossingen. Deze chaos en dit geruzie moet stoppen. Onderwijs is zo fundamenteel, u hebt een verpletterende verantwoordelijkheid. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Kathleen Helsen (CD&V): Voorzitter, minister, minister-president, er is al heel veel van gedachten gewisseld over het masterplan onderwijs, over de hervorming van het secundair onderwijs, over de modernisering van het onderwijs, en zopas hebben ouders zich in de diepte uitgelaten over de hervorming van het secundair onderwijs. Daar is niets mis mee. Voor ons is het geen enkel probleem om vandaag nog eens te stellen waar het op staat. Ik zal het onmiddellijk hebben over de feiten.

De collega's hebben er al bij stilgestaan. Onze onderwijsresultaten zijn goed. We hebben kwalitatief sterk onderwijs, maar we zien dat we achteruitgaan op verschillende vlakken. Het is niet enkel en alleen een achteruitgang ten opzichte van onszelf, maar ook ten opzichte van andere regio's. Zowel de zwakpresterende als de sterkpresterende leerlingen gaan achteruit. Dat is een oranje knipperlicht dat er ons moet toe dwingen om te bekijken hoe we deze achteruitgang kunnen aanpakken.

We stellen ook vast dat de overgang tussen het basis- en het secundair onderwijs niet altijd even vlot verloopt. We zien dat de ongekwalificeerde uitstroom nog altijd te groot is. We moeten dat aanpakken. We zien dat er nog steeds negatief gekeken wordt naar de tso- en bso-opleidingen die sterk en goed zijn, en die onze arbeidsmarkt enorm nodig heeft. Die herwaardering moeten we realiseren.

Daarom werd er een masterplan opgemaakt. Dat werd in de vorige legislatuur goedgekeurd door CD&V, de N-VA en sp.a. Het regeerakkoord werd mede ondertekend door Open Vld.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): Ik ben het absoluut eens met mevrouw Helsen, er zijn akkoorden gesloten die de basis vormen voor de hervorming. Ik vraag me af wat u vindt van de demarche van uw collega's van Open Vld. Ze zeggen eigenlijk dat dit een vodje papier is. Dat ze een regeerakkoord gesloten hebben waar ze niet mee over onderhandeld hebben, dat wisten we al. We wisten nog niet dat ze het niet hadden gelezen en toch ondertekend. Hoe ziet u de realisatie van die hervorming?

Kathleen Helsen (CD&V): Mevrouw Gennez, het masterplan is duidelijk. In het masterplan staan 25 duidelijke doelen vooropgesteld, zowel met betrekking tot het secundair onderwijs als tot het basisonderwijs. We hebben in het masterplan niet alleen de doelen bepaald, maar ook vastgelegd welke concrete maatregelen we willen nemen.

Ik kan u zeggen dat diverse maatregelen reeds uitgevoerd zijn, dat er heel wat in voorbereiding zijn en dat het belangrijk is dat we dit masterplan verder uitrollen.

We hebben ook heel duidelijk kunnen vaststellen dat er een duidelijke ondersteuning is voor de uitvoering van dit masterplan. Zowel onderwijskundigen als de scholierenkoepel hebben heel duidelijk te kennen gegeven dat ze het belangrijk vinden dat het masterplan uitgevoerd wordt. Wij zullen ons daar ook voor blijven inzetten.

Momenteel zijn we binnen de meerderheid reeds meerdere weken in overleg. We zijn vragende partij om dat overleg voort te zetten. We willen daarbij heel duidelijke doelen vooropstellen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Mevrouw Helsen, ik wil u toch even herinneren aan wat er vandaag is gebeurd. Iedereen van de meerderheid rammelt hier nu een lesje af en doet alsof er geen vuiltje aan de lucht is, maar ik heb mevrouw Rutten toch horen zeggen, zelfs daarnet nog in Villa Politica, dat als er geen aanpassingen zijn, ze dit masterplan niet zal ondertekenen.

U bent hier nu het masterplan aan het uitleggen en aan het verbeteren, maar u vergeet dat een regeringspartij, een coalitiepartner van u, zegt dit niet te willen uitvoeren of ondertekenen. Ik weet niet wat u eigenlijk aan het zeggen bent, mevrouw Helsen. *(Applaus bij Groen en bij sp.a)*

Kathleen Helsen (CD&V): Mevrouw Meuleman, ik ben aan het zeggen dat ik heel duidelijk vooropstel wat de feiten zijn en dat we duidelijke akkoorden hebben gesloten. Daar staat in dat het masterplan gerealiseerd wordt. We zijn binnen de meerderheid volop aan het bekijken hoe we het verder zullen uitrollen. Wij vinden het belangrijk dat de doelen die vooropgesteld zijn, ook behouden blijven. We moeten ze goed voor ogen blijven houden.

Ik heb al gezegd wat een belangrijk doel is: de degelijke vorming die elke leerling moet krijgen in het secundair onderwijs, maar ook een heel duidelijke oriëntering en begeleiding van elke leerling binnen dat onderwijs.

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik heb het beeld vorige legislatuur moeten gebruiken en ik moet het nu opnieuw gebruiken: de Titanic zonk en het orkest speelde voort.

Dat is nu weer aan het gebeuren. Dat kan niet. Dat willen de leerkrachten niet. Ons onderwijs is meer waard. Er moet een duidelijke visie komen van de Vlaamse Regering met één standpunt, uit één mond. Zo regeren regeringen. Zo niet, is dit geen Vlaamse Regering, maar een kleuterklas, een verdeelde ploeg en daarmee kunnen wij niet verder. *(Applaus bij Groen en sp.a)*

Joris Vandenbroucke (sp·a): Mevrouw Helsen, u bent u al de tweede eminente onderwijsspecialist van de meerderheid die bewijst de dossiers goed te kennen. Net zoals de heer Daniëls hebt u mooi de krachtlijnen geschetst van het masterplan. We zijn het daar uiteraard over eens. U hebt er nog aan toegevoegd wie het er allemaal mee eens is in het parlement, in de regering en buiten het parlement.

Het probleem is natuurlijk dat uw coalitiepartner, Open Vld, het niet eens is met dat masterplan! Ik heb gehoord en gelezen wat mevrouw Rutten zegt, namelijk dat haar partij geen handtekening zet onder dit masterplan – uiteraard heeft ze dat anderhalf jaar geleden wel al gedaan, maar dat vergeten we voor het gemak even. Mevrouw Rutten zegt dat ze het fundamenteel oneens is met dat masterplan. Ze werpt nu een aantal ballonnetjes op: meer differentiatie in het lager onderwijs en een 'viermaal vier'-systeem.

Blijkbaar is er al heel lang overleg binnen de meerderheid. Liggen die ideeën op tafel? Ik heb ze nog niet gezien. Ik heb de minister-president vandaag horen

zeggen dat ook hij nog geen ideeën van de liberalen op de regeringstafel heeft zien liggen. U bent al anderhalf jaar bezig, mijn vraag is dan ook heel eenvoudig. Hebt u kennis van de voorstellen van Open Vld en in welke mate zijn ze compatibel met het masterplan, dat de partij mee heeft ondertekend? *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Kathleen Helsen (CD&V): U geeft differentiatie als voorbeeld. En ja, dat is opgenomen in het masterplan, we zijn het erover eens dat differentiatie meer dan ooit belangrijk is. We willen net op dat punt het verschil maken: meer differentiatie in het secundair onderwijs willen wij heel duidelijk realiseren. Het is opgenomen in het masterplan, het is er een belangrijk onderdeel van. We willen binnen de eerste graad de verkennende oriënterende rol ten volle laten spelen en differentiatie is daar een heel belangrijk element van. *(Opmerkingen van Joris Vandenbroucke)*

Ook dat, ook de differentiatie binnen het lager onderwijs staat in het masterplan! Het is er heel duidelijk in opgenomen. We zijn het er met de meerderheid unaniem over eens dat het cruciaal is. Niemand stelt in vraag dat we moeten bekijken hoe we via een proeftuin in die derde graad van het lager onderwijs in de toekomst die differentiatie kunnen doorvoeren, op welke manier dat binnen het basisonderwijs kan worden gerealiseerd. Dat staat in het masterplan. Dat heeft uw fractie mee goedgekeurd en daar staan we binnen de meerderheid ten volle met zijn allen achter.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik wil u toch eens confronteren met een passage uit het masterplan die over het basisonderwijs gaat. We willen de "differentiatie-inspanningen in het hele basisonderwijs consolideren en waar nodig versterken, zowel binnen als buiten de klas en zowel remediërend als uitdagend. In de 3de graad BaO wordt de differentiatie nog versterkt door de sterke leerlingen meer uit te dagen en de zwakkere leerlingen de kans te geven de eindtermen te behalen". Dat staat letterlijk in het masterplan.

Er moet me vandaag iets van het hart. Er zijn hier zonder uitzondering mensen op het spreekgestoelte komen staan die ook de bijeenkomsten van de interkabinettenwerkgroepen en de meerderheidsoverlegmomenten met heel veel inzet en heel veel dossierkennis mee begeleiden. Ik zal niet aanvaarden dat wat we inhoudelijk op dit ogenblik met veel ernst aan het voorbereiden zijn, wordt weggezet als politieke spelletjes, en ik ben er bijzonder ongelukkig over dat vandaag een partijvoorzitter in de krant de indruk gaf dat ze met nieuwe voorstellen komt die in geen enkel plan staan, want het gros van die voorstellen staan erin. Laten we dus alstublieft niet spelen. *(Applaus bij CD&V)*

Caroline Gennez (sp·a): Voorzitter, ik ben het uiteraard eens met het citaat van de minister. Dat klopt als een bus. We moeten dan vaststellen dat ze bij Open Vld bij het ondertekenen van het regeerakkoord niet alleen dat document niet hebben gelezen, maar dat ze ook het masterplan niet hebben gelezen, waarop ze dan nu zo'n harde kritiek geven. Dan is de vraag: wat wil men nu eigenlijk? Differentiatie in het basisonderwijs is inderdaad mogelijk. In tweets zegt mevrouw Rutten helemaal achter de aanbevelingen van het ouderpanel te staan dat de minister organiseert. Wel, die aanbevelingen zijn nogal duidelijk. Men gaat voor een brede eerste graad, met domeinscholen, met een definitieve studiekeuze op 14 jaar, met een herwaardering van tso en bso en dus een afschaffing van die vormen aso, bso en tso. En wat zegt Open Vld? Weet u wat, beste ouders? Aso, bso en tso, laat dat maar bestaan. Weet u wat, beste ouders? Die brede eerste graad, dat is voor ons niet belangrijk: wij willen vier-maal-viermodules. Dat zijn zestien jaar, dat is heel veel. Collega's, de voorstellen van

Open Vld zijn niet compatibel met het masterplan, tenzij ze het niet hebben begrepen of niet gelezen.

Mevrouw Rutten, ik zou één oproep willen doen. U hebt zeer constructieve collega's: de heer De Ro en mevrouw Brusseel denken dag na dag mee na in de commissie over hoe we die noodzakelijke hervorming van dat secundair onderwijs kunnen realiseren. Er is veel overeenstemming, maar wat u nu doet, is heel het onderwijsveld ongerust maken. U gedraagt zich als een pyromaan op een hooizolder. We hebben met al deze partijen en met heel veel maatschappelijke stakeholders, met de netten, met de vakbonden, met de werkgevers, een steil trapje beklommen, heel moeizaam. Nu zouden we inderdaad het comfort moeten vinden om dat ook uit te rollen. Daar wacht men op. Als u echter met één vingerknip zegt dat het eigenlijk maar om te lachen was, dan lacht u eigenlijk al die tienduizenden leraars, die honderdduizenden ouders en die miljoenen leerlingen in hun gezicht uit. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Gennez, bedankt. Ik ben het eens met een deel van uw betoog, maar ik wil u toch op één punt corrigeren, tenzij ik u verkeerd heb begrepen. Het masterplan dat we in de vorige legislatuur hebben goedgekeurd, was geen socialistische eenheidsworst. Het was ten eerste niet een plan van de socialisten alleen, maar van de drie partijen die in de regering zaten. Ten tweede was het ook geen eenheidsworst.

Als u vandaag zegt dat we naar een brede eerste graad gaan, zoals die ooit werd geformuleerd, dan kan ik u zeggen: dat wordt het niet! Het masterplan betekent: differentiëren en oriënteren. Dat is wat collega Helsen heeft gezegd en zo gaan we dat uitvoeren. U moet dus ook het masterplan correct citeren.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

Björn Rzoska (Groen): Af en toe vraag ik mij af, onder deze glazen stolp die, nu het donker wordt, niet langer doorschijnend is, wat voor theaterstuk ik hier aanschouw. Straks ga ik naar de boekvoorstelling van collega Van Rompuy. Maar voor een goed onderwijsdebat, zeker als één van de coalitiepartners buiten de lijnen begint te kleuren, wou ik nog even blijven. Eerlijk gezegd, kan ik niet goed meer volgen. We zitten hier met een actualiteitsdebat dat vakkundig opgepookt is vanuit een meerderheidspartij. Mevrouw Rutten, u bent daarmee begonnen en u hebt er dan nog een slag bovenop gedaan. Ik vraag me trouwens af waar uw viceminister-president Turtelboom zit. Minister Gatz deed er vanochtend op de radio ook nog een uitspraak bovenop, namelijk dat er vijftien keer werd vergaderd zonder een meter vooruitgang te boeken en dat het dan misschien goed was om het debat inhoudelijk open te gooien. Minister Crevits reageerde daarop als volgt: "Ik ben verrast dat de voorzitter van Open Vld zich nu lanceert als woordvoerder van Onderwijs. De teneur van het artikel en de scherpte staan haaks op de gesprekken die we voeren. De modernisering is zo belangrijk dat ze weinig politieke ruzie verdraagt. Er is een regeerakkoord dat Open Vld met volle goesting heeft getekend."

Mevrouw Rutten, ik vraag het u rechtstreeks: wat is hiervan eigenlijk de bedoeling? Waarom wijden we hier een avondvergadering aan? Het enige wat ik tot nu toe kan concluderen, tenzij u mij van het tegendeel kunt overtuigen, is dat u blijkbaar iets nodig had om uw kandidatuur als voorzitter te versterken. *(Applaus)*

We organiseren een actualiteitsdebat zodat u zich nog eens kan profileren. Misschien ontneemt u zo mogelijke tegenkandidaten de goesting om mee te dingen, maar ik hoop dat er toch nog zullen opstaan.

De voorzitter: Mevrouw Rutten heeft het woord.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Voorzitter, ik ben ontroerd door de betrokkenheid van de heer Rzoska, maar als onze voorzittersverkiezing hem zo boeit, kan ik hem een lidkaart aanbevelen en dan kan hij mee komen kiezen.

Mijnheer Rzoska, u hebt dit debat gevraagd, we voeren dit debat en ik zal op de tribune ons punt maken. Als we als partij een punt wil maken, staan we daarvoor op één lijn en ik heb er geen problemen mee om dat punt hier straks op de tribune te maken.

Collega's, het gaat om ons allerbelangrijkste goed. We hebben geen grondstoffen. We zijn logistiek interessant gelegen, maar op onze wegen staan we meer stil dan we vooruit gaan. We hebben wel mensen met competenties en hersenen. *(Gelach)*

Voorzitter, ik raak blijkbaar een gevoelige snaar…

De voorzitter: Aan een ontlading van het parlement kan ik niets doen, daarvoor ben ik niet verantwoordelijk. *(Gelach. Applaus)*

Gaat u verder met uw betoog.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Dus als we over onderwijs spreken, in de regering en hier, vind ik dat dit Vlaams Parlement, dat voor 100 procent bevoegd is voor onderwijs, ambitie mag tonen in wat het wil. We mogen hier ambitie tonen in wat we hervormen. Dat was mijn boodschap in de krant, en dat is mijn boodschap hier en nu. Wat ik zeg, is dat de problemen die we vandaag zien in het secundair onderwijs, beginnen in het kleuteronderwijs en in het basisonderwijs. Dat is zoals met de wortels van een boom. Als de basis niet goed zit, dan komt het met de bovenbouw niet goed. Je mag tien onderwijshervormingen van het secundair doen, als de basis niet goed zit, dan lukt het niet. Dat is mijn boodschap.

Open Vld is vragende partij, ik zal het hier nog eens herhalen, om kinderen vanaf 2,5 of 3 jaar naar school te laten gaan. Elk kind dat niet naar school gaat in de kleuterklas, heeft een grotere kans om nadien zonder diploma de school te verlaten. Elk kind dat in het basisonderwijs zijn start mist, heeft nadien de kans om fout te lopen. Daar zal geen enkele hervorming van het secundair onderwijs iets aan veranderen, als je niet eerst die basis aanpakt. U mag zich daar druk over maken, u mag van mij vinden dat u het over voorzittersverkiezingen moet hebben, u mag van mij vinden dat u moet klagen over een debat dat u zelf hebt gevraagd, u mag van mij klagen over stijl of wat dan ook, maar de essentie is: als we het probleem niet bij de basis gaan aanpakken, als we het probleem niet bij de wortels aanpakken, dan lossen we het nooit op, wat we elkaar ook proberen wijs te maken. *(Applaus bij Open Vld)*

Minister Hilde Crevits: Ik was niet van plan om te reageren, maar ik ga het nu toch doen. U hebt me eigenlijk een beetje geschoffeerd daarnet. U hebt gezegd: als onderwijs zo belangrijk is, dan verwachten we wat ambitie. Wel, eigenlijk moet u misschien eens starten met alle stukken te lezen. Ik heb u deze middag gehoord in het nieuws op de televisie, op het VRT-journaal. U hebt daar letterlijk – en ik heb drie keer opnieuw gekeken, omdat ik niet geloofde wat u zei – gezegd: "in het regeerakkoord staat welgeteld één zin over onderwijs". Mevrouw Rutten, bekijk het opnieuw, u hebt gezegd: in het regeerakkoord staat één zin over onderwijs.

Ik heb het regeerakkoord bij me. Als dat de wijde wereld ingaat, dan zou u een punt hebben. Ons Vlaams onderwijs verdient heel veel aandacht van deze regering. We geven die aandacht ook. Er staan negen pagina's in, in het korte regeerakkoord, over het onderwijs, en er is een apart hoofdstuk over het basisonderwijs, waarin bepalingen zijn opgenomen over hoe we het met de kleutertjes gaan doen. Ik zal het u voorlezen: "We zetten in op een maximale participatie

aan het kleuteronderwijs. Kinderen vanaf 3 jaar willen we zoveel mogelijk daadwerkelijk naar school doen gaan". U hebt dat goedgekeurd. *(Applaus bij CD&V, de N-VA, sp.a, Groen en Vlaams Belang)*

Mevrouw Rutten, ik ga verder: u verwijst vervolgens naar die ene zin, in andere interviews, over het masterplan. Achter die ene zin zitten 27 pagina's, zorgzaam samengesteld, vol maatregelen, 71 in totaal, die moeten worden uitgevoerd. Als daarover al 17 vergaderingen zijn gevoerd, dan ben ik daar eigenlijk trots op. Ze worden met heel veel zorg, door heel deskundige mensen gevoerd en besproken. Ik hoop dat er nog 15, 17 of 20 vergaderingen over ons onderwijs gaan, want het is inderdaad het allerbelangrijkste wat we hebben. *(Applaus bij CD&V en de N-VA)*

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Crevits, u bent een uitstekende minister van Onderwijs. Daar mag wat mij betreft ook een flink applaus voor gegeven worden. U hoeft zich op geen enkel moment persoonlijk aangesproken te voelen door wat ik zeg. Mijn mening gaat over de inhoud en niet over u als persoon. Het siert u dat u het onderwijs enorm in uw hart draagt. Dat siert u, en ik wou dat dat voor iedereen op de banken evenzeer zou tellen.

Maar ik heb blijkbaar een snaar geraakt. Ik heb blijkbaar iets gezegd, namelijk dat dat zogenaamde masterplan – waarvoor in de vorige legislatuur stoelen en banken door dit parlement zijn gevlogen, waarover ruzie is gemaakt met een voorzitter die hier niet durfde komen zitten om zijn mening te zeggen, maar die in het Koffiehuis stond – een compromis is tussen socialisten en nationalisten, en dat het eigenlijk geen duidelijke visie heeft getoond.

En wie vandaag geluisterd heeft, heeft dat ook gehoord. Met permissie gezegd, ik heb mevrouw Gennez horen pleiten voor een masterplan waarin een brede eerste graad is opgenomen, waarin de studiekeuze wordt uitgesteld tot 14 jaar. Ik heb daarnet de N-VA horen pleiten voor datzelfde masterplan waarin differentiatie vooropstaat en je al van in de lagere school kunt kiezen. Kijk, hetzelfde plan op twee manieren uitgelegd.

Het siert u, minister, dat u een weg zoekt. U hebt in ons een partner om die weg te zoeken. *(Gelach)*

Maar laten we dan stoppen met de hypocrisie. Er zijn zeventien vergaderingen geweest, niet alleen om het beter te maken, maar omdat er rond de pot werd gedraaid en we niet vooruit raakten. Zo simpel is dat, en u weet dat. Als wij dan de dingen bij naam noemen, raak ik blijkbaar een snaar.

Ik vraag één ding. Je gaat geen enkel probleem oplossen, je gaat niet met een beter onderwijs kunnen komen, als we niet beginnen te erkennen waar de problemen zitten. En ja, minister, er staan meer pagina's over onderwijs in het regeerakkoord, maar er staat één zin over het masterplan. En in die zin staat heel duidelijk dat er met het werkveld, met het terrein en met alle actoren zal worden gesproken. U hebt dat gedaan. Het burgerinitiatief waarnaar verwezen is, is een van die initiatieven. Laten we die burgers dan ook ernstig nemen. Laten we met deze meerderheid, met deze tweederdemeerderheid, de kans nemen om hier meer ambitie te tonen en een goed onderwijstraject op tafel te leggen. Dat is mijn enige oproep. Als dat u allemaal kwaad maakt, dan vind ik het heel erg jammer dat een onderwijsdebat dit niveau niet kan overstijgen. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik wil mij focussen op de inhoud. Ik betreur het enigszins dat na het betoog van collega Daniëls – waarin heel duidelijk de inhoudelijke klemtonen van dit masterplan gelegd werden, dat inderdaad ook oog heeft voor het basisonderwijs, niet alleen het secundair onderwijs, maar ook de voorbereiding

op het hoger onderwijs – leden van de oppositie, met name mevrouw Meuleman, dan komen zeggen dat dat masterplan niet hoeft voor de N-VA, dat de N-VA dat niet wil uitvoeren. Ik zeg u dat wij die inhoud dagelijks aan het uitvoeren zijn. Als straks de oriëntatieproeven starten, is dat ook een uitvoering van zaken die in het masterplan staan. Dat gebeurt dagelijks.

Ik betreur ook dat mevrouw Gennez een wel zeer enge lezing van het masterplan geeft. Dat masterplan, mevrouw Gennez, is niet de nota-Pascal Smet waar we mee gestart zijn. Mevrouw Rutten zegt dat de stoelen door het parlement vlogen. Ja, er is inderdaad heftig gedebatteerd. Ik heb het ook meegemaakt dat er op basis van uitspraken die men mij in de mond legde, een actualiteitsdebat plaatsvond. Maar we spraken over de inhoud, geen enge lezing van uitgestelde studierichtingen en dergelijke.

Mijnheer Vandenbroucke, u probeert hier een tweespalt te zoeken tussen mensen die voor en mensen die tegen differentiatie zijn. Diegenen die over geen differentiatie spreken, zijn de laatste decennia wellicht niet meer in een school geweest. Ons onderwijs is doorspekt van differentiatie: differentiatie buiten de klas en differentiatie in de klas.

Minister, laat ons inderdaad verder werken. We zijn op de goede weg, met mensen die met inhoud bezig zijn, om dit masterplan uitvoering te geven, in het belang van de toekomst van ons onderwijs en van die honderdduizenden kinderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, gelukkig zijn schoolteams sterker dan deze politieke discussie. Als ik naar het onderwijsveld kijk, merk ik dat men in het basisonderwijs een aantal beslissingen van het masterplan volop aan het uitvoeren is. Als ik naar een aantal bewegingen in het secundair onderwijs kijk, dan zie ik eveneens stappen in de geest van het masterplan. Ik geef twee voorbeelden, het Oscar Romerocollege in Dendermonde en de Bernardusscholen in Oudenaarde: één sterker en ruimer schoolbestuur, herstructurering in domeinen, modernisering in functie van een duidelijk en sterk aanbod waarbij elke leerling centraal staat. Deze scholen vragen op korte termijn stimuli om deze processen voort te zetten en uiterlijk tegen 1 september 2018 een duidelijke en heldere visie waarbinnen zij hun modernisering beter kunnen inpassen zodat er grote rechtszekerheid is.

Mensen in het onderwijs wensen dat er op geen enkele manier gepoogd wordt politiek gewin te boeken op de kap van kinderen, kleinkinderen en ouders. Dat is hoe dan ook totaal onverantwoord en uit den boze. Laat dat duidelijk zijn.

Caroline Gennez (sp·a): Collega's, ik citeer uit het Vlor-standpunt dat vandaag de wereld is ingestuurd naar aanleiding van de discussie: "Scholen, scholengemeenschappen en scholengroepen organiseren zich op dit moment om samen een brede eerste graad te kunnen aanbieden. In die scholen leeft het gevoel dat innovaties worden tegengehouden en dat incentives die werden beloofd, uitblijven." Ben ik dan zo fout als ik zeg dat sp.a inderdaad voorstander is van een brede eerste graad, dat die niet in zijn totaliteit in het masterplan staat, maar dat heel veel scholen wel op die piste werken en dat zij nu worden ontmoedigd om voort te werken?

Ik citeerde daarnet de bevindingen van het ouderpanel van de Koning Boudewijnstichting, waarnaar u verwijst, mevrouw Rutten, en die u zegt ter harte te willen nemen.

Een eerste element is dat alle ouders die brede eerste graad vragen. Daarover is men het eens. Een tweede element is dat alle ouders het eens zijn over

domeinscholen. Daarbij gaat het hierom: segregeer kinderen niet op basis van het feit of ze goed zijn met hun hoofd dan wel met hun handen. Segregeer niet in ons onderwijs, maar hou kinderen met verschillende talenten samen om dezelfde competenties voor het leven te ontwikkelen.

Een derde element is dat de onderwijsvormen aso, bso, tso en kso moeten verdwijnen en we af moeten van het stigma dat het tso en bso helaas en ten onrechte hebben. Alle ouders zijn het daarover eens.

Een vierde element is dat een meerderheid van de ouders – dus niet allemaal – wil dat de eerste graad in een ruimer perspectief wordt geplaatst, namelijk het perspectief van het modulair systeem van vier maal vier dat u zelf aandraagt.

Wat doet u, mevrouw Rutten? U legt de ambities van de ouders, waarover ze het eens zijn en waarover er unanimiteit is – de brede eerste graad, de domeinscholen en het afschaffen van de onderwijsvormen –, naast zich neer. Wat schuift u wel naar voren? Het element waarover discussie bestaat, het modulair systeem. Daarover is men het niet unaniem eens.

Ik heb de indruk dat u hetzelfde doet in uw regering. U zoekt polarisatie en conflict. Mijn indruk – maar u kunt mij tegenspreken – is dat u het in de media hebt over een uitgestoken hand, maar dat minister Crevits die uitgestoken hand eerder ervaart als een slag in het gezicht – en niet alleen zij, maar ook al die leraars en leerlingen die ons onderwijs vandaag rijk maken. *(Applaus bij sp.a)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Mevrouw Rutten, u zei daarnet dat het masterplan een compromis is van enerzijds nationalisten en socialisten en dat het niet goed is om te proberen het onverzoenbare te verzoenen. Ik deel uw mening.

U hebt uw handtekening daaronder gezet, misschien wat te snel. Dat is spijtig. Maar iedereen kan zich eens vergissen, ik begrijp dat. *(Gelach)*

Nu wilt u het debat inhoudelijk voeren. Ik steun dat. Ik steun dat u het debat wilt opentrekken en inhoudelijk wilt voeren. Maar laat ons dan het echte debat voeren. We zijn het erover eens dat we het kleuter- en het lager onderwijs moeten versterken. Laat ons de middelen inzetten die vrijkomen in het kleuter- en lager onderwijs. We willen meer techniek en wetenschap in het basisonderwijs, het getuigschrift basisonderwijs moet sterker zijn enzovoort. Dat zijn allemaal zaken waarover we het met u over eens zijn. De echte vragen zijn echter wat we doen met het hiërarchische systeem, met het watervalsysteem dat ervoor zorgt dat jongeren niet kiezen op basis van hun talenten en interesses maar dat die keuze sociaal bepaald is.

Wat doen we, mijnheer Somers – u moet daar toch ook bezorgd over zijn – met die grote groep jongeren in onze steden, tot 25 procent, die de school verlaten zonder diploma en die een vogel zijn voor de kat op de arbeidsmarkt? Dat zijn de vragen die ons moeten bezighouden. Geeft het masterplan daar voor ons voldoende antwoord op? Neen. Maar zijn uw antwoorden, mevrouw Rutten, voldoende? Ook niet. Moeten we alleen structuren veranderen om te veranderen? Neen, absoluut niet. Maar moet er in het secundair onderwijs ook iets gebeuren? Ja, maar daar hoor ik u niets over zeggen. U verdrinkt de vis, u bent bezig over allerlei zaken die ook belangrijk zijn maar we moeten durven praten over het secundair onderwijs dat onze jongeren moet motiveren en hen de juiste keuzes moet doen maken. Zo niet, hebben we over een aantal jaren een reuzegroot probleem in ons Vlaams onderwijs en op onze arbeidsmarkt. En daar zou ik ook graag eens uw antwoorden op horen, mevrouw Rutten.

De voorzitter: En dan gaan we nu terug naar mevrouw Helsen.

Kathleen Helsen (CD&V): Ik heb heel duidelijk gezegd wat de feiten zijn. Wij staan achter het masterplan en zullen dat uitvoeren. We zijn daar volop mee bezig. Over een aantal zaken die nog onvoldoende duidelijk zijn, voeren wij verder de gesprekken. Ik vind het belangrijk dat we duidelijkheid creëren ten aanzien van het onderwijsveld, dat wij voortwerken aan de modernisering van het secundair onderwijs en dat wij het masterplan uitvoeren.

Wij willen vandaag ook duidelijk stellen wat we zeker niet zullen doen. Wij zullen niet herbeginnen maar wij zullen verderwerken aan de akkoorden die zijn gesloten. Wij hebben hier een masterplan en een regeerakkoord goedgekeurd: wij willen daarnaar handelen en dat willen wij vandaag ook duidelijk maken aan het onderwijsveld. Het klopt dat op het terrein iedereen bezig is met de hervorming en de modernisering en vooruitkijkt. Vanuit het beleid moeten wij het onderwijsveld daarin ten volle ondersteunen. Ik vraag dat wij in alle ernst, zoals wij de voorbije weken en maanden hebben gedaan, ons werk voortzetten en onze verantwoordelijkheid nemen voor een mooie toekomst voor al onze jonge mensen in Vlaanderen. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Janssens heeft het woord.

Chris Janssens (Vlaams Belang): Mevrouw Rutten, uw moment de gloire, na vanmorgen op de voorpagina van een krant gestaan te hebben, bleek vandaag toch van korte duur. Ik heb het hier nog niet vaak gezien dat een minister applaus krijgt op alle banken, gaande van links tot helemaal rechts wanneer die minister erop wijst dat ze het niet neemt dat iemand zichzelf tot inzet maakt – hier vandaag – van een parlementair debat. Want dat is wat u vandaag hebt gedaan, en dat was ook uw enige intentie. Als u zich dan een partner noemt van een minister wier plannen u openlijk en duidelijk bekritiseert, dan kunnen wij als oppositie beter gezamenlijk naar huis gaan.

Mevrouw Rutten, voor u gaat het helemaal niet over een masterplan onderwijs, voor u gaat het alleen over een masterplan voorzittersverkiezingen. Het zijn inderdaad voorzittersverkiezingen bij Open Vld, en Vlaanderen moet dat geweten hebben. En u hebt daar blijkbaar zelfs het regeerakkoord ondergeschikt aan gemaakt. U hebt het regeerakkoord naar de prullenmand verwezen, want daar komt uw voorstel eigenlijk op neer. Want zo'n regeerakkoord is, minister-president, zoals in het beste geval ook een regering geacht wordt te zijn, een en ondeelbaar. Wanneer men dan uit zo'n zorgvuldig opgebouwd kaartenhuis één kaart wegneemt, dat stuikt de hele constructie in elkaar.

Dat is zeker het geval wanneer afspraken worden herroepen over een belangrijke steunpilaar van die constructie. Minister van Onderwijs Crevits noemt de hervorming van het secundair onderwijs een cruciaal plan. Mevrouw Rutten, u betaalt alleen maar de prijs voor het toetreden tot een regering, alleen maar om erbij te zijn, zonder inhoudelijke input. De handtekening was na enkele minuten gezet, nadat u zelfs niet verder bent geraakt dan de inleiding tot het regeerakkoord. Veel vragen werden er niet gesteld, bemerkingen werden niet gemaakt, het belangrijkste was dat de ministerposten binnen waren en dat u erbij was. U hebt destijds iets gedaan waarvoor u nu en wellicht de rest van de legislatuur de prijs zult betalen.

De hervorming van het secundair onderwijs is niet nieuw, ze werd al in gang gezet door toenmalig minister Vandenbroucke, en nadien verder uitgewerkt in een oriëntatienota van Pascal Smet. Ik herinner me trouwens hoe de N-VA eind vorige legislatuur, nadat haar ministers mee over het masterplan hadden onderhandeld en de N-VA-parlementsleden waren meegegaan in die hervorming, plots op de rem ging staan. Voor sommige partijen primeren partijpolitieke spelletjes in dit dossier altijd al meer op het belang van onze kinderen.

In tegenstelling tot Open Vld nu en de N-VA toen, is het Vlaams Belang met betrekking tot de onderwijshervorming steeds duidelijk en eerlijk geweest. Het Vlaams Belang heeft zich als enige partij van meet af aan verzet tegen de socialistische hervormingsdrift. Wanneer de aanval van Open Vld op het masterplan zou zijn geïnspireerd door een bezorgdheid over de daling van de onderwijskwaliteit, wanneer de partij zich om deze reden zou kanten tegen het Masterplan, dan had ik daarvoor begrip gehad en had Open Vld kunnen rekenen op onze steun. Maar dat is helemaal niet het geval. U wilt zelfs nog verder gaan, u wilt nog meer gecontesteerde hervormingen doorvoeren, nog verder de rust in het onderwijs verstoren. U toont zich met uw demarche van vandaag alleen maar als een deloyale regeringspartner.

Met de eindeloze discussies over de onderwijshervorming in de vorige legislatuur en ook nu weer is er veel tijd verloren gegaan. Tijd die had kunnen worden gebruikt om oplossingen te zoeken voor de reële knelpunten in ons onderwijs die niemand ontkent, zoals de ongekwalificeerde uitstroom, de onderwaardering van tso en bso en leerkrachten die er vervroegd de brui aan geven. Het Vlaams Belang heeft altijd de kwaliteit van het gehele Vlaams onderwijs verdedigd. We willen behouden wat goed is, en verbeteren wat kan worden verbeterd.

Minister Crevits en minister-president, wat nu? Weet de Vlaamse Regering nog welke richting ze uit wil met ons onderwijs? U zult het wellicht nog weten, maar bent u ook nog gesteund door uw coalitiepartners?

Minister-president, u bent vandaag een aandachtige toeschouwer, maar we hebben u nog niet gehoord ondanks het feit dat ook uw stem in deze zaak belangrijk zou kunnen zijn. De doos van Pandora is geopend. Als een coalitiepartner cruciale elementen uit het regeerakkoord in vraag stelt, dan kunnen de volgende coalitiepartners in de rij komen staan om andere elementen uit het regeerakkoord eveneens in vraag te stellen. Minister-president, is uw regering nog wel in staat om een coherent beleid te voeren dat wordt gedragen door de regeringspartners? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer De Ro heeft het woord. *(Opmerkingen)*

Ik ben er niet verantwoordelijk voor wie voor Open Vld spreekt. De fractieleider heeft mij gevraagd dat de heer De Ro het woord mag voeren, dus krijgt de heer De Ro de tribune. *(Opmerkingen)*

Jo De Ro (Open Vld): Collega Tobback, u moet in uw ontgoocheling wat consequent zijn. U kunt niet tien minuten geleden ontgoocheld zijn dat ik hier niet sta en nu bent u ontgoocheld dat ik hier wel sta. U moet een beetje consequent zijn, ook in het onderwijsdebat.

Collega's, ik heb alles goed beluisterd. Minister, u was daarstraks in uw eer gekrenkt of u zei toch dat u zich geschoffeerd voelde. Als ik alles gehoord heb wat men mijn voorzitter verwijt, dan voelen wij ons met de hele fractie geschoffeerd. Wij kennen onze voorzitter van dag één en ze is van dag één met onderwijs bezig geweest. Vind ik dat erg of vindt mevrouw Brusseel als onderwijsspecialist het erg dat we een voorzitter hebben die in onderwijs is geïnteresseerd? Maar neen. Meer nog, als alle partijvoorzitters zo met onderwijs bezig zijn, scholen bezoeken, met leerkrachten praten, dan zou het onderwijs op dit moment hoger op de agenda staan. Dat is de realiteit. En ik ben er fier op dat mijn partij er mee voor zorgt dat onderwijs hoger op de agenda staat. *(Applaus bij Open Vld)*

Collega's, goed opgeleide mensen – en mijn voorzitter heeft dat daarstraks zeer terecht opgemerkt – zijn Vlaanderens enige grondstof. Uiteraard hebben we sterk onderwijs. Wij hebben sterke mensen die al decennialang kunnen rekenen op een

van de beste onderwijssystemen in de wereld, een systeem waar over de partijgrenzen heen aan is gebouwd en dat niemand kan claimen.

Maar de resultaten staan onder druk. Daar heeft elke spreker vandaag toch wel aandacht voor gehad. Laat ons niet vergeten dat er van die 27 pagina's ook ettelijke gevuld zijn met welke de problemen zijn. Gemiddeld zijn die er. In delen van Vlaanderen – en ik kijk naar de burgemeester van Mechelen, naar mijn collega van Gent en ik ben zelf in Vilvoorde actief – is dat net nog scherper dan op andere plaatsen. We moeten dus ageren en optreden. Vlaanderen kan zich niet neerleggen bij een aantal fenomenen. Elk Vlaams parlementslid, de voorzitters van partijen, de ministers kunnen zich daar niet bij neerleggen en kunnen niet aan de zijlijn blijven staan. Integendeel, eigenlijk zou iedereen er veel sterker mee bezig moeten zijn.

Daar ligt de fundamentele reden voor de ambitie die de Vlaamse liberalen willen tonen bij deze onderwijshervorming. Wij willen sterke leerlingen meer uitdagen en wij willen leerlingen die, om welke reden dan ook, meer tijd en/of hulp nodig hebben, kansen bieden om hun talenten te ontplooien. Wij zijn ervan overtuigd dat als we die ambitie willen waarmaken, we de problemen moeten aanpakken bij de basis. Er zijn problemen die al zeer duidelijk zichtbaar zijn in het basisonderwijs en vooral in het kleuteronderwijs. En inderdaad, in het masterplan is aandacht voor het basisonderwijs. Weten de kleuterleidsters nu al, weten de mensen die met basisonderwijs bezig zijn waar we naartoe gaan, hoe we dat versterken en welke middelen we geven? Ik denk het niet. Het beleid van de afgelopen tien jaar, mevrouw Gennez, heeft daar zeker geen antwoord op gegeven. *(Applaus bij Open Vld)*

Een onderwijshervorming die te weinig nadruk legt op het kleuteronderwijs, dat fundament, is eigenlijk al van bij de start gedoemd om te falen. Wie zal daar het slachtoffer van zijn? Wij als parlement? De inrichters van onderwijs? Neen, als de onderwijshervorming niet zorgt voor een steviger fundament voor alle kinderen, dan zullen het de kinderen zijn die het slachtoffer zijn. En daar willen wij inderdaad aandacht voor vragen.

Voor ons komt het erop neer om in deze hervorming te kiezen voor maatwerk, voor vrijheid in de aanpak. Weg van de eenheidsworst. Minister, ik ben blij dat u dat nog eens heel duidelijk hebt gezegd. Er waren er die droomden van eenheidsworst, maar dat zal met deze Vlaamse Regering en met onze fractie niet waar zijn.

Willen wij als partij het masterplan weggooien? Willen wij van nul herbeginnen? Neen. Wij willen oprecht dat deze minister en deze Vlaamse Regering en deze historisch ruime meerderheid erin slagen om echte, fundamentele hervormingen te organiseren.

De voorzitter: Mijnheer De Ro, ik denk dat mevrouw Gennez even wil reageren over die eenheidsworst.

Jo De Ro (Open Vld): Ik zal seffens de eenheidsworst aan het woord laten, maar ik zou graag mijn punt maken. *(Opmerkingen van Caroline Gennez en de voorzitter)*

We moeten ook niet flauw doen. Het debat en het werk achter de schermen konden echt wel wat zuurstof en animo gebruiken. Anders zouden we na zoveel maanden echt niet verder hebben gestaan.

Wat betreft het veld ernstig nemen … We waren heel blij dat de minister de Koning Boudewijnstichting opdracht heeft gegeven om de ouders te betrekken, maar de zeer beperkte lezing die we daarnet hoorden, gaat toch voorbij aan

dingen die er ook in staan. Er staat duidelijk in dat ouders vinden dat er meer geschakeld moet kunnen worden in onderwijs, dat werken en leren in alle onderwijsvormen moet kunnen, dat er niet één levensbeschouwing gekend moet worden maar meerdere, dat er minder klassieke blokken moeten zijn maar dat er meer met modules moet worden gewerkt. Wat heeft onze voorzitter anders gezegd? Wat zeggen mevrouw Brusseel en ikzelf anders dan wat daarin staat? We moeten dit ernstig nemen. Ik weet, collega's van de sp.a-fractie, dat u luisteren naar de basis wel kent in woorden maar niet in daden. Open Vld heeft daar een trackrecord en we willen dit ernstig nemen.

Open Vld wil komen tot een goede en echte hervorming, een hervorming die ambitieus is en waar de lat voor iedereen hoog wordt gelegd en geen groepen worden vergeten. Alleen zo kunnen we terug aansluiten bij de top, alleen zo kunnen we terug aansluiting vinden bij de historische opdracht van ons onderwijs: alle kinderen hun talenten maximaal laten ontplooien zodat elke jonge volwassene zelf zijn leven en toekomst in handen kan nemen. Excellent onderwijs dat maximaal emancipeert, niet meer maar vooral niet minder. *(Applaus bij Open Vld)*

Joris Vandenbroucke (sp·a): Dames en heren, tegenwoordig kun je liberalen herkennen aan hun ononderdrukbare neiging om het constant over socialisten te hebben. *(Rumoer)*

Het is bijna een pathologische reflex waarbij u telkens wanneer men in uw richting kijkt, begint te wijzen naar een ander. Dat is een houding – om het in onderwijstermen te zeggen – die thuishoort op de speelplaats van een kleuterschool.

Mijnheer De Ro, u maakt deel uit van een regering. U hebt wat meer duiding gegeven bij hetgeen mevrouw Rutten vanochtend heeft gezegd. Ze heeft gezegd: "Ofwel wordt het masterplan aangepast, ofwel doen we niet meer mee." U hebt uitgelegd waarom het masterplan moet worden aangepast voor de liberalen.

Mijn vraag is en ik hoop dat er een antwoord komt van de twee regeringsleden: zult u het masterplan aanpassen? Ja of neen?

Björn Rzoska (Groen): Mijnheer De Ro, ik hoop dat het een slip of the tongue is, maar ik vond u wat hooghartig. We zijn hier ooit samen begonnen, en dat schept wel een band. Als je de programma's erop naslaat, dan zie je dat elke partij en elke partijvoorzitter een uitgebreid onderwijsprogramma heeft omdat het inderdaad van belang is. Dat mag ook worden gezegd.

Ik heb voor u een concrete vraag en ook een voor de minister van Onderwijs. Mijnheer De Ro, uw voorzitter heeft deze morgen gezegd en deze namiddag nog eens: "Als het masterplan niet wordt aangepast, dan tekenen we niet." Ik vraag u zeer concreet wat er niet in het masterplan staat en niet in het regeerakkoord dat u er met Open Vld in wilt? Anders snap ik de hele demarche niet. Minister, is er iets wat u vandaag hebt gehoord van Open Vld waarvan u zegt dat het niet in het regeerakkoord staat?

Caroline Gennez (sp·a): Ik wilde heel graag reageren op de aandacht die de heer De Ro samen met vele anderen wil besteden aan het basis- en kleuteronderwijs. We delen die aandacht, maar in de feiten zien we dat de regeringspartijen het alvast eens zijn over één ding, namelijk fors besparen in het hoger onderwijs, in het secundair onderwijs maar ook in het basis- en kleuteronderwijs. De middelen zijn maar liefst met 2,3 procent gedaald. U bewijst lippendienst aan iets om iets anders niet te moeten doen en tegelijkertijd zit u in de zakken van de mensen. Is dat constructief onderwijsbeleid? Dat durf ik in vraag te stellen.

Ik sluit me aan bij de collega's Vandenbroucke en Rzoska. Ik hoor collega Rutten zeggen: ofwel wordt het aangepast, ofwel tekenen we niet. Ik hoor u zeggen,

collega De Ro: we gaan het masterplan niet weggooien. Dat is al een heel andere toon. Ik hoor minister Crevits zeggen: we gaan dat integraal en in overleg met alle stakeholders uitvoeren. Minister-president, wat is het nu in godsnaam? Weet u het nog? Weet uw regering het nog? Weten uw partners het nog? Het onderwijsveld en de ouders begrijpen het alvast helemaal niet meer. *(Applaus bij sp.a)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Ik had nog een vraag voor de heer De Ro, maar ik wil hem eerst nog het antwoord laten geven op de vraag van mijn fractieleider. Ik wil die nog eens herhalen: wat moet er worden aangepast in het masterplan voor Open Vld? Als hij mij dat duidelijk gezegd heeft – ik denk dat ik het antwoord ken –, dan wil ik daar graag nog op repliceren.

Jo De Ro (Open Vld): Als wij ondervraagd worden over hervormingen in onderwijs, en het gaat over secundair onderwijs, dan hebben wij een jaar geleden, in het congres voor de verkiezingen, gezegd dat je moet beginnen waar de problemen zich stellen. Staan er in het regeerakkoord dingen die dat verhinderen? Neen. Zijn we er al? Hebben wij genoeg garanties? Als we op schoolbezoek gaan en we spreken met mensen uit het kleuteronderwijs over dat we hen beter gaan ondersteunen voor de uitdagingen waar we vandaag voor staan, dan zijn we er nog niet. Collega's, mag het dat ook niet-ministers van onderwijs scholen bezoeken? Dat we geïnteresseerd zijn, dat we met mensen spreken, dat er dingen aan bod komen die wij willen veranderen?

Collega Rzoska zei daarjuist dat ik wat hooghartig klonk. Het is nochtans niet een van de eigenschappen die ik nastreef, Bjorn. Maar ik zal toch even wat chauvinistisch zijn. Dat kinderen vandaag op hun 2,5 jaar naar school gaan, daarvoor is één iemand in deze zaal – hij is er nu niet – verantwoordelijk. Dat is Herman De Croo. Dat er naast kleuterjuffen kinderverzorgsters staan in het onderwijs, daar is Marleen Vanderpoorten voor verantwoordelijk. Telkens, zowel in de jaren 70 als in de jaren 2000, was dat met steun van verschillende partijen die hier in het halfrond zitten. Waarom hebben we dat gedaan? Omdat we heel goed beseffen dat je bij de kleuters, bij de jongste leeftijd moeten beginnen. Wij voelden dat intuïtief aan. Ondertussen bevestigt de wetenschap jaar na jaar met nieuwe studies dat elke euro die we investeren in het jonge kind, of het nu in het domein van minister Vandeurzen bij de crèches is, of in het domein van collega Crevits bij het kleuteronderwijs, dat die het meeste opbrengt, dat daar de zwakste kinderen, de traagste kinderen, de kinderen die extra noden hebben, het grootste voordeel bij hebben, maar ook alle andere kinderen. Die tegenstelling van ofwel snel ofwel traag, ofwel de lat hoog ofwel de lat laag, die zien wij niet. Wij willen de lat voor iedereen hoog. En dat begint bij kleuteronderwijs. *(Applaus bij Open Vld)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Mijnheer De Ro, op de vraag wat u precies in het masterplan wil dat er nu niet in staat, zal ik u het antwoord geven. U, of uw voorzitter, wil de modules in het basisonderwijs in het masterplan. Wat wil dat zeggen? Dat op een leeftijd van 10 jaar kinderen moeten kunnen worden afgezonderd via een module, om ze, als ze sterker zijn in wiskunde maar zwakker in taal, ze meer wiskunde te laten doen en minder taal. Omgekeerd ook: als ze beter zijn in taal, moeten ze apart kunnen zitten. U gaat ze scheiden vanaf de leeftijd van 10 jaar.

Mijnheer De Ro, wat is er mis met in het basisonderwijs te zeggen dat we tot 12 jaar willen dat alle kinderen een goede basis mee hebben, dat ze aan de start komen van het secundair onderwijs met zo veel mogelijk gelijke competenties en dat we ze op 10 jaar nog niet apart gaan zetten in modules? Dat we werken met kangoeroeklasjes? Dat we differentiëren in het basisonderwijs – we zijn daar nu al sterk in? Dat we daar nog meer op inzetten? Dat we, om het met een wetenschappelijk woord te zeggen, aan 'early tracking' gaan doen en gaan segregeren op de leeftijd van 10 jaar, zou zo nefast zijn. Dat gaat regelrecht in tegen alles

wat de OESO zegt. De OESO zegt dat de meeste systemen de studiekeuze uitstellen tot 14 jaar en dat heeft goede resultaten voor de sociale gelijkheid, voor gelijke kansen in het onderwijs, waar we samen bezorgd voor zijn, maar dat heeft ook goede resultaten voor de sterke presteerders. Dat moeten we nastreven in plaats van kinderen vanaf 10 jaar via 'early tracking' al apart te zetten. Basisonderwijs moet voor iedereen sterk zijn. Dat is zo fout in het voorstel van Open Vld.

Jo De Ro (Open Vld): Dat is zo fout in de lezing die u geeft van het voorstel van Open Vld, mevrouw Meuleman. Ik zal het nog één keer herhalen. Mijn voorzitter heeft het uitdrukkelijk gezegd, en mevrouw Brusseel en ikzelf hebben het ook al verschillende keren gezegd: onze partij wil aandacht voor kinderen die op een bepaald moment extra nood hebben aan extra aandacht. Ook daar kan ik voorbeelden geven van ons 'track record' in het onderwijsbeleid.

Men mag niet verhinderen dat kinderen die klaar zijn om sneller te gaan, uitgedaagd worden – of het nu in wiskunde is, in taal, in technologie of in wetenschappen. De discussie gaat hier vaak over 'of'. Neen, wij zien het als 'en'. Kinderen die moeten worden geprikkeld, moeten meer geprikkeld worden, en kinderen die extra hulp verdienen, moeten die hulp krijgen.

En nu we toch over ouders spreken: ouders vragen in diezelfde nota heel duidelijk dat er aandacht moet zijn voor wie vroeg wil kiezen, maar ook voor wie meer tijd nodig heeft. Mevrouw Meuleman, ofwel maakt u er een 'of' van, ofwel wilt u toch nog eens meegaan in onze redenering, dat we die twee groepen die nood hebben aan vernieuwing moeten bereiken.

Ik zal nog meer zeggen. Mevrouw Helsen, waarom nodigen we de mensen die aan dat burgerforum, dat burgerpanel, hebben meegewerkt hier niet uit? Burgers zijn hier altijd welkom, ze mogen dan op de publiekstribune zitten en, voorzitter, ze leren ons huis beter kennen. Maar misschien moeten we dat eens omdraaien en moeten we de mensen eens uitnodigen die de inspanning hebben geleverd op vraag van de minister en van de Koning Boudewijnstichting, om zeer nuttige voorstellen te doen die veel verder liggen dan de waan van de dag, waarvan we vaak zeggen dat dergelijke burgerfora daartoe leiden. We moeten de voorstellen die daarin staan, en die heus wel wat meer zijn dan wat mevrouw Gennez in haar lezing ervan suggereerde, aan bod laten komen. Wij willen de stem van de ouders hier luider laten klinken. Dat staat absoluut niet haaks op wat wij willen. *(Applaus bij Open Vld)*

Steve Vandenberghe (sp·a): Mijnheer De Ro, u zei daarnet dat jullie met jullie fracties naar de scholen gaan en overleg hebben met de basis. U merkt in de commissie toch dat wij dat ook doen. Wij brengen veel insteken naar de commissie. Die zijn ook heel vaak gebaseerd op bezoeken aan scholen, op gesprekken met directies, op gesprekken met leerkrachten, enzovoort. Het is niet helemaal correct om te zeggen dat alleen Open Vld dat doet.

U hebt het over sterkere leerlingen in de basisschool die andere pakketten moeten krijgen om geprikkeld te worden en om meer te kunnen doen, terwijl kinderen die het moeilijk hebben een aangepast traject moeten krijgen. Maar dat gebeurt al in het basisonderwijs! Die ver doorgedreven differentiatie tot en met het zesde leerjaar, zowel binnen als buiten de klas, gebeurt. De leerkrachten zijn daar de laatste jaren zo op geoefend, zij hebben daar trainingen voor gehad en nascholingen. Ook de digitale media zijn daar in de klas op afgestemd. In het basisonderwijs gebeurt dat.

Ik geloof niet in aparte trajecten vanaf 10 jaar. Ik heb gedurende meer dan tien jaar les gegeven in de derde graad. Ik ben tien jaar schooldirecteur geweest in een basisschool. Kinderen van 10 jaar kunnen dat niet. Het is al heel lastig om

met 12 jaar een keuze te maken om naar de middelbare school te gaan. Dan is er al ondersteuning nodig van leerkrachten, ouders, enzoverder. Met 10 jaar kunnen de kinderen dat niet. Wetenschappelijke studies bevestigen dat. Als u spreekt met de basis, met de leerkrachten en directies van basisscholen, dan zult u dat ook merken. Ik sluit mij dus aan bij mevrouw Meuleman. Wat zij zegt, is correct. *(Applaus bij sp.a en Groen)*

Jo De Ro (Open Vld): Mijnheer Vandenberghe, uw fractie en de laatste twee ministers die uw fractie als ministers van Onderwijs heeft geleverd, hebben dezelfde reflex gehad om te zeggen dat iets niet kan. Toen wij vanuit onze fractie vroegen om onderdelen van ofwel de laatste twee jaar van het lager onderwijs ofwel het begin van het secundair onderwijs ook al eens in een andere taal te geven, dan was de reactie, redelijk conservatief: 'Neen, we gaan dat niet doen! Dat gaat niet! Vooral de zwakste kinderen zullen daar nadeel van hebben.' Ik nodig u uit om eens samen naar een school in de buurt van uw thuisgemeente Bredene te gaan, naar Oostende, waar men wiskunde heeft gegeven in het Frans. Het adagium dat dat alleen maar voor de sterkste leerlingen prikkelend zou zijn om vooruit te gaan, klopt niet. We zien dat aan de resultaten. Het aantal B-attesten is daar op vier jaar tijd gedaald, en het is het enige wat in de aanpak verschilt.

Ik wil geen welles-nietesspelletje spelen, collega. Ik apprecieer uw optreden in de commissie en uw gesprekken op het terrein zeer sterk. Ik pleit wel voor zaken die nu misschien nog niet evident lijken maar in de praktijk al op bepaalde plaatsen tot goede resultaten leiden, voor de sterkste en voor de zwakste leerlingen. Voor die twee groepen wil mijn fractie voornamelijk gaan. *(Applaus bij Open Vld)*

Björn Rzoska (Groen): Mijnheer De Ro, ik heb geen antwoord gekregen op mijn vraag. Ik stel vast dat u met veel goesting rond de pot aan het draaien bent. U hebt mij geen concreet antwoord gegeven op de vraag: wat moet er voor u nu in dat masterplan of het regeerakkoord komen dat er niet in staat? Dus ik kan niet anders, mijnheer De Ro, dan concluderen dat de hele vaudeville die u vandaag hebt opgevoerd, van deze morgen tot nu, alleen maar bewijst dat Open Vld niet nodig is in deze regering. Ik denk dat dat duidelijk is.

Jo De Ro (Open Vld): We zijn hier samen binnengekomen, mijnheer Rzoska. U hebt beweerd dat het rond voorzittersverkiezingen zou draaien bij ons. Bij mijn weten, en ik kijk naar mijn collega's, is er geen enkele tegenkandidaat. Dat is wel een rare situatie.

Nu maakt u weer zo'n rare kronkel. De discussies in de commissie Onderwijs gaan vaak wel over onderwijs. Dat is iets sterker dan wat ik hier vanavond van sommigen gehoord heb. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: Minister Crevits, minister van Onderwijs, heeft het woord. Uw spreektijd is vijf minuten.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik wil iedereen bedanken voor dit debat. Zo is onderwijs de hele dag lang in ieders belangstelling gebleven. Ik ben blij, mijnheer De Ro, dat u toch de woordvoerder blijft van uw fractie voor Onderwijs. *(Applaus)*

We werken al anderhalf jaar heel goed samen, ik hoop dat ook in de toekomst zo te houden. Ik ben ervan overtuigd dat dat zo zal blijven.

Collega's, ik was deze namiddag op een Europese Raad van onderwijsministers. Het ging daar onder meer over het wapenen van onze jongeren voor de toekomst. Welke vaardigheden moeten ze hebben? Hoe kunnen we hen voorbereiden op de toekomst? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat ze een kwalificatie halen? Het was inhoudelijk een leerrijke discussie.

Ik was trots om daar te kunnen melden dat we in Vlaanderen – en andere lidstaten kijken dan met open mond toe – een kleuterparticipatie hebben van bijna 100 procent. Dat is een schitterend cijfer. Dat zal dan wel, collega's van Open Vld, de verdienste zijn van een andere minister van Onderwijs, maar het is vooral de verdienste van al die mensen die dagelijks enorme inspanningen leveren op het terrein. *(Applaus bij CD&V, de N-VA en sp.a)*

Dat gaat van de mensen van Kind en Gezin over de kleuterleiders en -leidsters over de verzorgers op school en de directies en schoolteams. Beste collega's, ons onderwijs is goed, ik zou zelfs meer durven zeggen, het is top. Vandaar dat ik het wat spijtig vind dat we vandaag allemaal wat met onszelf bezig geweest zijn. Dat heeft ons onderwijs nu net niet nodig. Ik was dan ook heel blij, beste collega's van Open Vld, toen we het regeerakkoord gesloten hebben en toen we de regering geformeerd hebben, dat het masterplan dat in de voorbije legislatuur op de steun kon rekenen van drie coalitiepartners, nu ook kan rekenen op de steun van een nieuwe coalitiepartner, namelijk deze in deze regering.

Ik heb de inhoudelijke opmerkingen vandaag gelezen. Als we even alle franjes aan de kant laten, over profilering, over het ermee in de aandacht komen, dan heb ik eigenlijk niet veel zaken gehoord die me grote zorgen baren.

Het masterplan voor het secundair onderwijs telt niet alleen 27 bladzijden, in die 27 bladzijden staan 71 maatregelen. Dat plan is dus niet op een blauwe maandag geschreven. Over dat plan werd maanden, zelfs jaren gediscussieerd. Als mensen vandaag dat plan met één pennentrek of met één grote zwaai in de vuilnisbak zouden willen gooien, dan vraag ik hun om dat alstublieft niet te doen. Het is bijzonder rijk en bijzonder waardevol.

Beste collega's – ik zei bijna 'beste vrienden' – als u een stand van zaken wilt over het masterplan – want ik hoor hier sommigen zeggen dat er nog niets gebeurd is, dat het een beetje traag gaat, dat we te veel aan het babbelen zijn –, dan verwijs ik heel graag naar een mededeling die nog niet zo lang geleden op de Vlaamse Regering werd goedgekeurd. Daarin wordt heel nauwkeurig beschreven waar we staan. 19 acties zijn volledig uitgerold. 18 acties zijn deels uitgevoerd, en daar hoorde onder meer de screening van de studierichtingen bij. Toen ik minister werd, was die er nog niet. We kunnen moeilijk spreken over hoe we de studierichtingen in de toekomst zullen organiseren, als we ze niet eens gescreend voor onze neus hebben liggen. 26 acties lopen nog. 8 acties moeten we nog doen. Daarin zit onder meer de nota over de bestuurlijke schaalvergroting. Daarin zit ook het zo gevoelige loopbaanpact waarmee we de leraren willen versterken. Daarin zit ook de hervorming van onze lerarenopleiding. Het zijn allemaal werven die zo belangrijk zijn om ons onderwijs sterker te maken.

Ik ben nu anderhalf jaar minister van Onderwijs. Er is al een hele weg afgelegd. Maar het secundair onderwijs moderniseren, dat is inderdaad een puzzel. Ik ben heel blij om te vernemen, mevrouw Gennez, dat scholen zich op het terrein aan het organiseren zijn, bijvoorbeeld om een middenschool te maken, om alle leerlingen van het eerste en tweede jaar secundair onderwijs samen te zetten en pas daarna te laten kiezen. Ik ben evenzeer gelukkig wanneer ik hoor dat scholen een technische campus maken waarin zowel het aso, het tso als het beroepsonderwijs lokalen en laboratoria zullen delen. Ik ben blij wanneer scholen zich organiseren als campus. Maar ik ben vooral blij wanneer scholen investeren in talenten en goede opleidingskansen voor jongeren. En het is goed dat ons Vlaams onderwijs daar volop mee bezig is.

Beste collega's, de beleidsnota en het regeerakkoord bevatten een paar belangrijke woorden: vertrouwen, verantwoordelijkheid en autonomie geven aan scholen. Het eerste woord, vertrouwen, heeft vandaag een deuk gekregen, dat bleek toen ik de debatten hoorde. Maar betekent dat dat we nu niet verder kunnen gaan?

Uiteraard niet. Het masterplan maakt onverkort deel uit van het Vlaams regeerakkoord en vormt dan ook – en ik spreek namens de hele regering – vandaag, maar ook morgen het kader waarbinnen ons secundair onderwijs vernieuwd wordt. Daar kan geen enkele twijfel over bestaan, en dat zullen we ook niet toelaten.

Wil dat zeggen, collega's van de oppositie, dat er naast het masterplan geen enkele andere maatregel meer mogelijk is? Natuurlijk niet! Ik geef u een voorbeeldje. U bent aan het orakelen over het kleuteronderwijs, maar het is wel deze Vlaamse Regering die ervoor heeft gezorgd dat er voor alle anderstalige kleutertjes die binnenkomen in scholen, extra werkingsmiddelen zijn! Stond dat in het masterplan secundair onderwijs? Neen! Hebben wij dat als Vlaamse Regering beslist? Ja! Is dat strijdig met het masterplan secundair onderwijs? Neen! Dat zijn de antwoorden die we zoeken en die we zullen geven.

Mevrouw Rutten, ik was niet zo gelukkig met u vandaag, maar het is alweer een beetje verbeterd. Ik heb eigenlijk, mevrouw Rutten en mijnheer De Ro, niets horen zeggen dat fundamenteel in strijd is met het masterplan. Tenzij het inderdaad menens zou zijn dat elke Vlaamse lagere school vanaf nu of in de toekomst modulair georganiseerd moet zijn. Dat kan natuurlijk niet en dat staat ook niet in het masterplan. Mevrouw Meuleman heeft een punt: het zou nefast zijn als we elk kind al op 10 jaar zouden verplichten keuzes te maken.

Anderzijds staat wel in ons plan dat het van belang is dat we kinderen voldoende uitdagen. We weten allemaal dat in het vierde leerjaar sommige kinderen heel veel extra uitdagingen nodig hebben, en dat andere kinderen veeleer hun tekorten moeten wegwerken. Die twee zaken moeten we met elkaar verzoenen.

Geachte leden, er is inderdaad wel wat tijd nodig. Ik heb een paar maanden geleden gezegd dat we eind deze legislatuur moeten kunnen starten met de uitrol. Dat is dan vanaf het eerste middelbaar. Het zal niet sneller gaan, maar het mag ook niet trager gaan. Als sommigen zeggen dat het een beetje vastzit, dan is dat op zich geen slechte zaak. Ook met het masterplan moeten er nog grote knopen worden doorgehakt. Het is op een aantal punten niet zo duidelijk. We moeten bekijken hoe we jongeren zich kunnen laten oriënteren en tegelijk ook goed kunnen differentiëren. Dat zijn zaken die je niet zomaar op één dag oplost, maar ik heb er wel alle vertrouwen in dat dat ook zal kunnen.

Als u naar een timing vraagt, ook op dat punt is het masterplan duidelijk: in juni 2016 moet ons schema klaar zijn, en we werken volop met het oog daarop.

Beste leden, sommigen willen graag blauwe schooltjes. Ik wil vooral sterke schooltjes en zeker geen bont-en-blauwe schooltjes. *(Applaus bij CD&V, N-VA en sp.a)*

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, geachte leden, ik heb bewust gewacht tot op het einde van het debat. Ik heb me niet met de inhoud van het debat gemoeid, ook al had ik er zin in. Ook ministers-presidenten zijn geïnteresseerd in een sterk en een excellerend onderwijs. Naast mij zit echter een uitstekend minister van Onderwijs, die op het inhoudelijke debat is ingegaan. Alles wat collega Crevits heeft gezegd, heeft ze namens de hele regering gezegd. Dat wil ik beklemtonen.

We hebben met drie coalitiepartners een regeerakkoord gesloten. De drie coalitiepartners hebben ook dat regeerakkoord hier goedgekeurd. We gaan voor de uitvoering van dat regeerakkoord, en van dat regeerakkoord maakt een onderwijsluik deel uit, en in dat onderwijsluik zit het masterplan: misschien in één lijn, maar achter die ene lijn zit een uitgebalanceerd masterplan.

Ik heb vandaag de moeite gedaan om te luisteren naar alle onderwijsspecialisten. Ik denk dat je moeite moet doen om bij hen vandaag een analyse te ontdekken die niet al in het masterplan staat. Ik kan me vergissen, maar in grote lijnen staan die analyses in het masterplan. Wat meer is, het masterplan reikt oplossingen aan, uitgebalanceerde oplossingen. Ik ga niet op de inhoud in. Dat is beklemtoond door collega Crevits.

Tot slot wil ik beklemtonen dat ik vast van plan ben om dit regeerakkoord, dat ons allemaal bindt, ook uit te voeren, en dat ik ook de hand zal houden aan de uitvoering van dat regeerakkoord. *(Applaus bij N-VA en CD&V en van Bart Somers en Gwendolyn Rutten)*

Elisabeth Meuleman (Groen): Mevrouw Rutten, ik wil misschien toch even vragen of u tevreden bent. *(Gelach)*

Zijn de aanpassingen die u wilde vanmiddag duidelijk geworden, zodat u uw handtekening kunt zetten onder het masterplan en de Vlaamse Regering vrolijk kan doorgaan met dat masterplan? Daar was immers toch een probleem. U zei dat u dat niet zult doen, dat er aanpassingen moeten komen. Hebt u die voldoende gehoord? Bent u voldaan?

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Mevrouw Meuleman, u hoeft zich geen zorgen te maken. Wat ik heb gehoord, is dat er op alle banken bereidheid is om de lat op het vlak van onderwijs hoog te leggen.

Ik herhaal: de discussies en het kader staan vast. De conclusies zijn er nog lang niet. We zullen dat debat voeren waar het gevoerd moet worden, binnen de regering. *(Gelach)*

De voorzitter: Mevrouw Rutten, nogmaals, die ontladingen heb ik niet de hand.

Gwendolyn Rutten (Open Vld): Ik zorg blijkbaar voor ontlading. Het is een goede zaak dat de ontlading gebeurd is. Dan kan het werk nu verder gaan. We zijn er nog lang niet, maar we gaan het wel constructief samen doen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Voorzitter, ik hoop echt dat de verliezers van de dag nu niet de leerkrachten, de scholieren en de ouders zijn. Ik hoop dat er eindelijk verbetering komt in het onderwijs en dat de veranderingen die nodig zijn, er kunnen komen. Dit schouwspel kunnen we missen als kiespijn.

De voorzitter: Wenst iemand tot besluit van dit actualiteitsdebat een motie of een motie van wantrouwen in te dienen? *(Neen)*

Het debat is gesloten.

ROUWHULDE

De voorzitter: Dames en heren, op 18 februari 2016 overleed gewezen collega Godelieve Devos op 90-jarige leeftijd.

Mevrouw Devos zetelde van 1971 tot 1985 in onze assemblee voor het kiesarrondissement Leuven. Ze was gedurende haar gehele parlementaire loopbaan lid van het Bureau, eerst als secretaris, nadien als ondervoorzitter. Van 1983 tot 1985 vertegenwoordigde ze de Vlaamse Raad in de Interparlementaire Commissie van de Nederlandse Taalunie.

Mede namens u allen zal ik aan de familie onze rouwbetuigingen overmaken.

Mag ik u vragen enkele ogenblikken van stilte in acht te nemen ter nagedachtenis van mevrouw Godelieve Devos?

– De Vlaamse volksvertegenwoordigers nemen enkele ogenblikken stilte in acht.

HULDE

De voorzitter: Dames en heren, we nemen vandaag afscheid van onze collega Ingrid Lieten. Ze heeft te kennen gegeven dit parlement te verlaten om directeur te worden van LifeTech Valley, een vzw die allerlei actoren uit de zorgsector samenbrengt om de ouderenzorg te innoveren.

Beste Ingrid, op 13 juli 2009 legde u in het Vlaams Parlement de eed af als viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding. U bleef lid van de Vlaamse Regering tot 24 juli 2014. Op 25 mei 2014 werd u verkozen als Vlaams volksvertegenwoordiger in de kieskring Limburg. Sinds eind september 2014 zetelt u als vast lid van de Vlaamse Controlecommissie voor de Verkiezingsuitgaven, van de Vlaamse Opvolgingscommissie voor de Vermogens- en Mandaataangiften en van de Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen.

Vóór u in de politiek stapte, kreeg u nationale bekendheid als directeur-generaal van de Vlaamse Vervoermaatschappij - De Lijn. U bekleedde die functie vanaf 2002.

Beste Ingrid, toen u bij De Lijn kwam als directeur-generaal, werkte ik daar ook al, namelijk als directeur Marketing en Strategie. Ik heb u toen meteen bloemen gestuurd, en het eerste wat u toen tegen me zei was: "Jan, u bent nu directeur Marketing, u kent dat, doe zo voort."

Hoewel dat mooie woorden waren, ben ik toch vóór u vertrokken. Nadien bent u mij gevolgd, en nu we hier samen in het Vlaams Parlement zetelen, is het uw beurt om vóór mij te vertrekken. Maar wie weet kruisen onze paden elkaar opnieuw in Limburg, want u gaat er de ouderenzorg ondersteunen. *(Gelach. Applaus)*

Beste Ingrid, toen u directeur-generaal was bij De Lijn, werd u door het weekblad Trends verschillende malen uitgeroepen tot de machtigste zakenvrouw in Vlaanderen. In november 2006 werd u ook Nederlandstalig overheidsmanager 2006. De jury loofde u toen onder meer met de woorden: "Zij trekt de kaart van de vernieuwing, zonder het personeel uit het oog te verliezen". Op basis van deze verdienste kan ik alleen maar stellen dat uw nieuwe werkgever, LifeTech Valley, maar vooral het personeel van die organisatie, u met open armen zullen ontvangen.

Beste Ingrid, ik wens u verder veel succes toe in uw nieuwe loopbaan. *(Applaus)*

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, ik ben onvoorbereid, want u verrast me met het feit dat het vandaag inderdaad de laatste vergadering is waaraan collega Lieten deelneemt. Ik wil me namens de regering en namens collega Crevits en mezelf aansluiten bij uw woorden van dank en waardering. U hebt ook beroepsmatig contact gehad met elkaar in een vroeger leven.

Ingrid, ik heb u eigenlijk maar goed leren kennen op het moment dat we samen viceminister-president zijn geworden. Ik had u daarvoor al ontmoet in uw hoedanigheid van manager van het jaar, en ook wel eens als politicus om over mobiliteitsproblemen en de aangelegenheden van De Lijn te spreken, maar ik heb u pas goed leren kennen als collega, alle twee behorend tot een totaal verschillende partij. Ik heb u leren kennen als iemand die de dossiers zeer goed instudeerde, als iemand met een zeer grote overtuiging, maar ook als iemand die bruggen kon slaan, als iemand die contacten kon leggen, ook politieke contacten en politiek bruggen kon slaan en respect opbracht voor iedereen.

Ik geloof ook dat we in die regering als de twee viceministers-presidenten bijzonder goed samengewerkt hebben. We zijn er zelfs in geslaagd om gezamenlijk een

masterplan onderwijs goed te keuren, voor diegenen die het vergeten zouden zijn, maar ook, vooral, Ingrid, en dat wil ik beklemtonen, bent u op menselijk vlak altijd een zeer fijne collega geweest. Ik heb begrepen dat u zegt dat de rol van oppositie u minder ligt, en zoals ik u meen te kennen, denk ik dat dit getuigt van zelfkennis. Gnothi seauton, zeiden de Grieken al. Ik wens u in uw nieuwe loopbaan, want u hebt een mooie, diverse loopbaan – en dat is de toekomst, tegen de visienota 2050 –, heel veel succes. *(Applaus)*

De voorzitter: Ingrid, als u nog een laatste keer het woord wilt krijgen hier in het halfrond, dan kan dat nu nog. Volgende week kan dat niet meer.

Ingrid Lieten (sp·a): Dank u wel, Jan.

Beste collega's, ik wil gewoon benadrukken dat ik inderdaad een beetje naar mezelf heb gekeken en kritisch geweest ben voor mezelf en voor de rol die ik in de samenleving kan vervullen, en dat ik geoordeeld heb dat ik dat eigenlijk beter en liever doe door aan een concreet project te werken. Dat is eigenlijk een heel persoonlijke keuze van mij geweest, maar niettemin wil ik jullie allemaal heel hartelijk danken voor de open en zeer mooie transparante manier waarop we hebben samengewerkt. Ik wens u allemaal veel succes toe. *(Applaus)*

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen", wat betreft de beginselen van het deugdelijk bestuur in de Vlaamse publieke sector
– 574 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 1

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
98 leden hebben ja geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET houdende het Vlaamse doelgroepenbeleid
– 607 (2015-2016) – Nrs. 1 tot en met 4

Aangehouden stemmingen

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde zijn de aangehouden stemmingen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 6, van Yasmine Kherbache, op artikel 4.

Stemming nr. 2

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 7, van Yasmine Kherbache, op artikel 4.

Stemming nr. 3

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 4.

Stemming nr. 4

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 4 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 8, van Yasmine Kherbache, tot vervanging van artikel 5.

Stemming nr. 5

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
21 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 5.

Stemming nr. 6

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben neen geantwoord;
1 lid heeft zich onthouden.

Artikel 5 is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 9, van Yasmine Kherbache, op artikel 7.

Stemming nr. 7

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
78 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement nr. 10, van Yasmine Kherbache, op artikel 7.

Stemming nr. 8

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
20 leden hebben ja geantwoord;
77 leden hebben neen geantwoord.

Het amendement is niet aangenomen.

Aan de orde is de stemming over artikel 7.

Stemming nr. 9

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
78 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben neen geantwoord.

Artikel 7 is aangenomen.

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 10

Ziehier het resultaat:

97 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
77 leden hebben ja geantwoord;
20 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

ONTWERP VAN DECREET tot wijziging van artikel 10 en 17 van de wet van 25 juni 1993 betreffende de uitoefening en de organisatie van ambulante en kermisactiviteiten
– 608 (2015-2016) – Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over het ontwerp van decreet.

Stemming nr. 11

Ziehier het resultaat:

98 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
79 leden hebben ja geantwoord;
19 leden hebben zich onthouden.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet aan. Het zal aan de Vlaamse Regering ter bekrachtiging worden overgezonden.

De heer Van Malderen heeft het woord.

Bart Van Malderen (sp·a): Gedurende een klein half uur zal ik nu argumenteren waarom onze fractie zich onthoudt. In dit ontwerp van decreet staat op zich weinig wat een tegenstem zou verantwoorden. Dit is het eerste ontwerp van decreet in een reeks van een aantal ontwerpen die in het kader van de zesde staatshervorming deze bevoegdheid op Vlaams niveau organiseren.

Wij onthouden ons om onze bezorgdheid uit te drukken over het feit dat de consument en de organisaties die de consument vertegenwoordigen op dit ogenblik, in tegenstelling tot het moment dat dit een federale bevoegdheid was, niet structureel worden betrokken. Dat vinden we ook terug in het advies van de SERV. Beschouw deze onthouding als een aanmoediging voor de Vlaamse Regering om met die bekommernis aan de slag te gaan. Vandaag is dit een klein ontwerp van decreet. Er volgen er andere waarvoor dit nog veel meer relevant zou kunnen zijn.

MOTIE van Chris Janssens tot besluit van de op 4 februari 2016 door Chris Janssens in commissie gehouden interpellatie tot viceminister-president Liesbeth Homans over de samenwerking met de Moslim-executieve
– 635 (2015-2016) – Nr. 1

Hoofdelijke stemming

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de hoofdelijke stemming over de motie.

Stemming nr. 12

Ziehier het resultaat:

101 leden hebben aan de stemming deelgenomen;
5 leden hebben ja geantwoord;
96 leden hebben neen geantwoord.

Dientengevolge neemt het Vlaams Parlement de motie niet aan.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, ingevolge het ontslag van mevrouw Ingrid Lieten als Vlaams volksvertegenwoordiger stel ik voor de agenda van de plenaire vergadering van woensdag 2 maart 2016 aan te vullen met het onderzoek van de geloofsbrieven van een nieuw lid en de eedaflegging van het nieuwe lid.

Is het parlement het daarmee eens? *(Instemming)*

Hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 2 maart 2016 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 19.57 uur.

BIJLAGEN

Aanwezigheden

Aanwezig

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Johan Danen, Koen Daniëls, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Herman De Croo, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Ingeborg De Meulemeester, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Ortwin Depoortere, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Michèle Hostekint, Yamila Idrissi, Lies Jans, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Renaat Landuyt, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Joris Poschet, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Axel Ronse, Gwendolyn Rutten, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Elke Van den Brandt, Joris Vandenbroucke, Koen Van den Heuvel, Francesco Vanderjeugd, Anke Van dermeersch, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Jan Van Esbroeck, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Karl Vanlouwe, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Karim Van Overmeire, Peter Van Rompuy, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants.

Afwezig met kennisgeving

An Moerenhout, Ann Soete, Wouter Vanbesien, Freya Van den Bossche: gezondheidsredenen;

Cindy Franssen: zwangerschapsverlof.

Afwezig zonder kennisgeving

Imade Annouri

Individuele stemmingen Vlaamse Volksvertegenwoordigers

Stemming nr.1:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Caroline Gennez, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes,

Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.2:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.3:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De

Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.4:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.5:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Jan Peumans, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.6:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

ONTHOUDINGEN:

Jan Peumans

Stemming nr.7:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.8:

JA-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes

Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

Stemming nr.9:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.10:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

NEEN-stemmen:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.11:

JA-stemmen:

Björn Anseeuw, Caroline Bastiaens, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Guy D'haeseleer, Rik Daems, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Ortwin Depoortere, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Vera Jans, Chris Janssens, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Bart Nevens, Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Grete Remen, Tinne Rombouts, Freya Saeys, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Willy Segers, Stefaan Sintobin, Nadia Sminate, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Christian Van Eyken, Tom Van Grieken, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Francesco Vanderjeugd, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants

ONTHOUDINGEN:

Rob Beenders, Jan Bertels, Bart Caron, Kurt De Loor, Caroline Gennez, Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten, Elisabeth Meuleman, Ingrid Pira, Els Robeyns, Björn Rzoska, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Katia Segers, Tine Soens, Bruno Tobback, Güler Turan, Bart Van Malderen, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke

Stemming nr.12:

JA-stemmen:

Guy D'haeseleer, Ortwin Depoortere, Chris Janssens, Stefaan Sintobin, Tom Van Grieken

NEEN-stemmen:

Björn Anseeuw, Lionel Bajart, Caroline Bastiaens, Rob Beenders, Jan Bertels, Robrecht Bothuyne, Karin Brouwers, Ann Brusseel, Bart Caron, Vera Celis, Lode Ceyssens, An Christiaens, Sonja Claes, Griet Coppé, Cathy Coudyser, Caroline Croo, Sabine de Bethune, Piet De Bruyn, Mathias De Clercq, Jean-Jacques De Gucht, Dirk de Kort, Kurt De Loor, Marnic De Meulemeester, Jos De Meyer, Jenne De Potter, Annick De Ridder, Jo De Ro, Gwenny De Vroe, Matthias Diependaele, Bart Dochy, Michel Doomst, Jan Durnez, Jelle Engelbosch, Martine Fournier, Danielle Godderis-T'Jonck, Andries Gryffroy, Kathleen Helsen, Marc Hendrickx, Jan Hofkens, Yamila Idrissi, Vera Jans, Sofie Joosen, Ward Kennes, Marino Keulen, Yasmine Kherbache, Kathleen Krekels, Jos Lantmeeters, Ingrid Lieten, Bert Maertens, Lieve Maes, Marius Meremans, Elisabeth Meuleman, Bart Nevens,

Katrien Partyka, Lorin Parys, Lydia Peeters, Peter Persyn, Jan Peumans, Ingrid Pira, Grete Remen, Els Robeyns, Tinne Rombouts, Björn Rzoska, Freya Saeys, Hermes Sanctorum-Vandevoorde, Willem-Frederik Schiltz, Katrien Schryvers, Katia Segers, Willy Segers, Nadia Sminate, Tine Soens, Bart Somers, Valerie Taeldeman, Martine Taelman, Emmily Talpe, Bruno Tobback, Güler Turan, Elke Van den Brandt, Koen Van den Heuvel, Tine van der Vloet, Kris Van Dijck, Miranda Van Eetvelde, Christian Van Eyken, Bart Van Malderen, Paul Van Miert, Mercedes Van Volcem, Manuela Van Werde, Wilfried Vandaele, Steve Vandenberghe, Joris Vandenbroucke, Francesco Vanderjeugd, Karl Vanlouwe, Sabine Vermeulen, Johan Verstreken, Peter Wouters, Herman Wynants